

Jaarverslag en Jaarrekening 2022

Gemeente Leusden

Inhoudsopgave

Aanbieding	4
Jaarverslag	7
Domein Bestuur	8
1. Samenleving Voorop	8
2. Publieksdienstverlening	8
3. Veiligheid	10
Wat heeft het gekost 2022	11
BBV indicatoren	12
Domein Leefomgeving	13
1. Duurzaamheid en milieu	13
2. Water, riolering en klimaatadaptatie	15
3. Wegen en infrastructuur	16
4. Accommodaties en onderwijs	16
5. Onderhoud buitenruimte	17
Wat heeft het gekost 2022	18
BBV indicatoren	20
Domein Samenleving	21
1. Toegankelijk voor iedereen	22
2. Terugdringen van eenzaamheid	22
3. Versterken voorzieningen jeugdhulp	23
4. Versterken van arbeidsparticipatie	24
5. Beperken (verborgen) armoede	25
6. Goed omgaan met mensen met verward gedrag	25
7. Dementievriendelijke samenleving	26
8. Grip op de uitvoering	26
9. Inburgering en statushouders	27
10. Lokale opgaven	27
Wat heeft het gekost 2022	28
BBV indicatoren	30
Domein Ruimte	33
1. Ruimtelijke ontwikkeling	33
2. Wonen	34
3. Verkeer en vervoer	34
4. Economie	35
5. Buitengebied	36
6. Cultuurhistorie	38
7. Omgevingswet	38
Wat heeft het gekost 2022	39
BBV indicatoren	40
Overhead	42
Algemeen	42
Wat heeft het gekost 2022	42
Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien	44

Algemeen	44
Wat heeft het gekost 2022.....	44
Paragrafen	46
Paragraaf A lokale heffingen.....	46
Paragraaf B Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	49
Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen	53
Paragraaf D Financiering	57
Paragraaf E Bedrijfsvoering	60
Paragraaf F Verbonden Partijen	65
Paragraaf G Grondbeleid.....	74
Paragraaf H Paragraaf Taakstellingen.....	79
Paragraaf I Wet Open Overheid (Woo).....	81
Jaarrekening	82
Overzicht van baten & lasten 2022.....	83
Onvoorziene uitgaven algemeen	83
Overzicht van baten & lasten per taakveld	84
Overzicht van incidentele baten & lasten	85
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)	89
Balans per 31 december 2022.....	91
Toelichting op de balans	93
Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling	93
Toelichting Vaste Activa	97
Toelichting Vlottende Activa GB	99
Toelichting Vlottende Activa AD	101
Toelichting Vaste Passiva - Eigen vermogen	103
Toelichting Vaste Passiva – Voorzieningen	103
Toelichting Vaste schulden.....	104
Toelichting Vlottende Passiva	104
Sisa bijlage.....	108

Aanbieding

Hierbij presenteren wij u de jaarstukken 2022. Deze jaarstukken zijn de verantwoording van het college aan de raad over het gevoerde beleid en beheer.

Jaarstukken

De jaarstukken hebben dezelfde opzet als de programmabegroting 2022.

In het eerste deel, het jaarverslag, staat het gevoerde beleid centraal en de gerealiseerde baten en lasten per domein. Het tweede deel, de jaarrekening, bevat de financiële verantwoording. Alle bedragen in de kolommen worden in duizendtallen weergegeven.

Positief resultaat

De jaarrekening 2022 van gemeente Leusden laat een voordelig saldo zien van € 4,5 miljoen. Het saldo is het verschil tussen de gerealiseerde baten en lasten versus de begrote baten en lasten bij de najaarsnota 2022. Dit betekent dat € 4,5 miljoen aan ontwikkelingen nog niet bekend was bij de najaarsnota 2022.

Impact opvang Oekraïense ontheemden

De opvang van de Oekraïense ontheemden heeft een grote impact gehad op onze organisatie. Een aantal van onze medewerkers hebben hun werkzaamheden anders moeten prioriteren of door moeten schuiven. Dit maakt dat de uitvoeringscapaciteit van gemeente Leusden in 2022 minder was dan in 'normale' jaren. Daarbij heeft dit ook voor vertraging gezorgd bij de uitvoering van de beleidsdoelstellingen. Door deze ontwikkeling is ons jaarrekeningsaldo hoger geworden. Van de totale beschikbare middelen van het Rijk voor 2022 (€ 5,7 miljoen) bleek € 2,1 miljoen niet nodig. Conform de huidige regeling van het Rijk hoeft dit restant niet te worden teruggestort, waardoor een positief resultaat ontstaat op dit project. Wij stellen in deze jaarrekening voor dit bedrag voorlopig te reserveren om toekomstige risico's met betrekking tot de opvang van Oekraïense ontheemden op te vangen.

Ontwikkeling algemene reserve basisdeel in 2022

Bij deze jaarrekening wordt voorgesteld het restant jaarrekeningresultaat van 1,9 miljoen, na budgetoverhevelingen (€ 0,5 miljoen) en na de reservering "Opvang Oekraïense ontheemden" (€ 2,1 miljoen), te storten in de algemene reserve. In 2022 is tussentijds bij met name de voorjaarsnota en de najaarsnota al een voordelig saldo van € 3,3 miljoen ten gunste van de algemene reserve gekomen. Dit met name door aanvullende incidentele algemene Rijksuitkeringen, welke bij de begrotingsopstelling nog niet bekend waren. Dat betekent dat voor 2022 € 1,9 miljoen (rekeningresultaat) + € 3,3 miljoen (tussentijds resultaat) = € 5,2 miljoen ten gunste van de algemene reserve basisdeel komt.

Een bijzonder jaar

Het jaar 2022 was een bijzonder jaar. Enerzijds door de onverwachte noodzakelijke opvang van Oekraïners die een behoorlijk beslag hebben gelegd op onze ambtelijke capaciteit. Waarbij wij trots zijn op onze medewerkers die deze taak snel, succesvol en met overgave hebben uitgevoerd. En anderzijds door het vrij hoge jaarrekeningresultaat, terwijl we de kadernota 2022 nauwelijks nog sluitend konden krijgen. Dit toont de huidige dynamiek en de onvoorspelbaarheid van het Rijk bij onze gemeentelijke financiën.

Het college van burgemeester en wethouders van Leusden

Rekeningresultaat 2022

De jaarrekening 2022 sluit, na de mutaties in de reserves, met een voordelig resultaat van € 4.543.000. Dit is het resultaat 2022 ten opzichte van de bijgestelde begroting tot en met de najaarsnota.

Lasten en Baten

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	65.000	79.916	74.771	5.145
Baten	62.798	82.255	81.792	-463
Resultaat voor bestemming	-2.202	2.339	7.021	4.682
Toevoeging aan reserves	762	9.971	9.405	566
Onttrekking aan reserves	2.964	7.632	6.927	-705
Resultaat na bestemming	0	0	4.543	4.543

Het voordeel wordt veroorzaakt door een aantal eenmalige mee- en tegenvallers.

We noemen de belangrijkste:

• Algemene uitkering, effecten decembercirculaire	voordeel	€ 261.000
• Grondbedrijf	voordeel	€ 72.000
• Ontvangen middelen opvang Oekraïense ontheemden	voordeel	€ 2.067.000
• Toegerekende inhuur en ambtelijke capaciteit t.b.v. opvang Oekraïense ontheemden	voordeel	€ 571.000
• Vrijval voorziening verlofsaldo (wordt opgeheven)	voordeel	€ 167.000
• Vrijval voorziening voormalig personeel	voordeel	€ 92.000
• Leerlingenvervoer	voordeel	€ 57.000
• Arbeidsparticipatie en inburgering	voordeel	€ 124.000
• Woonomgevingsbestek	voordeel	€ 560.000
• Salarissen en inhuur	voordeel	€ 228.000
• Opleidingsbudgetten	voordeel	€ 56.000
• OZB niet-woningen	voordeel	€ 64.000
• Toeristenbelasting	voordeel	€ 54.000
• Extra storting voorziening pensioenen wethouders,	nadeel	€ 62.000
• Fonds Samenlevingsinitiatieven,	voordeel	€ 50.000

Voorstel bestemming rekeningresultaat 2022

Het college stelt voor:

-het resultaat van het grondbedrijf ad € 72.000 te storten in de reserve van het grondbedrijf

-de bestemmingsreserve 'opvang vluchtelingen Oekraïne' per 31-12-2022 in te stellen en het voordeel op de ontvangen Rijksmiddelen opvang Oekraïense ontheemden € 2.067.000 in deze nieuwe reserve te storten om toekomstige risico's met betrekking tot de opvang op te kunnen vangen.

-incidentele middelen beschikbaar te stellen voor besteding in 2023 (overhevelingen € 502.000)

• Fonds Samenlevingsinitiatieven	€ 50.000
• Incidentele middelen inburgering	€ 34.000
• Wijkenaanpak warmtetransitie	€ 10.000
• Inhuur milieuadvies RUD Utrecht	€ 13.000
• Project Duurzaam Doen - Rainproof	€ 10.000
• Projectmatig werken organisatieontwikkeling	€ 32.000
• Motie Kleur en aanpassingen Huis van Leusden	€ 27.000
• Afrekening BLNP	€ 27.000
• Vergoeding verjaring	€ 16.000
• Restant budget Wet Open Overheid (WOO)	€ 67.000
• Alg. uitkering t.b.v. Covid (6 ^e steunpakket)	€ 36.000
• Alg. uitkering t.b.v. inburgering en participatie	€ 52.000
• Alg. uitkering t.b.v. met name Oekraïners	€ 128.000
Totaal	€ 502.000

-het restant voordelig resultaat van € 1.902.000 te storten in de algemene reserve basisdeel.

Tussentijds verwerkte resultaten 2022

Tussentijds is de begroting 2022 een aantal keer bijgesteld. Dat doen we via de voorjaars- en najaarsnota. Het tussentijds verwerkte resultaat beïnvloedt het uiteindelijke rekeningresultaat van de algemene dienst.

Samen met de tussentijdse resultaten van totaal € 3.300.000, neemt de algemene reserve basisdeel in het jaar 2022 toe met € 5.202.000. Belangrijkste oorzaak bij de Voorjaarsnota 2022 waren de jeugdmiddelen voor 2022 die nog niet waren opgenomen in de begroting 2022. Bij de najaarsnota werd het resultaat vooral bepaald door een tijdelijke verhoging van de algemene uitkering, vanwege hoger begrote uitgaven van de huidige regering. Hierdoor ontvingen lokale overheden ook meer algemene uitkering (methode: trap op, trap af).

Toelichting op het voorstel incidentele middelen beschikbaar te stellen in 2023:

Dit betreft voornamelijk budgetten die in 2022 beschikbaar zijn gesteld maar niet volledig tot uitvoering zijn gekomen of afgerekend zijn. Een aantal zaken heeft vertraging opgelopen of is pas later in het jaar opgestart. In 2023 worden deze zaken alsnog uitgevoerd.

- Een bedrag van € 50.000 in verband met minder uitgaven op het fonds Samenlevingsinitiatieven. Dit is volgens de regels die zijn vastgesteld bij de instelling van het fonds.
- Via de septembercirculaire zijn € 34.000 extra incidentele middelen voor inburgering beschikbaar gekomen waaraan in 2022 nog geen concrete bestemming is gegeven. De middelen worden overgeheveld naar 2023 om ze voor inburgering in te zetten.
- Vanuit nieuw beleid 2022 nr. 4 is voor wijkenaanpak warmtetransitie € 10.000 beschikbaar gesteld. Dit is in 2022 nog niet uitgegeven en wordt daarom overgeheveld ter besteding in 2023.
- Het incidentele restantbudget voor technische (milieu)advisering RUD van € 13.000 wordt overgeheveld naar 2023 voor een aanvullende opdracht.
- In het kader van Duurzaam Doen Leusden is in 2022 voor € 10.000 opdracht verstrekt aan De Groene Belevens voor ontwikkeling Rainproof Leusden. Dit project (o.a. de ontwikkeling van de website) heeft vertraging opgelopen waardoor dit budget overgeheveld dient te worden naar 2023.
- Van het beschikbaar gestelde budget voor de ontwikkeling van het projectmatig werken is einde jaar nog € 32.000 over. Dit wordt in 2023 verder voortgezet in de vorm van workshops, waarin medewerkers de mogelijkheid wordt geboden om kennis van projectmatig werken op te doen en dit vervolgens als werkwijze toe te passen en verder te brengen. De restantmiddelen worden daarom overgeheveld naar 2023.
- Ter afronding van de uitvoering van de motie Kleur (aanpassingen Huis van Leusden) worden de restant middelen € 27.000 overgeheveld naar 2023.
- Voor de noodzakelijk nog te maken kosten BLNP voor met name het taakveld HRM wordt de onderuitputting van het budget 2022 (€ 27.000) overgeheveld naar 2023. Het bedrag wordt gebruikt voor de harmonisatie van arbeidsvoorwaarden en optimalisatie van Youforce.
- De bij de voorjaarsnota 2021 beschikbaar gestelde vergoedingen wegens verjaring aan voormalig grondeigenaren is in 2022 nog niet uitbetaald. De € 16.000 wordt overgeheveld.
- De implementatie van de Wet Open Overheid (WOO) is een nieuw initiatief, veel is nog niet uitgekristalliseerd. Op dit moment ontbreekt informatie van het ministerie en leveranciers over mogelijke benodigde technische oplossingen en de daarbij behorende kosten die samenhangen met de implementatie van de WOO. Vandaar dat er nog geen kosten zijn gemaakt in 2022 voor het aanschaffen van nieuwe technische oplossingen. Het restant overschot van € 67.000 wordt naar verwachting ingezet in 2023.
- Via de algemene uitkering zijn compensatiemiddelen 6^e ondersteuningspakket COVID-2019 ontvangen. Deze middelen € 36.000 worden gestort in de reserve corona.
- Via de algemene uitkering zijn middelen ontvangen t.b.v. participatie en inburgering. In afwachting van nadere bestedingsvoorstellen wordt voorgesteld deze middelen € 52.000 te storten in de reserve met aangewezen bestemming.
- Via de algemene uitkering zijn extra middelen ontvangen voor leerlingenvervoer Oekraïners (€ 45.000) en voor meerkosten Oekraïners in sociaal domein (€ 69.000). Een bedrag van € 14.000 is bestemd voor 'gezond in de stad'. Ook deze middelen worden overgeheveld ter besteding in 2023.

Jaarverslag

Domein Bestuur

De gemeentelijke bestuursstijl is open en transparant. De bestuursstijl kenmerkt zich door nauw contact met inwoners, bedrijven en instellingen. We zijn een overheid die met passie en betrokkenheid zich openstelt voor de andere partners uit de samenleving, voorwaarden schept en coalities aangaat om samen met partners maatschappelijke vraagstukken aan te pakken.

Ambitie Samenleving Voorop

De missie van de gemeente Leusden is de Samenleving Voorop. Onze gemeente is van de mensen die hier wonen, werken en leven. Daarom nodigen we uit om samen vooruit te kijken, samen te werken. En, als het kan, samen te besluiten. Met ieders belang als uitgangspunt. Samen bepalen we hoe onze toekomst eruitziet en wat er gebeurt. Zo geven we onze gemeenschap samen vorm, zo gaan we samen vooruit. Samen maken we het mooier.

Ambitie publieksdienstverlening

Onze basishouding is dienstverlenend, vanuit de kernwaarden van Samenleving Voorop. We zijn duidelijk en transparant. We maken gebruik van, en sluiten aan bij de digitale ontwikkelingen die tot onze beschikking staan en optimaliseren deze.

Ambitie veiligheid

In Leusden blijven we inzetten op de aanpak van ondermijning, criminaliteit en woonoverlast en crisisbeheersing. We anticiperen snel op maatschappelijke ontwikkelingen en vertalen deze naar de situatie van Leusden.

In de begroting is aangegeven 'Wat willen we bereiken?' en 'Wat gaan we daarvoor doen?'

In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over 'Wat hebben we bereikt?' en 'Wat hebben we daarvoor gedaan?' De teksten van de vragen uit de begroting zijn niet opgenomen in de jaarstukken.

1. Samenleving Voorop

Wat hebben we bereikt?

1. We zijn een responsieve en wendbare overheid, die weet in te spelen op nieuwe verwachtingen en vragen vanuit de samenleving.

De opeenvolgende crises, van Corona naar Oekraïense- en andere vluchtelingen hebben we relatief goed op kunnen vangen; een blijk van responsiviteit en wendbaarheid. Echter zijn we onvoldoende toegekomen aan proactief acteren op de steeds wijzigende relatie overheid-samenleving. 'Samenleving Voorop' heeft in de loop der jaren aan betekenis verloren en biedt onvoldoende richting en houvast.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B1.1.1 Doorzetten van de organisatieontwikkeling aan de hand van Samenleving Voorop en de ontwikkeling van nieuw participatiebeleid.

We hebben hard gewerkt aan de organisatieontwikkeling. Soms om vooruitgang te boeken, soms hebben we ons helaas al tevreden moeten stellen met het voorkomen van achteruitgang. Dat wordt o.a. veroorzaakt door de inzet die eerst de coronacrisis en toen de vluchtelingen crisis vroegen, in combinatie met een hoog verloop en krappe arbeidsmarkt.

Voor nieuw participatie-beleid ontbreekt nog de capaciteit maar ook het fundament: de democratische rolopvatting van de nieuwe raad i.r.t. directe en participatieve democratie.

2. Publieksdienstverlening

Wat hebben we bereikt?

1. Wij helpen inwoners snel en adequaat om hun producten te krijgen. Wij staan voor een klantgerichte dienstverlening, waarbij wij klanten betrouwbaar, toegankelijk, snel en op maat helpen.

Inwoners van Leusden kunnen nu op het door hen gekozen tijdstip online producten aanvragen. De aanvragen worden direct doorgezet in de applicatie van Burgerzaken en tijdens de 1e opvolgende werkdag afgehandeld. Ook wordt de aanvraag geautomatiseerd aangemaakt in het zaakstelsel, zodat de aanvraag altijd te achterhalen is.

De inwoners krijgen sneller antwoord op gestelde vragen en kunnen informatie makkelijker vinden. We houden rekening met de inclusieve gemeenschap, door voor hen (fysiek) maatwerk aan te bieden en digitaal toegankelijk te maken. We passen maatwerk toe op oplossingen, daar waar het mogelijk binnen de gestelde wet- en regelgeving.

De inwoner kan telefonisch, online of in persoon een afspraak maken en wordt op tijd geholpen. Het is vooraf duidelijk waarvoor de inwoner komt en dit bespoedigt de afhandeling.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B2.1.1 We gaan het Portaal Burgerzaken en E-diensten gebruiken, zodat klanten en ondernemers tijd- en plaats onafhankelijk zaken met ons kunnen doen. Daarnaast kunnen we hierdoor effectiever en efficiënter werken. We zouden hierbij willen aansluiten bij bestaande kanalen, zoals mijnoverheid. Uiteraard moeten de systemen hier wel op te koppelen zijn.

We hebben alle producten online beschikbaar gekregen, behalve huwelijken/echtscheidingen.

Dit product is bij de leverancier nog in een pilot fase. Zodra deze uitgeleverd wordt, zal deze ook worden geïmplementeerd.

B2.1.2 Onze dienstverlening is klant-, service- en oplossingsgericht, waardoor er balans is tussen efficiënt werken en klantbeleving.

We hebben de frontoffice Burgerzaken kunnen versterken met meer formatie. Hierdoor is er minder kwetsbaarheid bij ziekte en verlof en is er ruimte om aandacht te geven aan werkinstructies en -processen en tevens voor het volgen van trainingen op het gebied van vakinhoud en waardevol klantcontact. Het KCC heeft ook ruimte gekregen om zich te bekwaamen op het gebied van klantcontact. Dit heeft de service naar de klant verbeterd. Tevens heeft het KCC nu de beschikking over een kennisbank, welke hen in staat stelt om vaker zelf direct antwoord te geven op vragen zonder door te verbinden of terugbelverzoeken te hoeven maken. Het web-team heeft gezorgd voor een toegankelijke website, waarbij de klantbeleving voorop is gesteld.

B2.1.3 We stimuleren dienstverlening op afspraak aan de balie. Het maken van een afspraak kan via alle contactkanalen, de zogenaamde omnichannel, strategie.

Dit is doorgezet en heeft niet tot klachten geleid. Met name omdat er is ingezet op flexibel handelen op het moment dat er met spoed iets moet worden geregeld. Hierover zijn afspraken gemaakt met de collega's die de diverse contactkanalen beheren.

2. We zorgen ervoor dat klanten zelf de regie over hun zaken met de digitale overheid kunnen voeren. We blijven de digitale dienstverlening verbeteren en toegankelijker maken.

Aanvragen zijn nu digitaal beschikbaar en af te handelen en hoeven niet meer te worden afgedrukt of te worden verstuurd. Alle formulieren zijn wel op papier beschikbaar voor inwoners die digitaal niet vaardig zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B2.2.1 We bieden steeds meer formulieren digitaal aan. Wij verminderen het aantal pdf-documenten. De klant hoeft het niet meer uit te printen en in te vullen, maar kan dit online regelen.

Aanvraagformulieren op de website zijn gedigitaliseerd en toegankelijk gemaakt conform wetgeving.

B2.2.2 We verbeteren en vereenvoudigen onze (digitale) communicatie met klanten.

We letten erop dat we de klanten duidelijk en in begrijpelijke taal (B1) te woord staan of aanschrijven. We passen ons aan op het moment dat we te maken hebben met personen die de Nederlandse taal niet machtig zijn en gebruiken vertaaloplossingen om de klant te helpen. Met name de instroom van Oekraïense vluchtelingen heeft ons genoodzaakt om flexibel te zijn en inventief te zijn met beschikbare middelen om deze personen in te schrijven of anderzijds te helpen.

B2.2.3 We helpen klanten, die daar om welke reden dan ook problemen mee hebben, hun weg te vinden in de digitale wereld.

We bieden schriftelijk, in persoon of telefonisch hulp aan personen die niet digi-vaardig zijn. We leggen het geduldig uit of laten zien hoe het werkt.

B2.2.4 Met webcare volgen we de berichten op sociale media en zo nodig reageren we ook via de sociale media. Snelheid is zeker bij social media belangrijk, omdat het bereik van comments groot kan zijn.

Meldingen over de openbare ruimte kunnen worden doorgegeven via een eenvoudig meldsysteem.

We monitoren de reacties op sociale media en reageren bij vragen of onduidelijkheden. We zetten analyses van social media in om een omgevingsanalyse te maken voor opgaven die in de planning staan.

B2.2.5 Het klantcontactcentrum (KCC), de receptie, het webteam en de communicatieadviseurs zijn de spin in het web in de communicatie tussen gemeente en inwoners. Daarbij zal de technologie steeds beter kunnen ondersteunen.

Door aandacht te schenken aan de integrale samenwerking in de teams, zijn de informatiestromen tussen de teams verbeterd.

3. Veiligheid

Wat hebben we bereikt?

1. We pakken de verwevenheid van de boven- en onderwereld (ondermijning) in onze gemeente actief aan.

In 2021 hebben we in de media door te communiceren over projecten/casussen in Leusden in het kader van ondermijning aandacht gegenereerd. Hierdoor willen we bij inwoners bewustwording creëren dat ondermijning ook in Leusden plaatsvindt. In 2022 hebben we signalen die binnenkwamen bij de gemeente of politie in het kader van ondermijning, onderzocht en indien nodig acties op uitgezet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B3.1.1 We hanteren een sluitende aanpak voor ondermijning in Leusden.

In 2022 hebben we ingezet op ondermijning in het kader van de productie van drugs en daarnaast hebben we een grote controle uitgevoerd op woningen in Leusden waar arbeidsmigranten verblijven. Samen met de politie, brandweer en het regionaal informatie- en expertisecentrum (RIEC) hebben we onaangekondigd 15 panden gecontroleerd op de woonomstandigheden van arbeidsmigranten. Geconstateerd is dat alle panden in strijd zijn met het bestemmingsplan. Tijdens de controle zijn er gesprekken gevoerd met veel arbeidsmigranten. Uit de gesprekken blijkt in sommige gevallen dat zij lange werkdagen maken tegen een laag inkomen en voor onderdak (een kleine kamer met gedeelde voorzieningen) een hoge huurprijs moeten betalen. In sommige gevallen is er sprake van overmatig drank- en drugsgebruik in de panden. Dit zorgt ervoor dat arbeidsmigranten een onveilige sfeer ervaren. In één geval verbleven veertig arbeidsmigranten in een bedrijfspand (in strijd met het bestemmingsplan). Ook zijn er 12 Oekraïense vluchtelingen aangetroffen waarmee we in contact zijn gekomen om naar een oplossing te kijken voor hun specifieke situatie.

B3.1.2 We actualiseren het beleid rondom ondermijning in Leusden.

In 2022 is het BIBOB-beleid ontwikkeld en ook een actieplan Veiligheid 2023-2024 geschreven. Daarnaast is een start gemaakt met een intergemeentelijk veiligheidsbeleid voor 2024-2028 en een ondermijningsbeleid Leusden.

2. We verminderen de criminaliteit en overlast in Leusden door de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) in Leusden verder uit te bouwen.

We blijven continue monitoren hoe we de persoonsgerichte aanpak (PGA) in Leusden kunnen verbeteren. Zo is de samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis geïntensiveerd. In Zorg- en Veiligheidshuizen werken justitie, zorg en bestuur samen bij de aanpak van complexe problematiek rond overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. In 2022 zien we een aanzienlijke daling van incidenten waarbij verwarde personen betrokken zijn. Er zijn in totaal 128 meldingen binnen gekomen. Een daling van 71 ten opzichte van 2021.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B3.2.1 We werken aan een effectieve samenwerking tussen veiligheid en zorg.

Er is gewerkt aan een betere samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis en de wijze waarop casuïstiek opgeschaald kan worden. De samenwerking met regiogemeenten is geïntensiveerd en de frequentie van het contact met de zorgpartners is verhoogd. Hierdoor is de druk op de lokale PGA verminderd.

3. De gemeente speelt effectief in op maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en vertaalt die naar de situatie in Leusden.

In 2022 hebben we vanuit veiligheid ingezet op de ondersteuning bij de opvang van vluchtelingen in Leusden. Daarnaast zijn we gestart aan een inhaalslag met het actualiseren van lokale beleid- en planvorming op het gebied van veiligheid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B3.3.1 We actualiseren relevante beleidsdocumenten.

In 2022 is het BIBOB-beleid ontwikkeld en ook een actieplan Veiligheid 2023-2024 geschreven. Daarnaast is een start gemaakt met een intergemeentelijk veiligheidsbeleid voor 2024-2028 en een ondermijningsbeleid Leusden.

B3.3.2 We vergroten het risicobewustzijn van onze inwoners op het gebied van cybercriminaliteit en digitale oplichting.

In 2022 is er via de social media platforms van de gemeente en politie gecommuniceerd over de gevaren en voorbeelden van cybercriminaliteit.

4. We voorkomen en beperken gevolgen van branden, crises en rampen

Er is uitvoering gegeven aan de lopende structuur rondom crisisbeheersing.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B3.4.1 We gaan verder met het professionaliseren van de gemeentelijke crisisorganisatie.

Om vakbekwaam te blijven zijn er in 2022 trainingen gegeven aan een aantal functies binnen de crisisorganisatie. Wel hebben we gemerkt dat de crisisorganisatie niet up-to-date is en dat er een kwaliteitsslag nodig is. In verband met het vertrek van de medewerker crisisbeheersing, zal deze inhaalslag in 2023 gemaakt gaan worden.

B3.4.2 We gaan verder met het professionaliseren en faciliteren van de vrijwillige brandweer.

Om vakbekwaam te blijven zijn er in 2022 diverse trainingen gegeven aan een aantal functies binnen de vrijwillige brandweer.

B3.4.3 We vergroten het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van inwoners door voorlichting te geven aan ouderen en basisschoolleerlingen.

Er zijn voorlichtingslessen gegeven aan senioren en basisschoolleerlingen door de vrijwillige brandweer over brandveiligheid.

Wat heeft het gekost 2022

Lasten en baten Domein 1 - Bestuur

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	5.086	5.781	5.867	-86
Baten	338	778	809	31
Resultaat voor bestemming	-4.748	-5.003	-5.058	-55
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	123	68	58	-10
Resultaat na bestemming	-4.625	-4.935	-5.000	-65

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

		Lasten		Baten		Saldo
		Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
		0.1	Bestuur	1.820	1.899	
0.2	Burgerzaken	1.368	1.344	421	457	60
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.790	1.808	0	0	-18
1.2	Openbare orde en veiligheid	803	816	17	12	-18
	Domein Bestuur	5.781	5.867	778	809	-55
0.10	Mutaties reserves	0	0	68	58	-10
	Resultaat na bestemming	5.781	5.867	846	867	-65

Verschillenanalyse

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2022. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

0.1 Bestuur € 79.000 (nadeel)

- De voorziening pensioenen wethouders wordt jaarlijks geactualiseerd op grond van de ontvangen actuariële berekeningen. Dit jaar was per 31-12 een extra storting van € 62.000 nodig.

0.2 Burgerzaken € 60.000 (voordeel)

- Op inhuur bleef € 39.000 over.

BBV-indicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden per domein weergegeven. De indicatoren staan op waarstaatjegemeente.nl en zijn daar ook te raadplegen. Op de website kunnen ook vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	2,0	1,2	0,7	1,1
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	1,3	1,2	1,0	1,1
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2,0	2,0	1,8	1,0
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	2,5	3,6	2,9	3,4

Indicator: Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Diefstallen

Indicator: Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Diefstallen

Indicator: Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Criminaliteit

Indicator: Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en openbaar gezag.
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Criminaliteit

Domein Leefomgeving

Het Domein Leefomgeving is onderverdeeld in de onderdelen duurzaamheid en milieu, water, riolering en klimaatadaptatie, wegen en infrastructuur, accommodaties en onderwijs en beheer buitenruimte. Voor al deze programmaonderdelen zijn ambities opgesteld, doelstellingen geformuleerd en activiteiten opgenomen. Het domein Leefomgeving heeft op diverse onderdelen raakvlakken met het domein Ruimte, bijvoorbeeld waar het gaat om verkeer en vervoer, ecologie, de omgevingsvisies en ruimtelijke plannen.

Ambitie Duurzaamheid en milieu

Leusden is in 2040 energieneutraal. Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij duurzaamheid en dragen hieraan bij. Afval wordt gescheiden ingezameld en hergebruikt.

Ambitie Water, riolering en klimaatadaptatie

Leusden heeft een goed functionerend rioolstelsel en een goede waterkwaliteit, houdt droge voeten en is klaar voor een veranderend klimaat.

Ambitie Wegen en infrastructuur

Leusden heeft een wegennet dat functioneel en structureel van goede kwaliteit is en klaar is voor een veranderend klimaat.

Ambitie Accommodaties en onderwijs

De gemeentelijke accommodaties zijn kwalitatief en kwantitatief optimaal afgestemd op de wensen van huurders en gebruikers en de ambities van de gemeente.

Ambitie Onderhoud buitenruimte

Leusden wil een buitenruimte die door gebruikers optimaal wordt beleefd en gebruikt, waarin maatregelen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie ruimte krijgen.

In de begroting is aangegeven 'Wat willen we bereiken?' en 'Wat gaan we daarvoor doen?'

In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over 'Wat hebben we bereikt?' en 'Wat hebben we daarvoor gedaan?'.

1. Duurzaamheid en milieu

Wat hebben we bereikt?

1. In Leusden wekken we in 2040 of eerder jaarlijks evenveel duurzame energie op als we verbruiken.

Voor kleinschalige opwekking (bv zon op dak) is Leusden op schema. Voor kleinschalige opwekking (bv zon op dak) is Leusden op schema. Eind 2022 waren in Leusden ruim 88.000 zonnepanelen geïnstalleerd (bron: www.leusdenenergie.nl).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.1.1.1: We werken volgens het programma energietransitie aan de uitvoering van de route naar een energieneutraal Leusden in 2040.

Ten behoeve van de energietransitie hebben we contact met onze regiopartners via de RES en via het A28-project. In 2022 is 1 aanvraag gekomen voor een zonneveld in het buitengebied. De aanvraag wordt ambtelijk beoordeeld en daarna (begin 2023) bij een positieve beoordeling verder in procedure gebracht. In RES verband wordt een marktverkenning uitgevoerd naar de kansrijkheid en betaalbaarheid van solar carports. In samenwerking met DEEL (Duurzame Energie voor Elke Leusdenaar) wordt de mogelijkheid verkend om zonnepanelen beschikbaar te stellen aan Leusdenaren zonder de financiële middelen ervoor. Voor bedrijven is onafhankelijk advies beschikbaar voor o.a. installeren zonnepanelen en het verduurzamen van hun pand.

L.1.1.2: Wijkuitvoeringsplannen in uitvoering, programmalijn gebouwde omgeving.

In 2022 is er een PAW-subsidie voor de wijk Rozendaal toegekend. Hiermee is een subsidie voor bewoners van de Eurowoningen opengesteld. Sinds 1 november zijn er een hoop aanvragen gedaan.

Met dit PAW-budget is ook buurtbegeleiding ingehuurd en is er een lokale projectleider voor o.a. collectieve inkopen aangesteld.

Daarnaast is een subsidie vanuit de provincie voor de proceskosten in de wijk toegekend voor inclusiviteit. Hiermee is een technisch en een financieel adviseur aangesteld om bewoners van specifiek advies te voorzien. Daarnaast is er een inclusiviteits-begeleider aangesteld om mensen met energie-armoede of andere drempels voor verduurzaming te ondersteunen.

In de wijken Alandsbeek west en oost zijn we aan de slag met de Doetank, waarbij we samenwerken in de begeleiding van bewoners.

In Alandsbeek werken we met buurtbegeleiding vanuit de Groene Belevens en hebben we een bewoner betrokken die in de Wijkkamer een spreekuur voor bewoners houdt.

L.1.1.3: We continueren het Energieloket en voeren Energiehuisprojecten uit, programmalijs gebouwde omgeving en programmalijs bedrijven.

In 2022 zijn de volgende inspanningen verricht:

- Het energieloket IWW is gecontinueerd en wordt actueel gehouden en ook voor huurders toepasbaar gemaakt.
- Energiecoaches geven advies op maat aan inwoners, ook worden warmtescans aangeboden die inzicht geven in isolatie(lekken) in de gevel.
- Het plan van aanpak bestrijding energiearmoede is door het college vastgesteld zodat de uitvoering kan starten begin 2023 in samenwerking met andere partijen zoals de woningcorporatie Omthuis.
- De stimuleringslening duurzaamheid wordt na akkoord door de raad met 1,2 miljoen euro verhoogd vanwege de grote belangstelling bij inwoners.

L.1.1.4: We stellen een uitnodigingskader op voor de opwekking van duurzame energie, programmalijs duurzame opwek.

Het uitnodigingskader zonne-energie is opgesteld en vastgesteld door de raad.

Voor het uitnodigingskader windenergie is besloten af te wachten tot afronding van het onderzoek naar mogelijkheden voor windturbines langs de A28. Dit onderzoek is afgerond, maar vervolgonderzoek is nodig.

Aangezien dit vervolgonderzoek nog maximaal een jaar kan duren is het ook een optie om in 2023 te starten met het opzetten van het uitnodigingskader windenergie.

2. We stimuleren gescheiden afvalinzameling en het recyclen van grondstoffen. Onze inwoners hebben in 2030 maximaal 25 kg restafval per inwoner per jaar.

Leusden blijft een van de best presterende gemeenten in zijn stedelijkheids-klasse. Met de communicatiecampagne voor heel Leusden en de verlaging van de frequentie voor restafval in het buitengebied worden de inwoners gestimuleerd in het beter scheiden van afval. De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar is in 2022 op 57 kilo uitgekomen. Ten opzichte van 2021 betekent dit een afname van 12 kilo per inwoner per jaar.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.1.2.1: We optimaliseren de restafvalinzameling in het buitengebied.

Vanaf 1 april 2022 hebben we de frequentie van restafvalinzameling verlaagd naar 1x per 4 weken. Hierdoor hoeft er minder vaak een vrachtwagen te rijden en worden de inwoners gestimuleerd tot beter scheiden van het afval. De kosten voor de inzameling van restafval in het buitengebied zijn hiermee met de helft verlaagd.

L.1.2.2: gft-communicatiecampagne in combinatie met een keukenafvalbakje.

In 2022 hebben we in september en in oktober een week actief campagne gevoerd voor GFT. Middels posters, kleurplaten, stickers, wormenhôtels etc. hebben we GFT op een positieve manier onder de aandacht gebracht voor de inwoners van Leusden.

L.1.2.3: Het aanpakken van ontwijkgedrag.

In 2022 is veel aandacht geweest om bij plaatsingen te voorkomen. Inwoners waarvan de informatie gevonden is in zakken naast een container worden benaderd door de afvalcoach. Dit om meer bewustzijn te creëren en dit gedrag in de toekomst te voorkomen.

L.1.2.4: Afvalpreventiecampagne.

Samen met de gft-campagne was er ook aandacht voor gedrag in de keuken. Hier kwam ook preventie aan de orde. Koken met zo min mogelijk restjes.

3. Het gebruik van duurzaam vervoer in de gemeente Leusden neemt toe.

In 2022 is de laadinfrastructuur verder uitgebreid tot 63 openbare laadpalen. Door capaciteitsgebrek is de Mobiliteitsvisie in 2022 nog niet omgezet in een uitvoeringsprogramma waarmee het gebruik van duurzaam vervoer verder kan worden gestimuleerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.1.3.1: We voeren de maatregelen uit het Mobiliteitsplan uit op het gebied van duurzame mobiliteit.

Op dit moment zijn er 63 openbare laadpalen in bedrijf de gemeente Leusden, waarvan 16 laadpalen in het jaar 2022 zijn gerealiseerd. Plaatsing van laadpalen wordt verzorgd door onze concessiehouder MRA-e en exploitant TotalEnergies. Door ons vraagvolgend beleid houdt de realisatie van openbare laadfaciliteiten gelijke tred met de behoefte. Daarnaast attenderen we ontwikkelaars erop dat ze rekening moeten houden in de planvorming met deze behoefte en hebben we afspraken gemaakt over het realiseren van laadfaciliteiten (of de infrastructuur hiervoor).

Als gemeente houden we de afname van elektriciteit door elektrische voertuigen nauwgezet in de gaten. Wat hierbij opvalt, is dat de gemiddelde afzet in kWu per laadpunt het afgelopen half jaar is toegenomen, van zo'n 422 kWu in juli 2022 tot zo'n 704 kWu in december 2022. Dat betekent dat de laadpalen steeds beter gebruikt worden.

4. De Leusdense samenleving neemt meer duurzame initiatieven. De gemeente speelt in op de behoefte van de samenleving en doet mee. Deze initiatieven worden zichtbaar gemaakt.

Om duurzame initiatieven te stimuleren, heeft de gemeente een aanjagende en faciliterende rol gehad in 2022. De initiatieven zijn via diverse communicatiekanalen zichtbaar gemaakt o.a. video's, Groene pagina Leusderkrant, social media, websites <https://lekkerlokaalleusden.nl/fotoalbum-2022/> en <https://www.youtube.com/watch?v=bF2YpeHc8Y4>

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.1.4.1: We voeren, met partijen uit de samenleving, acties uit die voortkomen uit de Duurzaamheidsagenda Leusden.

In 2022 is een vervolg gegeven aan Lekker Lokaal Leusden. Er namen 9 restaurants, 21 Leusdense producenten deel en er zijn ongeveer 300 borden verkocht. Er was sprake cofinanciering vanuit het coronasteunfonds. Daarnaast hebben we ca. 75 deelnemers getrokken met workshops over compostering, namelijk de stadswormerij en funghifactory. Ook hebben we een project in voorbereiding genomen om meerjarige activiteiten te kunnen ontwikkelen gericht op klimaatadaptatie. Daarbij zoeken we cofinanciering bij provincie en waterschap. In 2022 is verder onderzoek uitgevoerd naar het concept duurzaamheid binnen de gemeente en is de Duurzaamheidsagenda geëvalueerd met het oog op nieuwe kansen voor een vervolg. De uitkomsten zijn breed gepresenteerd.

2. Water, riolering en klimaatadaptatie

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden heeft een goed functionerend rioleringsstelsel dat voorbereid is op het veranderende klimaat.

In het GRP 2019-2023 zijn de rioolvervangingen vastgelegd. De daarin opgenomen projecten Leusden-zuid noord en Burg. De Beaufortweg zijn in voorbereiding genomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.2.1.1: We stellen het werkvoorbereidingsplan op voor de Burgemeester de Beaufortweg in Leusden en starten met de uitvoeringswerkzaamheden.

Er is een informatieavond voor aanwonenden gehouden en het ontwerp is gemaakt. Er is daarna gestart met de voorbereidingsfase voor het bestek.

L.2.1.2: We stellen een werkvoorbereidingsplan op voor het noordelijke deel van Leusden-Zuid.

Voor het noordelijke deel van Leusden-Zuid is een faseringsplan gemaakt. Fase 1 is in december aanbesteed en wordt uitgevoerd in Q1 van 2023. Fase 2 is in voorbereiding. Er wordt naast het gemengde rioolstelsel een regenwaterriool aangelegd zodat het openbaar gebied kan worden afgekoppeld van het gemengde riool.

2. Verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater in de gemeente.

Alle watergangen in de gemeente zijn dit jaar gebaggerd, waarmee de waterkwaliteit een positieve impuls heeft gekregen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.2.2.1: We koppelen de straten in het noordelijke deel van Leusden-Zuid en de Burgemeester de Beaufortweg af van het gemengde rioolstelsel.

In Leusden-Zuid is aan de Prinses Irenelaan en de Margrietlaan een regenwaterriool aangelegd naast het gemengde riool. Er is zoveel mogelijk verharding van het openbaar gebied afgekoppeld, daarnaast zijn de bewoners actief benaderd om een regenwaterafvoer ook af te koppelen. De helft van de bewoners heeft hiervoor gekozen.

L.2.2.2: We starten met de voorbereidingen van maatregelen voor het verbeteren van de waterkwaliteit. Dit doen we in combinatie met lopende ruimtelijke projecten van nieuwbouw- en herinrichtingen.

Waar verbeterkansen zijn en liggen worden deze zeker meegenomen in nieuwe projecten. Zo hebben we in de Prinses Christinalaan en Prinses Margrietlaan regenwater afgekoppeld.

3. De overlast van een hoge grondwaterstand wordt beperkt.

Bij de rioolveranging aan de Prinses Christinalaan en de Prinses Margrietlaan zijn ook nieuwe drainages aangebracht, waarmee het risico op overlast wordt beperkt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.2.3.1: We stellen het werkvoorbereidingsplan op voor de uitvoeringswerkzaamheden van de Burgemeester de Beaufortweg en in het noordelijke deel van Leusden-Zuid.

De uitgangspunten voor de droogleggingseisen zijn bij de voorbereidingen van alle projecten in 2022 toegepast. Dus ook bij de eerdergenoemde projecten is en zal een nieuw drainagestelsel worden aangebracht.

4. Onze rioolstelsels voeren hevige neerslag goed af. Daarmee voorkomen we zoveel mogelijk wateroverlast.

Door het afkoppelen van verhard oppervlak is er een bijdrage geleverd aan het verminderen van de kans op wateroverlast.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.2.4.1: We stimuleren dat bewoners regenwater langer op eigen terrein opvangen.

Waar het kan worden bewoners gestimuleerd om regenwater langer op eigen terrein op te vangen. Op veel plaatsen heeft Leusden een hoge grondwaterstand en een slecht doorlatende bodem. Het is dan niet wenselijk om het regenwater langer vast te houden op eigen terrein. In het project Leusden-Zuid is er daarom voor gekozen aan te laten sluiten op het regenwaterriool in de straat.

3. Wegen en infrastructuur

Wat hebben we bereikt?

1. Ons wegennet is verkeersveilig en in goede staat van onderhoud, maar is ook klimaatbestendig en water-robust ingericht.

Ons wegen- en fietsennet onderhouden we op kwaliteitsniveau B. Om hieraan te blijven voldoen hebben we het afgelopen jaar op circa 30 plekken boomwortelopdruk verwijderd uit asfalt op fietspaden. Daarnaast is er een inhaalweg gemaakt op locaties die een lager kwaliteitsniveau hadden. De Moorsterweg is voorzien van betonbermen en een nieuwe asfalt deklaag.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L3.1.1 We combineren het groot onderhoud van een aantal wegen in Leusden met andere werkzaamheden van nieuwbouw en (her-)inrichtingsprojecten.

Werkzaamheden in de openbare ruimte zijn zoveel als mogelijk integraal opgepakt. Hierdoor beperken we de overlast voor inwoners en bedrijven. Het afgelopen jaar hebben we de projecten Hof van Liz en Maanwijk afgerond.

4. Accommodaties en onderwijs

Wat hebben we bereikt?

1. We onderhouden de accommodaties efficiënt en doeltreffend. Risico's zijn beheersbaar.

Het door ontwikkelen van de lange termijnvisie en beleid op vastgoed is doorgeschoven naar 2023/2024. In het afgelopen jaar is er wel een intensief traject geweest met de exploitant van Octopus over de (nadere) verheldering en invulling van het contract en de gevolgen van de enorm gestegen energielasten en kosten van arbeid. De afspraken worden nog vastgelegd in een allonge. De financiële effecten van de gestegen kosten zijn aan de raad voorgelegd. Hiermee is een goede afsprakenbasis gelegd voor de resterende looptijd van het contract. De periodieke evaluatie m.b.t. samenstelling en exploitatie van de volledige portefeuille is doorgeschoven naar 2023/2024.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.4.1.1: Door-ontwikkelen lange termijn visie/beleid op vastgoed.

In 2022 is prioriteit gegeven aan werkzaamheden in het kader van de basis op orde en de noodzaak om in te zetten op de opvang voor Oekraïners die de oorlog in eigen land zijn ontvlucht.

L.4.1.2: Periodieke evaluatie m.b.t. samenstelling en exploitatie portefeuille.

Ook hiervoor geldt dat prioriteit is gegeven aan werkzaamheden in het kader van de basis op orde en de opvang van Oekraïners.

2. Gemeente Leusden verduurzaamt haar vastgoed gefaseerd.

Het opstellen van een plan van aanpak voor verduurzaming van de gemeentelijke accommodaties is doorgeschoven naar 2023. De uitvoering is opgeschoven naar 2024.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.4.2.1: We maken een verduurzamingsplan voor de gemeentelijke accommodaties.

Vanwege capaciteitsgebrek is in 2022 alleen aandacht besteed aan werkzaamheden in het kader van de basis op orde.

L.4.2.2: We combineren, daar waar mogelijk, de uitvoering van energiebesparende maatregelen met reguliere onderhoudswerkzaamheden.

In 2022 zijn geen onderhoudswerkzaamheden in combinatie met energiebesparende maatregelen uitgevoerd.

L.4.2.3: We combineren, daar waar mogelijk, de uitvoering van energiebesparende maatregelen met parallel lopende verduurzamingstrajecten binnen de gemeente Leusden.

Verduurzamingsmaatregelen die aansluiten bij parallel lopende trajecten binnen de gemeente (bv. zon, warmte, transitie) voeren we waar mogelijk uit. In 2022 heeft zich een dergelijke kans niet voorgedaan.

3. Het gemeentelijk vastgoed wordt efficiënt, doeltreffend en optimaal gebruikt.

Efficiëntie, doeltreffendheid en optimalisatie van gebruik is moeilijk objectief vast te stellen als we meewegen dat in het begin van 2022 nog veel voorzieningen te lijden hadden onder Corona-maatregelen. De sporthallen, de scholen, buurthuis de Til, cultuurcentrum de Moespot worden alle in 2022 goed benut. Verder is het zeker efficiënt dat het zwembad post-Corona weer zonder beperkingen kan draaien.

Wat gaan we hiervoor doen?

L.4.3.1: We streven naar een intensiever gebruik van Fort33 als cultuurpodium en welzijns- en muziekcentrum.

In 2022 bleek dat het eerst nodig was om beter te kijken naar de bedrijfsvoering en financiële situatie bij Fort 33, alvorens naar intensiever gebruik kan worden gekeken.

L.4.3.2: Verkoop van het voormalige politiebureau en renovatie brandweerkazerne.

Twijnderij 32 is verkocht door middel van een Europese aanbesteding. Het bestemmingsplan is vastgesteld. Vanwege een beroep bij de Raad van State is het wachten op een uitspraak die in kwartaal 1 van 2023 wordt verwacht. De uitvoering van de renovatie van de brandweerkazerne is vertraagd als gevolg van o.a. de stijgende bouwrijzen en een aantal complexe vraagstukken in de voorbereiding. Het streven is de uitvoering in 2023 ter hand te nemen en ook af te ronden.

L.4.3.3: Marktonderzoek naar herontwikkeling de Korf

Op 24-2-2022 heeft de raad een presentatie en rapportage ontvangen van adviesbureau Stad2 waarin de mogelijkheden worden verkend voor marktpartijen om de herontwikkeling van de korf op te pakken. De rapportage heeft inzicht geboden in de knoppen waar de gemeente m.b.t. de gebiedsontwikkeling aan kan draaien en welke financiële effecten dat grosso modo heeft. Het advies stelt dat op basis van de huidige bekende randvoorwaarden het niet goed mogelijk is de herontwikkeling in handen te leggen van een marktpartij. Voordat de herontwikkeling van De Korf in de markt gezet kan worden, moet volgens de onderzoekers de gemeente zich eerst uitspreken over de volgende zaken:

- De bestaande functies
 - o Moeten deze worden teruggebouwd op de plot van De Korf?
 - o Moeten deze elders in Leusden worden teruggebouwd?
 - o Hoeven deze niet te worden teruggebouwd?
- De stedenbouwkundige ruimte
- Toekomstig programma
- Woningdifferentiatie
- Parkeren
- Plangebied
- Fasering
- Een wegging van beleidsdoelstellingen
- Cultuurvisie, Visie maatschappelijk vastgoed en sportbeleid

L.4.3.4: Realisatie IKC Groenhouten

IKC Groenhouten is opgeleverd en in gebruik genomen. Het woonrijp-maken van het omliggende gebied volgt nadat Omthuis de 24 appartementen aan De Meent heeft gerealiseerd. De oplevering van deze appartementen staat gepland in 2024.

5. Onderhoud buitenruimte

Wat hebben we bereikt?

1. 'Basis op orde' in de buitenruimte met ruimte voor 'kansen en ambities'.

Achterstand op het onderhoud is in 2022 voor een groot deel weggewerkt. Daar waar nodig zijn maatregelen doorgeschoven naar 2023.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.5.1.1: Monitoren contract 'basis op orde' in de buitenruimte.

Door de toezichthouders IBOR is er maandelijks gerapporteerd op de beeldkwaliteit van de openbare ruimte. Daar waar de beeldkwaliteit niet op niveau was is samen met de aannemer bepaald hoe dit weggewerkt kon worden.

L.5.1.2: Werken met jaarplannen voor 'kansen en ambities' in de buitenruimte.

In april 2022 is een nieuw contract met een nieuwe aannemer gestart. In de uitvoering is gebleken dat de inzet om de basis op orde te krijgen en te houden het niet mogelijk maakte om met een jaarplan 'kansen en ambities' te gaan werken.

2. Integraal als het kan, sectoraal als het nodig is.

Bij groot onderhoud en vervanging wordt integraliteit gezocht met bredere ontwikkelingen, zoals energietransitie, klimaat en digitale collectiviteit in de buitenruimte. Zo maken we werk met werk. Als de voortgang stagneert door het streven naar integraliteit kiezen we voor sectorale benadering.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L.5.2.1: Per groot onderhoudswerk afwegen of ontwikkelingen kunnen worden geïntegreerd en er werk met werk gemaakt kan worden.

Bij de initiatie van een werk wordt geïnventariseerd welke disciplines kunnen worden gekoppeld en welke (beleids-) ontwikkelingen in de omgeving spelen. Het nut van integraliteit wordt afgewogen. Belangrijk criterium is de verantwoordelijkheid van de beheerder om voorzieningen veilig en duurzaam in stand te houden. Veilig en duurzaam betekent ook dat de beheerder zorgt voor schone bankjes, dat graffiti van verkeersbord wordt verwijderd en dat bijplaatsingen worden weggehaald.

Wat heeft het gekost 2022

Lasten en baten Domein 2 - Leefomgeving

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening		Saldo
	Primitief	Na wijziging			
Lasten	16.633	17.327	16.585	742	
Baten	7.907	9.675	9.552	-123	
Resultaat voor bestemming	-8.726	-7.652	-7.033	619	
Toevoeging aan reserves	805	3.240	2.989	251	
Onttrekking aan reserves	2.092	3.144	2.679	-465	
Resultaat na bestemming	-7.439	-7.748	-7.343	405	

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

		Lasten		Baten		Saldo
		Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	453	439	
2.1	Verkeer en vervoer	3.594	3.708	65	193	14
4.2	Onderwijshuisvesting	1.707	1.485	285	162	99
5.2	Sportaccommodaties	2.900	3.046	1.359	1.490	-15
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	10	17	29	32	-4
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.797	1.368	249	86	266
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	39	66	55	65	-17
7.2	Riolering	1.535	1.602	1.948	2.023	8
7.3	Afval	3.206	3.069	4.048	3.977	66
7.4	Milieubeheer	2.000	1.679	431	239	129
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	86	106	46	57	-9
	Domein Leefomgeving	17.327	16.585	9.675	9.552	619
0.10	Mutaties reserves	3.240	2.989	3.144	2.679	-214
	Resultaat na bestemming	20.567	19.574	12.819	12.231	405

Verschillenanalyse

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2022. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden € 82.000 (voordeel)

- De verkoop van grond t.b.v. de herinrichting De Meent heeft € 50.000 meer opgeleverd dan was geraamd.
- Fila Tekna is langer verhuurd, de huuropbrengsten zijn daardoor € 42.000 hoger geworden.

2.1 Verkeer en vervoer € 14.000 (voordeel)

- In 2022 konden er € 55.000 minder salarislasten doorberekend worden aan de civiele werken, dit komt voort uit fasering van civiele projecten.
- Voordeel € 26.000 door minder werkelijke afschrijvingen; dit voordeel valt deels weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.
- Voordeel € 92.000 op woonomgevingsbestek. Zie de analyse bij taakveld 5.7.
- Voordeel € 29.000 op openbare verlichting wegens de verkoop van een paar stukjes grond om een trafo ruimte op te plaatsen.
- Er is € 84.000 meer uitgegeven voor de vervanging van bruggen onder de activeringsdrempel. Deze kosten worden gedekt uit de reserve vervangingsinvesteringen openbare ruimte. Daarom valt het nadeel hier weg tegen het voordeel bij de mutaties in de reserves.

4.2 Onderwijshuisvesting € 99.000 (voordeel)

- Voordeel. Van het totale sloopbudget IKC Groenhouten is € 66.000 nog niet uitgegeven en voor de kosten van inrichting tijdelijke huisvesting € 27.000. Beide bedragen worden gedekt uit reserves. In 2022 worden deze kosten nu niet uit de betreffende reserve onttrokken. Een bedrag wat niet uit een reserve wordt onttrokken geeft een nadeel. Daarmee vallen de voordelen hier bij taakveld 4.2 weg tegen de nadelen bij de mutaties reserves. In 2023 worden de laatste werkzaamheden t.i.v. beide budgetten afgerond.
- Voordeel. Er zijn in werkelijkheid € 45.000 minder afschrijvingen geboekt dan geraamd. Dit voordeel valt weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.
- Nadeel. Er is € 20.000 meer vergoed aan de schoolbesturen voor de gemeentelijke belastingen.
- Nadeel. Er is € 38.000 minder aan huur en bijdrage gebruikers van de diverse IKC's ontvangen. (huur is omgezet naar aflos).

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie € 266.000 (per saldo voordeel)

- Nadeel op inkomsten grondverkoop van € 152.000
 - Voor € 100.000 wordt dit veroorzaakt door wel geraamde maar in 2022 niet verkochte grond in het project Princenhof. Dit project zit budgettair neutraal in de begroting. Op taakveld 8.1 staat dan ook een voordeel van € 100.000 voor project Princenhof.
 - Minder inkomsten snippergroenverkoop € 52.000
- Voordeel op het woonomgevingsbestek op dit taakveld is € 402.000

Voordeel op het totale woonomgevingsbestek € 560.000

In 2022 is € 560.000 minder uitgegeven op het totale woonomgevingsbestek.

- Onderdeel 'basis op orde' voordeel € 240.000
- Onderdeel 'kansen en ambities' voordeel € 320.000
- Minder uitgaven op de 'basis op orde' omdat het reinigen van kolken (€ 40.000) en het snoeien van bomen (€ 100.000) is doorgeschoven naar 2023. Daarnaast minderwerk en ook kortingen van de aannemer (€ 100.000)
- Van de geraamde € 400.000 voor 'kansen en ambities' is € 320.000 niet benut. Er is een jaarplan Kansen en Ambities gemaakt. Dit plan is gebaseerd op een nauwe samenwerking tussen aannemer en gemeente. De aannemer heeft zich in het eerste jaar echter voornamelijk moeten richten op de uitvoer van het contractonderdeel 'basis op orde'.

Het woonomgevingsbestek staat op een aantal taakvelden geraamd. Het voordeel staat dan ook over een aantal taakvelden verspreid. Het grootste voordeel is ontstaan op taakveld 5.7

7.3 Afval € 66.000 (voordeel)

- Afval kent een kostendekkende begroting. Bij het tussentijds bijstellen van de afval-budgetten is per abuis de egalisatie met de voorziening afval voor € 57.000 niet geraamd.
- Het resterende voordeel valt weg tegen het nadeel op het taakveld waar de kwijtscheldingen van de afvalstoffenheffing worden verantwoord. Deze iets hogere kwijtscheldingen worden verantwoord op taakveld 6.3 bij de algemene dekkingsmiddelen.

7.4 Milieubeheer € 129.000 (voordeel)

- Voorgesteld wordt om 3 incidentele restantbudgetten voor totaal € 33.000 over te hevelen naar 2023:
 - € 13.000 Inhuur milieuoedvisering
 - € 10.000 Project Duurzaam Doen/Rainproof – Groene Belevenis
 - € 10.000 Woonaanpak warmtetransitie
- De bijdrage aan de RUD is € 16.500 lager geweest, voornamelijk veroorzaakt door de positieve afrekening over 2021. Oorzaak hiervan was het uitstel van de Omgevingswet en de coronamaatregelen waardoor minder productie is geleverd.
- Voor het verrichten van bodemonderzoeken en het voldoen aan de basisregistratie ondergrond (BRO) zijn geen uitgaven gedaan waardoor het budget van € 15.000 vrijvalt.
- Voor uitvoering van het klimaatakkoord zijn (in 2019) via de algemene uitkering extra middelen ontvangen en gereserveerd. € 70.000 hiervan is nog niet besteed. Omdat deze kosten nu ook niet onttrokken zijn aan de reserve met aangewezen bestemming ontstaat bij de mutaties reserves een nadeel van € 70.000.
- Per abuis zijn bij tussentijdse ramingen wel uitgaven naar beneden bijgesteld maar niet de bijbehorende inkomsten. Dat geeft nu een nadeel van € 50.000
- Er is € 39.000 over op het project proeftuinen Eurowoningen. Bij de vaststelling SPUK en subsidie Provincie 2022 zijn voor € 39.000 meer aan formatiekosten toegerekend en dus meer inkomsten geboekt dan geraamd.

0.10 Mutaties reserves € 214.000 (nadeel)

- € 66.000 nadeel; sloopkosten IKC Groenhouten nog niet uitgegeven (taakveld 4.2).
- € 27.000 nadeel; inrichting tijdelijke huisvesting IKC Groenhouten nog niet uitgegeven (taakveld 4.2).
- € 70.000 nadeel; klimaatmiddelen niet onttrokken (taakveld 7.4).
- € 69.000 nadeel; minder kapitaallasten onderwijshuisvesting onttrokken (taakveld 4.2); waarvan € 45.000 daadwerkelijk minder gerealiseerde afschrijvingen.
- € 84.000 voordeel; meer onttrokken voor vervanging van bruggen onder de activeringsdrempel (taakveld 2.1)
- € 36.000 nadeel; per abuis zijn teveel onttrekkingen afschrijvingen geraamd uit de reserve investeringen maatschappelijk nut. Dit bedrag is in werkelijkheid niet onttrokken. Dit nadeel valt deels weg tegen het voordeel op de afschrijvingen op taakveld 2.1.

BBV indicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden per domein weergegeven. De indicatoren staan op waarstaatjegemeente.nl en zijn daar ook te raadplegen. Op de website kunnen ook vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	64,3	67,2	64	-
% Hernieuwbare elektriciteit	14,0	17,5	-	-

Indicator: *Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)*

Toelichting: De hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg) per inwoner.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Statistiek Huishoudelijk afval

Indicator: *% Hernieuwbare elektriciteit*

Toelichting: Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor

Domein Samenleving

In de Leusdense samenleving gebeurt veel. Er zijn veel verenigingen en vrijwilligers actief, er vinden veel activiteiten plaats en inwoners staan klaar voor elkaar. We zijn trots op wat er goed gaat, maar tegelijkertijd zien we graag dat inwoners, op basis van het gedachtegoed van positieve gezondheid, nog meer kunnen uitgaan van eigen kracht en die van de samenleving, en dat de duurdere of intensieve zorg kan afnemen.

Met ons Beleidskader Sociaal Domein (2019 – 2022), Focus en Transparantie, hebben we gekozen voor een aantal thema's die deze jaren de volle aandacht vragen en werken we toe naar grip op de uitvoering van ons beleid.

Ambitie Toegankelijkheid voor iedereen

We werken aan een inclusieve samenleving, waarin alle inwoners, ongeacht hun beperking, mee kunnen doen.

Ambitie Terugdringen van eenzaamheid

We zijn een samenleving waarin oog is voor elkaar. Tegelijkertijd accepteren we dat eenzaamheid bij het leven hoort. Het signalerend vermogen is vergroot en de ontmoetingsplekken versterken de samenleving en sociale cohesie: men kent elkaar en vraagt hulp aan elkaar en verwijst door. Het percentage eenzaamheid daalt van 37% naar 35% onder senioren, onder volwassenen van 27% naar 25%.

Ambitie Versterken voorzieningen jeugdhulp

Met een actief preventiebeleid proberen we te voorkomen dat kleine vragen tot grotere problemen leiden. Meer gebruik van voorliggende voorzieningen in de jeugdhulp zal leiden tot minder vraag naar specialistische hulp. We streven ernaar dat in 3 jaar tijd het percentage jongeren tot 18 jaar dat jeugdhulp heeft, daalt van 11,4 (percentage 2018) naar 10,8% (percentage 2016). Daarmee nemen de kosten voor jeugdhulp op termijn ook af.

Ambitie Versterken van arbeidsparticipatie

We creëren kansen voor werkzoekenden om aan de slag te gaan, waar dat kan via betaald werk. Goede samenwerking met onze partners en het lokale bedrijfsleven moet daartoe leiden. We zorgen er samen voor dat 100 mensen hun bijstandsuitkering achter zich kunnen laten voor een betaalde baan.

Ambitie Beperken (verborgen) armoede

We nemen, samen met onze partners, verantwoordelijkheid voor de aanpak van armoede en schulden. Door het signaleren te versterken en (financiële) ondersteuning laagdrempeliger en breder bekend te maken, weten inwoners de weg. Een grotere bekendheid met de mogelijkheden voor (financiële) ondersteuning moet leiden tot een toename van het aantal financiële advies-, informatie- en ondersteuningsvragen (met 5%) en een toename van het gebruik van de minimaregelingen (met 10%).

Ambitie Goed omgaan mensen met verward gedrag

Leusden heeft een sluitende aanpak voor alle inwoners met verward gedrag. We willen toe naar een afname van het aantal meldingen, een afname van het aantal persoonsgerichte aanpakken en een samenleving die beter weet hoe om te gaan met mensen met verward gedrag.

Ambitie Dementievriendelijke samenleving

Een dementievriendelijke samenleving, waarin het dagelijks leven van mensen met dementie zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt en zij zo lang als mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. De directe omgeving krijgt ondersteuning op maat. De gemeente Leusden heeft het keurmerk dementievriendelijke gemeente (van Alzheimer Nederland).

Ambitie Grip op de uitvoering

We vergroten onze grip op de uitvoering van ons beleid, door een sturingsinstrument te realiseren dat inzicht biedt in trends en kosten van gebruik van zorg en ondersteuning, en door accountmanagement en kostenbewustzijn te versterken.

Ambitie Inburgering statushouders

Elke inburgering plichtige statushouder wordt in staat gesteld om succesvol in te burgeren en te integreren in de samenleving.

Ambitie Lokale opgaven

We ontwikkelen en organiseren, vanuit de transformatie- en decentralisatie gedachte, een sterk lokaal ondersteuningsaanbod in de vorm van Algemene Voorzieningen. We doen dat lokaal waar dat kan en regionaal waar dat meerwaarde heeft.

1. Toegankelijk voor iedereen

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden is toegankelijkheid voor alle inwoners

Door weer te werken vanuit de inclusieagenda en door initiatieven uit de samenleving te ondersteunen is Leusden toegankelijker geworden voor onze inwoners.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.1.1.1: We voeren de lokale inclusie agenda Leusden 2020-2022 uit.

We hebben gewerkt vanuit onze vastgestelde lokale inclusieagenda, o.a. samen met ervaringsdeskundigen die meehelpen bij het verbeteren van de toegankelijkheid in Leusden. Inwoners met een verstandelijke beperking hebben we betrokken bij de gemeenteraadsverkiezingen, inwoners met een beperking kunnen nu via een uitleenservice een sporthulpmiddel uitproberen en we zijn gestart met een diversiteitsproject gericht op LHBTI+ inwoners. De St. Jozefschool in Achterveld heeft het vignet 'Relaties en Seksualiteit' binnen de methode Gezonde School behaald. Rondom Coming Out Day werd ook van alles georganiseerd, zoals het hijsen van regenboogvlaggen door organisaties en bedrijven in de gehele gemeente en het promoten en ondersteunen van een congres over LHBTI ouderen. In de verordening is de inkomensafhankelijkheid op de financiële tegemoetkoming voor aangepaste sportvoorzieningen er af gehaald. En ten slotte zijn we, in samenwerking met de provincie, gestart met een groot onderzoek in Leusden naar vervoersarmoede (medio 2023 worden de resultaten verwacht). Zo kunnen we straks heel doelgericht inzetten om het vervoer in algemene zin, maar zeker ook voor mensen met een beperking te verbeteren.

2. We zorgen voor voldoende passende woningen voor mensen met een beperking.

Het afgelopen jaar is de urgentieregeling Leusden opengesteld voor de groep die uitstroomt uit instellingen jeugdzorg, beschermd wonen, begeleid wonen en de Maatschappelijke Opvang. Daarmee kunnen deze mensen direct in aanmerking komen voor een huurwoning via de woningstichting.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.1.2.1: We spelen in op specifieke woonbehoeftes.

Er is ruimte gegeven aan enkele specifieke wooninitiatieven of het door-ontwikkelen van bestaand aanbod naar "meer toekomstgericht en vraaggericht" aanbod. Er is een regionale urgentie-verdeelsystematiek ontwikkeld voor de verdeling van de regionale uitstroom/doorstroom vanuit begeleid en beschermd wonen en de maatschappelijke opvang. Om de doorstroming in de sociale huursector te bevorderen, is regionaal afgesproken dat een woningzoekende, bij toewijzing van een woning, 75% van de inschrijfduur behoudt.

2. Terugdringen van eenzaamheid

Wat hebben we bereikt?

1. Voorkomen en beperken van eenzaamheid.

Ten tijde van Corona is het taboe rondom eenzaamheid doorbroken. Daardoor is er erkenning voor het feit dat eenzaamheid bij het leven kan horen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.2.1.1: We normaliseren eenzaamheid.

We hebben uitvoering gegeven aan het beleid door het taboe op eenzaamheid te doorbreken en te erkennen dat het bij het leven hoort door in gesprek te gaan met inwoners. Als gevolg van Corona is er veel aandacht voor mentale gezondheid waaronder ook eenzaamheid en rust er steeds minder een taboe op. Tevens hebben we hier extra aandacht voor gevraagd tijdens de week van de eenzaamheid door een fietstour langs alle ontmoetingsplekken in Leusden en Achterveld.

S.2.1.2: We vergroten het vermogen om eenzaamheid te herkennen en te signaleren.

De algemene voorzieningen van de Bron, Fort 33 en eerstelijnszorg zijn een belangrijke plek om eenzaamheid te herkennen en te signaleren. Ook bieden zij handvaten om inwoners toe te leiden naar passende zorg en ondersteuning. We hebben een beleid opgesteld voor de wijkverenigingen, zij zijn een belangrijke plek om eenzaamheid te herkennen en te signaleren en bieden zij aan vele inwoners een plek voor laagdrempelig ontmoeting, ondersteunen bij het versterken van het netwerk en het versterken van de sociale cohesie in de wijk.

S.2.1.3: We verbinden (ondersteunings-)vraag en aanbod rondom eenzaamheid.

De algemene voorzieningen zoals de Bron, wijkverenigingen, Fort33 en de Huiskamer van Leusden zijn belangrijke plekken voor inwoners gericht op ontmoeting en het versterken van het netwerk. Ook wordt er maandelijks een lunch georganiseerd in het Huis van Leusden voor inwoners gericht op ontmoeting en het versterken van het netwerk. In 2022 is Wijkvereniging 't Ruige Veld opgericht om aan inwoners een plek te bieden, specifiek ook gericht op ontmoeting en het versterken van de sociale cohesie in de wijk 't Ruige Veld.

In 2021/2022 is Welzijn op recept gestart door de huisartsen. Als er eenzaamheid gesignaleerd wordt kan de huisarts/ eerstelijnszorg een recept uitschrijven gericht op ontmoeting en verbinding en ze verwijzen naar een passend aanbod of ondersteuning via een- op- een contact via een maatje.

De Huiskamer van Leusden verbindt vraag en aanbod aan elkaar door het maken van een match. ANWB-automaatje biedt praktische ondersteuning door het bieden van vervoer naar ontmoetingsplekken of activiteiten die bijdragen aan ontmoeting en het versterken of onderhouden van het netwerk.

S.2.1.4: We versterken de eigen regie van inwoners.

We geven uitvoering aan het vastgestelde beleid door inwoners te ondersteunen als dat nodig is, om de regie te versterken. Lariks, wijk- en buurtverenigingen, algemene voorzieningen hebben ingezet op behoud, versterken of herpakken van de eigen regie. Ook door de inzet van Welzijn op Recept worden inwoners tijdelijk ondersteund om de eigen regie weer te herpakken.

S.2.1.5: We bereiken effect met onze aanpak rondom eenzaamheid en brengen dit in beeld.

De GGDrU heeft een evaluatie uitgevoerd op de 7 focuspunten, waaronder ook het thema eenzaamheid.

Als gevolg van Corona is het thema eenzaamheid makkelijker te bespreken en is het signalerend vermogen vergroot. Wijkverenigingen leveren een belangrijke bijdrage aan ontmoeten en het versterken van het netwerk.

Inwoners maken steeds meer gebruik van ontmoetingsmogelijkheden in de wijk. Daarnaast blijft het een onderwerp dat om blijvende aandacht vraagt voor zowel jongeren als ouderen.

Uit de evaluatie blijkt dat de vindbaarheid van alle activiteiten verbeterd kan worden. Dit aandachtspunt is onderdeel van het nieuwe beleidskader.

3. Versterken voorzieningen jeugdhulp

Wat hebben we bereikt?

1. Alle kinderen en jongeren maken gebruik van de (voorliggende) voorzieningen binnen de basisstructuur op het terrein van onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting, zodat ze gezond en veilig opgroeien.

Na een harde lockdown aan de start van 2022 zijn alle (voorliggende) voorzieningen voor kinderen en jongeren weer van start gegaan. Scholen en kinderopvang gingen weer volledig open, net als sport en cultuurvoorzieningen. Kinderen en jongeren kunnen elkaar weer ontmoeten in diverse voorzieningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.3.1.1: We versterken de mentale weerbaarheid van de jeugd door afspraken te maken met scholen, kinderopvang, sportverenigingen, buurtsportcoaches, Lariks, GGD en vrijwilligersorganisaties.

De maatregelen die nodig waren om het coronavirus te bestrijden hebben impact op het sociaal en mentaal welzijn van de jeugd in Leusden. In het Deltaplan Jeugd 2022 - 2023 heeft het college bepaald hoe zij met partners wil werken aan het herstel van de jeugd. Partners hebben projectplannen ingediend en de projecten om de mentale weerbaarheid van de jeugd te versterken zijn in 2022 van start gegaan.

S.3.1.2: We zorgen voor voldoende toegankelijke basisvoorzieningen voor alle jeugd in Leusden.

In 2022 hebben de basisvoorzieningen voor de jeugd zoals kinderopvang, onderwijs, sport- en cultuurverenigingen, vrijwilligersorganisaties een stabiele basis geboden aan alle jeugd in Leusden.

2. Er is een samenhangend aanbod van preventieve voorzieningen voor kinderen en jongeren met een risicofactor.

Er is een samenhangend aanbod van preventieve voorzieningen voor kinderen en jongeren met een risicofactor. Met onze ketenpartners hebben we gedurende het jaar in de gaten gehouden of het aanbod aansluit bij de actuele vraag en behoefte van deze doelgroep.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.3.2.1: We versterken het aanbod aan voorliggende voorzieningen voor kinderen en jongeren met een risicofactor.

We hebben in 2022 extra aandacht gehad voor de kinderen en jongeren met een risicofactor.

Bijvoorbeeld tijdens de lockdown zijn deze kinderen wel naar de kinderopvang en naar school gegaan om hun basis zo stabiel mogelijk te houden. Na de lockdown is de basis zo goed mogelijk weer geboden door professionals en vrijwilligersorganisaties en zijn kinderen, ouders en jongeren extra ondersteund door de inzet vanuit diverse projecten vanuit het Deltaplan Jeugd 2022 - 2023.

S.3.2.2: We geven uitvoering aan het beleid Peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie om onderwijskansen van de jeugd te vergroten.

We hebben uitvoering gegeven aan het beleid Peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie. We hebben gezorgd voor goede signalering van peuters met achterstanden en hen een aanbod voorschoolse educatie gegeven. Bij doorstroom naar het basisonderwijs krijgen zij extra ondersteuning in de Taalgroepen. Daarnaast is een Convenant met samenwerkingsafspraken VVE gesloten met alle betrokken partners en is een kwaliteitsdialoog gevoerd op basis van beschikbare data en ervaringen.

S.3.2.3: We organiseren nauwere samenwerking tussen de verloskundigen, kinderopvang, scholen, samenwerkingsverband de Eem, Lariks, GGDrU en de praktijkondersteuners van de huisartsen (POH-JGGZ).

We hebben dit jaar gewerkt aan nauwere samenwerking tussen de partners rondom de jeugd, zoals verloskundigen, GGDrU, kinderopvang, scholen, Lariks, SWV de Eem en POH GGZ Jeugd. In 2022 is het convenant Samen zorgen voor de jeugd ondertekend, waarin samenwerkingsafspraken staan rondom kinderen waar zorgen over zijn.

S.3.2.4: We versterken het jeugd- en jongerenwerk door te investeren in preventief aanbod dat aansluit bij de vraag van jongeren en signalen die de jongerenwerkers van partners ontvangen.

Het preventieve aanbod van het jongerenwerk is versterkt door de uitvoering van de pilot Get Stronger die in 2021 gestart is. In 2022 is de pilot geëvalueerd en het college heeft besloten om dit aanbod structureel in te zetten om jongeren te ondersteunen. Met dit aanbod wordt ingezet op de beweging van geïndiceerde jeugdzorg naar collectief preventief jeugdaanbod. Daarnaast is gestart met ondersteuning van jongerenwerk in het onderwijs.

S.3.2.5: Ieder kind verdient de best mogelijke start van zijn of haar leven en een optimale kans op een goede toekomst. We werken met coalitiepartners Kansrijke Start aan een afspraken om kwetsbare gezinnen effectief te ondersteunen, zodat meer kinderen een kansrijke start krijgen.

We hebben met de coalitiepartners Kansrijke Start gewerkt aan doelstellingen en het inzetten van effectieve interventies om kwetsbare gezinnen met jonge kinderen te ondersteunen. Twee interventies zijn in Leusden extra ingezet: Centering Pregnancy en Stevig Ouderschap.

3. We versterken de rol van ouders/opvoeders en professionals bij opvoeden en opgroeien.

De rol van ouders/opvoeders en lokale professionals is versterkt en richt zich meer op normaliseren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.3.3.1: Bij de toegang tot zorg- en ondersteuning sturen we op veerkracht en het normaliseren van problemen bij opvoeden en opgroeien.

We hebben met onze partners in de toegang zoals Lariks en de POH's JGGZ, het gesprek over normaliseren gevoerd en hierop gestuurd. Ook in de coalitie Kansrijke Start is het gesprek over normaliseren en veerkracht gevoerd waardoor al vroegtijdig gezinnen ondersteund worden vanuit het dit uitgangspunt.

4. Versterken van arbeidsparticipatie

Wat hebben we bereikt?

1. In nauwe samenwerking verbeteren we de match tussen werkzoekende en werkgever.

In 2022 was de vraag naar personeel vaak groter dan het aanbod. Dit heeft kansen geboden voor inwoners die al langer op zoek zijn naar een baan. Tegelijkertijd zien we ook dat het totaal aantal mensen in de bijstand in 2022 niet sterk is afgenomen. Dit biedt aanleiding om lokaal en regionaal in te zetten op onderzoek van het klantenbestand.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.4.1.1: We zorgen voor persoonlijke en lokale matching tussen werkzoekende en werkgevers in Leusden.

De gemeente en het Werkgevers Service Punt (WSP) onderhouden goede contacten met werkgevers in Leusden. WSP organiseert hiervoor o.a. banenmarkten en netwerkbijeenkomsten en online inspiratiesessies. Dit jaar is er specifieke aandacht besteed aan het organiseren van voorlichtingsochtenden voor Oekraïense vluchtelingen in de Storkstraat en het leggen van contacten tussen hen en Leusdense werkgevers.

S.4.1.2: In regionaal verband voeren we activiteiten uit, gericht op werkzoekenden die minder kansen hebben op de arbeidsmarkt.

Door de middelen in het kader van "perspectief op werk" konden nieuwe trajecten worden geboden, zijn er diverse pilots gestart en is ingezet op betere samenwerking. Zo is o.a. binnen het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) samengewerkt met WSP, VNO-NCW, vakbonden FNV en CNV en ROC Midden Nederland om organisatie overstijgend maatwerk te leveren als voorliggende voorzieningen onvoldoende werken.

Binnen het project "hoofdzaak werk" wordt gericht gekeken naar inwoners met een uitkering die ook GGZ zorg ontvangen. Een groot deel van deze inwoners wil aan het werk, waarbij het uitgangspunt is dat werk ook sterker kan maken. Er is in 2022 toegewerkt naar de opening van het nieuwe werkcentrum regio Amersfoort (opening januari 2023).

5. Beperken (verborgen) armoede

Wat hebben we bereikt?

1. We vergroten de bekendheid en het bereik van onze ondersteuning

Het jaar 2022 stond in het teken van inflatie. Communicatie-uitingen en regelingen stonden in het teken van het ondersteuning bieden in deze financieel zwaardere tijden. We zijn in de eerste helft van 2022 zo vroeg mogelijk gestart met het uitvoeren van de energietoeslag. In de tweede helft van 2022 hebben we onderzocht wat we extra kunnen doen en hebben dit zoveel mogelijk ten uitvoer gebracht in 2022.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.5.1.1: We versterken de samenwerking rondom armoede op vindplaatsen.

In verband het beleidskader is met professionals en ervaringsdeskundigen gesproken over armoede. De input wordt meegenomen in het beleidskader. Eind 2022 is een contract gesloten met geldfit.nl - een landelijk initiatief met een goed bereik, die doorverwijst naar lokale hulpmogelijkheden.

S.5.1.2: We maken de mogelijkheden voor ondersteuning breed bekend.

De energietoeslag heeft een groot bereik gehad. Op moment van schrijven hebben 985 huishoudens de energietoeslag aangevraagd. Dat is ongeveer 90% van de doelgroep, waarvan een groot deel nooit eerder gebruik heeft gemaakt van een ondersteuningsregeling van de gemeente. Dit heeft ook mogelijkheden geboden voor het bekendmaken van verduurzamingsmaatregelen. In augustus en september heeft Stadsring51 in Leusden middels een communicatie-campagne uitgevoerd op de mogelijkheden van hulp bij (beginnende) schulden onder de aandacht te brengen.

S.5.1.3: We evalueren onze minimaregelingen.

In 2022 hebben we door onderzoeksbureau KWIZ een minima-effectrapportage laten uitvoeren. Het voorlopige rapport is in december 2022 besproken met de raad voor Cliëntenparticipatie, en wordt met diens input meegenomen als input voor het beleidskader sociaal domein. Ook zijn in 2022 minimaregeling aangepast, o.a. de ophoging van de gemeentelijke bijdrage bij de collectieve ziektekostenverzekering, de ruimere inkomensnormen van het kind-pakket in november en december.

6. Goed omgaan met mensen met verward gedrag

Wat hebben we bereikt?

1. We zetten in op de afname van meldingen van incidenten van verwarde inwoners en het aantal persoonsgerichte aanpakken.

De oorspronkelijke ambitie uit het beleidskader, om het aantal meldingen bij politie en het aantal PGA's te laten dalen, is de afgelopen jaren in een ander licht komen te staan door extramuralisering en corona ontwikkelingen. Het aantal PGA's was toegenomen van 11 in 2018 naar 19 in 2021 en inmiddels weer afgenomen naar 10 in 2022. Ook het aantal meldingen bij politie was toegenomen, van 103 in 2018 naar 194 in 2021, maar is weer gedaald naar 128 in 2022 (cijfers tot en met november). Daarbij moet vermeld worden dat dit meldingen zijn over alle mensen 'die niet reageren zoals verwacht', en meerdere meldingen ook over één persoon of casus kunnen gaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.6.1.1: We vergroten de bekendheid en het bereik van onze ondersteuning. We versterken de signalering en ondersteuning in de buurt en organiseren gesprekken met ervaringsdeskundigen om dit verder te verbeteren.

Reeds in 2020 is een bewustwordingscampagne uitgevoerd en wordt er (via communicatie Lariks) over het onderwerp en het meldpunt gecommuniceerd. Inmiddels weten inwoners het meldpunt steeds beter te vinden en is er ook weer een lichte daling qua meldingen ingezet.

2. We werken vanuit een sluitende aanpak voor alle inwoners met verward gedrag.

We hebben onze inwoners met verward gedrag beter ondersteund middels de werkwijze van de sluitende aanpak.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.6.2.1: We voeren onze sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag uit.

De (basis) sluitende aanpak voor inwoners met verward gedrag is georganiseerd.

In onze sluitende aanpak, zitten we om tafel met politie, woningstichting, Lariks en verslavingszorg. Zorgaanbieders worden in een eerder stadium aangehaakt, en ook de huisarts wordt regelmatig betrokken en staat daar open voor. Dit is een dynamisch aanpak waaruit ook steeds onderwerpen komen om (beter) te organiseren. Daar waar er nog onvoldoende handelingsrepertoire was of zaken nog niet goed gingen (zogenaamde blinde vlekken) is er gewerkt aan het organiseren of verbeteren hiervan: "het sluiten van de aanpak". Drie concrete onderwerpen die dit jaar lokaal zijn verbeterd zijn: Aanscherping van rolverdeling binnen het netwerk, regionale doorstroom van deze doelgroep en er is een start gemaakt om nog meer in de basisinfrastructuur te organiseren voor deze doelgroep (vanuit regionaal afsprakenkader en herstelnetwerk).

7. Dementievriendelijke samenleving

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden is een dementievriendelijke samenleving

Leusden is een dementievriendelijke samenleving geworden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.7.1.1: We geven uitvoering aan het keurmerk Dementievriendelijk Leusden.

De gemeente coördineert het dementienetwerk in Leusden door aandacht te vragen voor het signaleren van dementie, het bieden van passende ondersteuning aan de mensen met dementie en hun mantelzorgers. Tijdens wereld Alzheimer-dag hebben we een tentoonstelling georganiseerd met de Vele gezichten van Dementie'. Ook stond er maandelijks een artikel in de krant om aandacht te vragen voor dementie.

S.7.1.2: We werken aan deskundigheidsbevordering bij professionals en vrijwilligers.

Het jaar 2022 stond in het teken van het project 'de Vele gezichten van Dementie'. In de Leusderkrant werd elke maand een artikel geplaatst over een kant van dementie. Op Wereld Alzheimer dag werd het project afgesloten met een tentoonstelling en een informatietafel over dementie in de bibliotheek. Via landelijke kanalen kon men onlinetrainingen volgen over het herkennen en signaleren van dementie.

8. Grip op de uitvoering

Wat hebben we bereikt?

1. We organiseren kostenbewustzijn in het sociaal domein breed. We willen een afvlakking van de zorgkosten realiseren door het nemen van kosten beheersende en kostenverlagende maatregelen.

Door dit belangrijke uitgangspunt regelmatig te agenderen is het kostenbewustzijn in de keten toegenomen. Hierbij is wel een afvlakking van de zorgkosten zichtbaar, van een daling is helaas nog geen sprake. Het aantal cliënten is dalende, de intensiteit van de zorgvraag stijgt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.8.1.1: We versterken, intensiveren en monitoren de triage bij Lariks en (huis)artsen als belangrijkste verwijzers naar de geïndiceerde zorg.

Triage heeft zoveel mogelijk gestuurd op zelfredzaamheid, inzet van het eigen netwerk en het benutten van algemene voorzieningen. Er is opnieuw stevig ingezet op de Wlz-check (Wet langdurige zorg). Bij verwijzingen naar geïndiceerde zorg was het uitgangspunt 'zo licht als kan, zo zwaar als nodig'.

S.8.1.2: Gemeente en verwijzers nemen de regie op het proces van de inzet van geïndiceerde zorg door te monitoren en te sturen.

Om meer duiding te kunnen geven aan 'de cijfers' is, met tijd en aandacht, geïnvesteerd in de technische randvoorwaarden voor de verdieping op de monitoring. Onder andere de verbinding tussen de systemen rond toegang en toeleiding en de zorgadministratie zal leiden tot een beter onderbouwd gesprek met professionals.

S.8.1.3: We investeren in het versterken van de begeleiding door Lariks waardoor er sneller en meer passende hulp ingezet kan worden.

Het project 'Minder beschikken, meer begeleiden' gaat per 01-01-2023 van start. 2022 stond in het teken van implementatie. Onderdeel daarvan was het werven van nieuwe ambulante begeleiders.

2. Grip op de uitvoering en kostenbeheersing.

Zowel lokaal (op basis van data eigen zorgadministratie) als regionaal (op basis van data in het Data-Warehouse) kan er beter duiding worden gegeven aan trends en ontwikkelingen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.8.2.1: Doorontwikkeling dashboarding.

Deelname (input, output en outcome) aan regionale werkgroepen op strategisch en tactisch niveau.

S.8.2.2: Doorontwikkeling lokaal team Lariks.

Het project 'Minder beschikken, meer begeleiden' gaat per 01-01-2023 van start. 2022 stond in het teken van implementatie. Onderdeel daarvan was het werven van nieuwe ambulante begeleiders.

S.8.2.3: Doorontwikkeling accountmanagement en taakgerichte inkoop.

We hebben accountgesprekken (beter relatiegesprekken) gevoerd met lokale organisaties binnen de Wmo en Begeleid wonen. Ook heeft er een relatiegesprek met BSA-jeugdhulp plaatsgevonden. Het daadwerkelijke account- en contractmanagement is in handen van het Regionaal Inkoop & Subsidiebureau (RISB). 2022 stond in het teken van de voorbereidingen voor de nieuwe taakgerichte inkoop, ingaande per januari 2024. Diverse keren is de raad via de reguliere raadsinformatiebrieven geïnformeerd over de stand van zaken.

9. Inburgering en statushouders

Wat hebben we bereikt?

1. We zorgen ervoor dat inburgeringsplichtige statushouders met succes hun inburgeringstraject afronden en deel gaan uitmaken van de samenleving van Leusden

Het jaar 2022 stond in het teken van de nieuwe wet inburgering. Waar in de eerste helft van 2022 nog vertragingen waren als gevolg van storingen bij landelijke partners, en de instroom van statushouders die onder de oude wet vielen is de nieuwe werkwijze in de tweede helft van 2022 van de grond gekomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.9.1.1: We maken afspraken met gecertificeerde taalscholen en maken afspraken met (boven)lokale partners voor ondersteunend en informeel taalonderwijs.

De gemeente en stichting Integratiewerk zijn per 2022 in een horizontale samenwerking verdergegaan in de samenwerking om vorm te geven aan de dienstverlening die de nieuwe wet inburgering van ons vraagt. Met het Gilde Leusden en Samenspraak Leusden zijn goede contacten om projecten als taalmaatjes te laten bestaan en verder te ontwikkelen.

S.9.1.2: We maken regionaal afspraken over de toeleiding naar werk en (boven)lokaal over de

Om statushouders goed te begeleiden naar werk en vrijwilligerswerk wordt nauw samengewerkt door de gemeente, stichting Integratiewerk, arbeidsintegratie Amersfoort en het WSP. Aanvullend zoekt de gemeente Leusden naar plekken voor vrijwilligerswerk.

S.9.1.3: We stellen een uitgebreid aanbod voor de maatschappelijke begeleiding samen.

Binnen de horizontale samenwerking biedt Stichting Integratiewerk de praktische hulp bij het regelen van basisvoorzieningen: ondersteuning en begeleiding bij het regelen van voorzieningen zoals wonen, zorg, werk, inkomen, verzekeringen, onderwijs en kennismaking met de lokale woonomgeving. Door de hoge taakstelling van 2022 is het bieden van maatschappelijke begeleiding niet altijd eenvoudig geweest. Sinds najaar 2022 worden daarom twee vrijwillige maatschappelijke begeleiders geworven voor Leusden.

S.9.1.4: We zorgen dat kinderen gebruik maken van de kind-regelingen, kunnen meedoen en hun talenten kunnen ontplooiën.

Op uitvoeringsniveau is er goed contact geweest tussen de maatschappelijk begeleider van stichting Integratiewerk en stichting Lariks omtrent aanvragen voor het kindpakket. In de gesprekken tussen inburgeraars en de coördinator inburgering worden de kinderen van het gezin besproken. De coördinator neemt hierin de mogelijkheden van de kindregelingen mee.

10. Lokale opgaven

Wat hebben we bereikt?

1. Het doel binnen het Sociaal Domein is om zo veel mogelijk zorg en ondersteuning lokaal en dicht bij onze inwoners te organiseren.

Hulp bij het huishouden is wederom lokaal georganiseerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S.10.1.1: Het lokaal organiseren van hulp bij het huishouden (HH).

Er is een aanbesteding uitgevoerd, waarbij er een Algemene Voorziening HH en een maatwerk HH is ingekocht.

Dit geeft ons de mogelijkheid om zo veel mogelijk gebruik te laten maken van de Algemene Voorzieningen, waarbij de prikkel juist ook bij inwoners en aanbieders ligt om de ureninzet te beperken en wij als gemeente een beroep kunnen blijven doen op (financiële) zelfredzaamheid. Hiermee zorgen wij dat de ondersteuning beschikbaar blijft voor diegenen die dat echt nodig hebben. Met maatwerkoplossingen zorgen wij voor de juiste zorg op de juiste plek.

S.10.1.2: Het lokaal organiseren van een laagdrempelige dagbesteding voor volwassenen (AV).

Er is een subsidie-call uitgezet. Op basis hiervan is een opdracht gegeven aan een regionale zorgaanbieder die de algemene voorziening heeft gerealiseerd per mei 2022.

S.10.1.3: Het lokaal organiseren van een laagdrempelige voorzieningen voor jongeren (AV).

Voor de doelgroep Ondersteuning met noodzakelijk verblijf (OMNV) is er in regionaal verband een regionaal afsprakenkader ontwikkeld om verder lokaal uitvoering te kunnen geven aan het regionale beleidskader OMNV en specifiek de inzet in de basisinfrastructuur (BIS). Ook is er vanuit deze regionale samenwerking een regionaal uitstroomsystematiek ontwikkeld en verder gebouwd aan een herstelnetwerk voor mensen met een psychische kwetsbaarheid.

S.10.1.4: Het lokaal organiseren van de noodzakelijke basisvoorzieningen/ondersteuning en voldoende woonruimte.

Voor de doelgroep OMNV is er in regionaal verband een regionaal afsprakenkader ontwikkeld om verder lokaal uitvoering te kunnen geven aan het regionale beleidskader OMNV en specifiek de inzet in de BIS (of SBI). Ook is er vanuit deze regionale samenwerking een regionaal uitstroomsystematiek ontwikkeld en verder gebouwd aan een herstelnetwerk voor mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Wat heeft het gekost 2022

Lasten en baten Domein 3 - Samenleving

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	29.322	38.131	35.380	2.751
Baten	5.234	11.086	11.357	271
Resultaat voor bestemming	-24.088	-27.045	-24.023	3.022
Toevoeging aan reserves	141	79	79	0
Onttrekking aan reserves	224	960	859	-101
Resultaat na bestemming	-24.005	-26.164	-23.243	2.921

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening		
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.252	1.158	293	303	104
5.1	Sportbeleid en activering	430	467	38	69	-6
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	440	369	0	0	71
5.6	Media	468	458	0	0	10
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	6.576	4.207	5.466	5.795	2.698
6.2	Wijkteams	3.513	3.457	0	0	56
6.3	Inkomensregelingen	7.737	7.507	4.939	4.793	84
6.4	Begeleide participatie	1.672	1.696	0	0	-24
6.5	Arbeidsparticipatie	592	513	195	253	137
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	714	751	86	94	-29
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.448	4.453	49	34	-20
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	7.571	7.597	0	0	-26
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	111	97	0	0	14
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.306	1.240	0	0	66
7.1	Volksgezondheid	1.301	1.410	20	16	-113
	Domein Samenleving	38.131	35.380	11.086	11.357	3.022
0.10	Mutaties reserves	79	79	960	859	-101
	Resultaat na bestemming	38.210	35.459	12.046	12.216	2.921

Verschillenanalyse

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2022. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken € 104.000 (voordeel)

- Er is voor € 57.000 minder gebruik gemaakt van het leerlingenvervoer. Het aantal leerlingen is gedaald. Deels door natuurlijke uitstroom maar ook maken meer leerlingen gebruik van de fiets of het openbaar vervoer.
- Van het budget voor 'onderwijsversterkende middelen' is incidenteel € 40.000 overgebleven omdat in 2022 mede ontvangen middelen van het Rijk (Nationaal Programma Onderwijs) zijn ingezet.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie € 71.000 (voordeel)

- In het Fonds Samenlevingsinitiatieven blijft € 56.000 over. Van dit voordeel wordt bij de resultaatbestemming een bedrag van € 50.000 gereserveerd ten gunste van 2023. Dit is volgens de regels van het fonds.
- Van het budget voor 75-jaar vrijheid bleef nog € 11.000 over. Dit bedrag is daardoor ook niet onttrokken uit de reserve met aangewezen bestemming en valt dan ook weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie € 2.698.000 (voordeel)

- Vrijval van nog te betalen frictiekosten voorgaande jaren € 38.000
 - Voordeel op de opvang van Oekraïense vluchtelingen op dit taakveld is € 2.638.000
- De gemeente Leusden regelt een groot deel van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne (GOO). Daarnaast worden vluchtelingen uit Oekraïne opgevangen door particulieren (POO). Voor de GOO ontvangt de gemeente een specifieke uitkering vanuit het Rijk op basis van normbedragen. Het normbedrag t/m 15 oktober 2022 is € 100 per gerealiseerde opvangplek per dag, vanaf 15 oktober 2022 is dit € 83 per gerealiseerde opvangplek per dag. Ook voor de POO worden normbedragen ontvangen. Vanuit deze normbedragen moeten de kosten van de opvang worden voldaan. De kosten van de opvang bestaan onder andere uit huurkosten, kosten van personeel, schoonmaakkosten en beveiligingskosten.
- Omdat bekostigd wordt op basis van normbedragen is het niet nodig op werkelijke kosten af te rekenen met het Rijk. De gemeente zal alleen af moeten rekenen op basis van werkelijk gerealiseerde opvangplekken. Vanuit het Rijk is in 2022 aan de gemeente Leusden € 5.750.000 aan middelen beschikbaar gesteld. De uitgaven zijn hier ruim binnen gebleven, er blijft op dit taakveld een bedrag van € 2.638.000 over. Op andere taakvelden staan ook nog € 571.000 kosten die aan de opvang van de Oekraïense vluchtelingen zijn toe te schrijven (inhuur en ambtelijke inzet). Per saldo resteert een overschot van € 2.067.000. Hierin is Leusden overigens geen uitzondering. Bij meer gemeenten wordt geconstateerd dat de beschikbare normbedragen (ruim) voldoende zijn om de kosten te kunnen dragen.
- Voorgesteld wordt het resterende saldo van € 2.067.000 te reserveren voor deze doelgroep omdat er ook nog een aantal onzekerheden/risico's zijn zoals:
- het risico dat het Rijk toch middelen gaat terugvorderen;
 - het opvangen van de kosten voor de toekomstige huisvesting van Oekraïners;
 - opvangen tekorten in 2023 en verder wanneer toekomstige normbedragen worden verlaagd.
- Voorgesteld wordt om de € 2.067.000 te reserveren via een apart in te stellen bestemmingsreserve 'opvang vluchtelingen Oekraïne'. Bij de resultaatbestemming wordt de raad voorgesteld deze nieuwe bestemmingsreserve per ultimo boekjaar 2022 in te stellen.

6.2 Wijkteams € 56.000 (voordeel)

- Van het Deltaplan Jeugd is € 44.000 niet besteed in 2022. Dit bedrag is daardoor ook niet onttrokken uit de reserve corona en valt dan ook weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.

6.3 Inkomensregelingen € 84.000 (voordeel)

- De sportvouchers voor de minima van € 35.000 worden in 2023 uitgegeven. Dit bedrag is daardoor in 2022 niet onttrokken uit de reserve corona en valt dan ook weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.
- Op de uitvoeringskosten is een nog te betalen bedrag 2021 van € 51.000 vrijgevallen

6.5 Arbeidsparticipatie € 137.000 (voordeel)

- Vrijval van nog te betalen arbeidsparticipatie voorgaande jaren € 30.000.
- Het incidentele budget inburgering € 34.000 afkomstig uit de septembercirculaire 2022 heeft nog geen bestemming gekregen. Voorgesteld wordt dan ook om dit bij de resultaatbestemming over te hevelen naar 2023.
- Voordeel van € 60.000 op arbeidsparticipatie omdat er minder dan in de dienstverleningsovereenkomst opgenomen trajecten zijn uitgevoerd voor arbeidsintegratie.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18- € 26.000 (nadeel)

- Bij de najaarsnota 2022 is het zorgbudget voor jeugdhulp verhoogd op basis van de toen beschikbare prognose voor 2022. In het laatste kwartaal zijn deze kosten verder doorgestegen waardoor er een overschrijding is ontstaan van € 172.000. Voor Leusden zit deze overschrijding met name op de onderdelen ambulante begeleiding en dagbehandeling jeugd.

- Daarnaast is een voordeel van € 147.000 ontstaan op de post risicoverevening. Eerder was een budget geraamd van € 15 per inwoner i.c. € 465.000 om de maximale kosten op de diverse zorgpercelen na verevening te kunnen dekken. Bij de najaarsnota was het beeld op basis van de Q3 prognose dat het vereveningseffect in 2023 € 318.000 nadelig zou zijn voor Leusden waardoor € 147.000 op de stelpost kon blijven staan. Dit bedrag kan nu vrijvallen ten gunste van het rekeningresultaat.

6.82 Geëscaleerde zorg 18- € 66.000 (voordeel)

- Het voordeel op dit taakveld is met name ontstaan door de lagere bijdrage van € 78.000 in de regionale kosten voor opvang Licht Verstandelijk Beperkten (LVB).
- Voor de uitvoering van de onderdelen Samen Veilig thuis (SAVE) en het Landelijk Transitie Arrangement Jeugd (LTA) moeten we binnen de regio Eemland per saldo een bijdrage van € 12.000 meer betalen dan begroot.

7.1 Volksgezondheid € 113.000 (nadeel)

- Het nadeel op dit taakveld wordt met name veroorzaakt doordat de afkoopkosten voor de beëindiging van het GGiD nog ten laste van 2022 zijn geboekt (€ 125.000 nadelig).
- Daarnaast is op voorstel van de GGDrU een budget van € 15.000 in een bestemmingsreserve bij de GGD gestort voor de financiering van een de nieuwe aanbesteding digitaal kind dossier 2023 en verder. Na besluitvorming kon de begroting 2022 hier niet meer op worden aangepast.
- Tot slot is binnen dit taakveld op het onderdeel lokaal gezondheidsbeleid een voordeel van ongeveer € 30.000 ontstaan door onderbesteding en door vrijval van de laatste jaarschijf van het oude CUP project positieve gezondheid "borgen van het gedachtengoed".

0.10 Mutaties reserves € 101.000 (nadeel)

- € 11.000 nadeel; 75-jaar vrijheid; taakveld 5.3
- € 44.000 nadeel; Deltaplan Jeugd; taakveld 6.2
- € 35.000 nadeel; sportvouchers minima; taakveld 6.3

BBV indicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden per domein weergegeven. De indicatoren staan op www.waarsstaatjegemeente.nl en zijn daar ook te raadplegen. Op de website kunnen ook vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo per 10.000 inwoners	580	640	520	510
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	172,3	338,9	221,6	-
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr	145,3	160,3	-	-
Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	-	-	-	-
Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	12	-	-	-
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren 12-17 jaar	9	14	4	-
% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal	1,4	1,4	-	-
% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter	1	1	-	-
% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering van alle jongeren	-	-	0,3	-
% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin	3	3	3	-
% Werkloze jongeren (16-22 jr)	1	1	1	-
% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)	10,9	10,0	11,4	10,4
% Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)	1,0	1,0	0,9	0,7
% Niet-sporters	-	-	-	-
% Netto arbeidsparticipatie	72,2	71,8	72,1	73,9

Indicator: Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo per 10.000 inwoners

Toelichting: Een maatwerk-arrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Monitor Sociaal Domein WMO

Indicator: Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

Toelichting:	Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners.
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek - Participatiewet
<i>Indicator:</i>	<i>Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr</i>
Toelichting:	Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek - Participatiewet
<i>Indicator:</i>	<i>Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen (gegevens niet beschikbaar)</i>
Toelichting:	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
Bron:	DUO/Ingrado
<i>Indicator:</i>	<i>Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen</i>
Toelichting:	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
Bron:	DUO/Ingrado
<i>Indicator:</i>	<i>Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren 12-17 jaar</i>
Toelichting:	Het aantal verwijzingen naar Halt per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar.
Bron:	Stichting Halt
<i>Indicator:</i>	<i>% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal</i>
Toelichting:	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Het betreft zowel deelnemers aan VO als MBO onderwijs.
Bron:	DUO/Ingrado
<i>Indicator:</i>	<i>% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter</i>
Toelichting:	Het percentage jongeren 12 tot en met 21 jaar dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Bron:	CBS Jeugd
<i>Indicator:</i>	<i>% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering van alle jongeren (gegevens niet beschikbaar)</i>
Toelichting:	Het percentage jongeren (12 tot en met 22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12 tot en met 22 jaar).
Bron:	CBS Jeugd
<i>Indicator:</i>	<i>% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin</i>
Toelichting:	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Bron:	CBS Jeugd
<i>Indicator:</i>	<i>% Werkloze jongeren (16-22 jr)</i>
Toelichting:	Het percentage werkloze jongeren van 16 tot en met 22 jaar.
Bron:	CBS Jeugd
<i>Indicator:</i>	<i>% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)</i>

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: % Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: % Niet-sporters (gegevens niet beschikbaar)

Toelichting: Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen GGD, CBS en RIVM

Indicator: % Netto arbeidsparticipatie

Toelichting: Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Arbeidsdeelname

Domein Ruimte

Leusden wil een buitenruimte die door gebruikers optimaal wordt beleefd en gebruikt, waarin maatregelen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie ruimte krijgen.

Ambitie Ruimtelijke ontwikkeling

Leusden profileert zich met haar kwaliteiten voor wonen, werken en recreëren: met behoud van het dorpse, groene karakter, ruimte geven aan woningbouw, bedrijvigheid en voorzieningen.

Ambitie Wonen

We bouwen door op de kracht van de gemeente Leusden: dorpse kwaliteiten en stedelijke dynamiek.

Ambitie Verkeer en vervoer

De gemeente Leusden is goed bereikbaar en duurzaam veilig voor automobilist, fietser, reiziger openbaar vervoer en voetganger.

Ambitie Economie

Bedrijven zijn van belang voor de werkgelegenheid, vitaliteit en identiteit van Leusden. Wij creëren kansen voor en bieden ruimte aan de ontwikkeling van ondernemers.

Ambitie Buitengebied

Leusden wil een mooi en vitaal buitengebied met ruimte voor economisch vitale en duurzame landbouw, natuur- en landschapontwikkeling en recreatief medegebruik. Dit biedt kansen voor nieuwe ontwikkelingen.

Ambitie Cultuurhistorie

Cultuurhistorische waarden worden in Leusden gezien, erkend en gewaardeerd.

Ambitie Omgevingswet

Leusden is op tijd klaar voor de toepassing van de Omgevingswet (beleidsneutraal).

1. Ruimtelijke ontwikkeling

Wat hebben we bereikt?

1. Bepalen van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Leusden en de regio voor de periode 2030 – 2040.

Nadat in 2021 het Ontwikkelbeeld is vastgesteld zijn in samenspraak met de regiogemeenten en de Provincie de voorbereidingen getroffen voor een handelingsperspectief voor het buitengebied Regio Amersfoort. Dit handelingsperspectief gaat inzetten op het realiseren van een duurzaam toekomstperspectief voor het buitengebied waar verschillende sectoren meer ruimte vragen dan beschikbaar is en het rijk oproept tot een ingrijpende transitie. De voorbereidingen voor het vaststellen van de Startnotitie, die het proces en de planning behandelt om te komen tot vaststelling van het Handelingsperspectief buitengebied eind 2023, vonden in 2022 plaats.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.1.1.1: We werken met de regiogemeenten en de provincies Utrecht en Gelderland het Ontwikkelbeeld 2030 – 2040 regio Amersfoort verder uit.

In lijn met het Ontwikkelbeeld is gewerkt aan:

- De voorbereiding van binnen- en buiten-stedelijke woningbouwprojecten, waaronder Tabaksteeg-zuid en Achterveld Noord-Oost;
- Een plan van aanpak (in grote lijnen) voor het Handelingsperspectief Buitengebied, waarin onder meer Groen Groeit Mee wordt uitgewerkt;
- Een duidelijke economische profilering van de regio op basis van de sterke sectoren die in de regio aanwezig zijn;
- Het vormgeven van een regionale bedrijvenstrategie voor de uitbreiding van werklocaties.

R.1.1.2: Gemeente Leusden creëert voldoende ruimte voor woningbouw- en werklocaties na 2025.

Nadat het Ontwikkelbeeld is vastgesteld zijn we (als onderdeel van het regionaal programmeren) met de Provincie in gesprek gegaan over de planologische borging van twee uitleglocaties voor wonen: Tabaksteeg-Zuid en Achterveld Noordoost. Deze locaties worden in 2023 onderdeel van het nieuwe provinciale programma wonen. Met betrekking tot nieuwe ruimte voor bedrijvigheid, biedt het regionaal programma werken, ruimte voor het omzetten van kantoor kavels naar bedrijfskavels (Plantage). Een bestemmingsplan is daarvoor in voorbereiding genomen en wordt naar verwachting in 2023 ter besluitvorming aangeboden.

R.1.1.3: We treffen voorbereidingen voor het juridisch borgen van de ontwikkeling van woningbouw- en werklocaties voor na 2025 in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Vooruitlopend op de aanpassing van de Omgevingsvisie is met de Provincie een akkoord bereikt over de ontwikkeling van de twee uitleglocaties voor wonen: Tabaksteeg-Zuid en Achterveld Noordoost. De verkenning naar nieuwe locaties voor bedrijvigheid is opgestart. Vervolgens worden kaders en randvoorwaarden opgesteld en vastgelegd in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De opname in de Omgevingsvisie ter borging van de Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg) voor de toekomstige uitleggebieden vindt in 2023 plaats.

2. Wonen

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden voldoet kwantitatief en kwalitatief aan de Leusdense woningbehoefte door nieuwe projecten en herprogrammering van bestaande projecten.

Initiatiefnemers voor nieuwe projecten wordt een woningbouwprogramma meegegeven dat is gebaseerd op de Woonvisie. In het project Mastenbroek2 is het bouwrijp maken in 2022 gestart. Dit geldt ook voor de nieuwbouw De Meent. De woningbouw in Hof van Liz en Maanwijk is in 2022 volledig opgeleverd. In totaal is de woningvoorraad met 292 woningen toegenomen van 13.345 naar 13.637 woningen per 31 december 2022.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.2.1.1: We geven planmatig uitvoering aan de update van de Woonvisie door het opstellen en uitvoeren van een uitvoeringsagenda.

Vanwege andere prioriteitsstelling is in 2022 de uitvoeringsagenda niet opgesteld.

R.2.1.2: We werken mee aan nieuwbouwprojecten die passen binnen de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte.

Voor binnenstedelijke gebieden is hieraan inhoud gegeven. Dat heeft er ook in geresulteerd dat voor enkele projecten is aangegeven dat die of in een andere vorm dan wel later in de tijd kunnen worden opgepakt.

R.2.1.3: In samenspraak met de samenwerkende corporaties en regiogemeenten onderzoeken we met behulp van welke instrumenten de woonruimteverdeling efficiënter en uit verschillende oogpunt effectiever kan worden ingeregeld.

Het huisvesten van mensen met een urgente woningvraag is regelmatig een lastige opgave. Afgelopen jaar hebben we daarin goede stappen gezet. Zo hebben we de achterstand in de huisvesting van statushouders ingelopen door juist vroegtijdig woningen te reserveren die eerst gerenoveerd moesten worden. Op deze wijze kon de woningvraag en het woningaanbod goed gepland worden. We hebben in 2022 73 statushouders een woning kunnen bieden. Daarmee hebben we de taakstelling behaald en de achterstand ingelopen. Daarnaast is een aanpassing vastgesteld van de Huisvestingsverordening voor het urgent huisvesten van mensen de uitstromen uit maatschappelijke voorzieningen. Met de regiogemeenten en de corporaties wordt verkend of een harmonisering van urgentieregels mogelijk is.

R.2.1.4: Afronding bestemmingsplanprocedures en afronding project Groot Agteveld.

De laatste twee bestemmingsplannen zijn onherroepelijk geworden. We verwachten dat de bouw van de laatste woningen in 2023 ter hand wordt genomen en ook dat het project Groot Agteveld in 2023 zijn afronding krijgt.

3. Verkeer en vervoer

Wat hebben we bereikt?

1. Zorgen voor een duurzame mobiliteitsontwikkeling en een toekomstbestendige werk- en woongemeente.

Het is in 2022 niet gelukt het uitvoeringsprogramma ter vaststelling aan de gemeenteraad aan te bieden vanwege de voorrang die is gegeven aan het verbeteren van de verkeersveiligheid in voetgangersgebied Biezenkamp. Dit wordt nu voortvarend ter hand genomen. Het afgelopen jaar is het kruispunt Torenakkerweg- Asschatterweg heringericht. Deze onoverzichtelijke kruising is getransformeerd tot een gelijkwaardige kruising waar alle bestuurders van rechts recht op voorrang hebben. Verder is de verkeersveiligheid in voetgangersgebied Biezenkamp aanzienlijk verbeterd door de ingebruikname van camerahandhaving. Deze maatregel heeft geleid tot een substantiële afname van het aantal auto's, brommers en snorfietsen in dit verblijfsgebied. Verder is het Leusdense deel van de Moorsterweg gereconstrueerd. Naast de vernieuwde rijbaan zijn stevige betonstroken aangebracht die bedoeld zijn om automobilisten te behoeden voor slippartijen. Ter verhoging van de verkeersveiligheid zijn op/langs de Randweg op 2 locaties snelheidscamera's aangebracht. Deze blijken in een behoefte te voorzien.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.3.1.1: We stellen het uitvoeringsprogramma mobiliteit op.

Het uitvoeringsprogramma mobiliteit is in 2022 nog niet ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Er is voor gekozen voorrang te verlenen aan de verkeersveiligheid in voetgangersgebied Biezenkamp. Dit wordt nu voortvarend ter hand genomen.

4. Economie

Wat hebben we bereikt?

1. Realiseren van duurzame vitale werklocaties.

We hebben ondernemers ruimte geboden om te ondernemen (bijv. verkoop van bedrijfskavels, ondersteund bij verduurzaming van panden en plaatsing van zonnepanelen, transformatie van panden, ondersteund bij uitbreidingsvraagstukken).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.4.1.1: We bieden bedrijfskavels aan in Noordwest Leusden.

Alle bedrijfskavels op Princenhof zijn verkocht. We hebben hiermee regionaal gewortelde MKB-ondernemingen ruimte geboden hun bedrijf uit te breiden en nieuwe werkgelegenheid gecreëerd in Leusden. We hebben een onafhankelijk adviseur ingezet om business cases voor zonnepanelen voor ondernemers op te stellen en hen te helpen bij subsidie aanvragen.

R.4.1.2: Verkenning intensivering ruimtegebruik op bedrijventerrein Ambachtsweg met OMU.

We hebben startgesprekken gevoerd met ondernemers op Ambachtsweg om een kopgroep te formeren. De start van het proces is vertraagd door capaciteitsgebrek, maar is voorzien voor begin 2023.

R.4.1.3: Opstellen nieuw bestemmingsplan kantorenstrook Plantage.

Een externe partij stelt het bestemmingsplan op, de gemeente faciliteert. Afronding is niet gerealiseerd in 2022 en wordt voorzien in 2023.

2. Versterken de economische positie en ondernemerscultuur

Intensieve regionale samenwerking heeft geleid tot regionale programmeringsafspraken over de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Hiermee wordt onze economische positie versterkt. Daarnaast heeft het afgelopen jaar (ook als gevolg van corona en de gestegen energieprijzen) in het teken gestaan van veelvuldig contact met en tussen ondernemers, waardoor de netwerken verstevigd en meer gekoppeld zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.4.2.1: We verbinden het accountmanagement bedrijven aan herstel na corona, energietransitie en arbeidsparticipatie.

Bij bedrijfsbezoeken wordt altijd gesproken over arbeidsparticipatie (contacten gelegd met het WSP). Helder is dat het tekort aan voldoende gekwalificeerd personeel, bedrijven in hun groei belemmert. We ondersteunen daarom initiatieven als Utrecht Talent Alliantie en Bouwcampus Amersfoort, waarmee vraag en aanbod beter gekoppeld worden. Op het gebied van energietransitie is het project "maak werk van zon op bedrijfsdaken" succesvol voortgezet. Daarnaast werken we aan een sterkere profilering van ICT-bedrijven in Leusden.

3. Winkelgebieden ontwikkelen we verder tot compacte dorpsharten en ontmoetingsplekken met ruimte voor verschillende functies

We hebben gewerkt aan sterke en levendige centrumgebieden. In de Hamershof hebben we een helder kader geformuleerd voor toekomstige ontwikkelingen en gewenste functies. Daarnaast is de samenwerking met eigenaren en winkeliers versterkt. In de Biezenkamp hebben we maatregelen genomen om de (verkeers-) veiligheid te bevorderen en werken we aan de levendigheid op het plein.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.4.3.1 Samen met ondernemers en vastgoedeigenaren ronden we de visie op de doorontwikkeling van de Hamershof af en starten we de uitvoering op.

De ruimtelijke visie op de doorontwikkeling van de Hamershof is vastgesteld, met daaraan gekoppeld een brancheringsplan. We hebben samen met vastgoedeigenaren en winkeliers een gebiedsregisseur aangesteld (gefinancierd met provinciale subsidie) die met de gebiedspartijen werkt aan de uitvoering van de visie tot medio 2023. Op de Biezenkamp is gewerkt aan een nieuwe bruikleenovereenkomst met de warenmarkt, waarbij er ook meer ruimte ontstaat voor horecaondernemers en winkeliers.

4. We zetten Leusden op de kaart

In het afgelopen jaar zijn er diverse impulsen gegeven die 'Leusden op de kaart' kunnen bevorderen. Zo is Leusden afgelopen jaar onderdeel geworden van het wandelknooppuntennetwerk provincie Utrecht, hebben we geparticipeerd in totstandkoming provincieprogramma Recreatie en Toerisme. Daarnaast is het toeristisch informatiecentrum Leusden Natuurlijk! in april van start gegaan met een nieuw online platform en hebben we de deelname aan Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug voortgezet. Veel energie is gestoken en opgewekt rond La Vuelta wielerronde.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.4.4.1: We geven samen met onze partners uitvoering aan de Leusdense visie voor recreatie en toerisme.

De activiteiten die bij R.4.4.1 zijn genoemd, hebben we samen met partners uitgevoerd. Daarmee is de realisatie van de Leusdense visie verder vormgegeven.

R.4.4.2: Onderzoek naar behoefte aan logiesaccommodatie

We hebben actief deelgenomen aan het onderzoek naar vraag en aanbod van verblijfs-accommodaties dat door de provincie is uitgevoerd. Uit dit onderzoek kunnen we aanknopingspunten destilleren voor het vergroten van het aanbod aan logiesaccommodaties. Ook kunnen we in de marketing beter onder de aandacht brengen waar we een ruim aanbod hebben.

R.4.4.3: We faciliteren de Vuelta Holanda 2022 waar nodig en benutten de kansen die dit evenement biedt om 'Leusden op de kaart te zetten' als aantrekkelijke fietsgemeente (sportief en recreatief).

Samen met de samenleving hebben we een aantrekkelijk en ook goed bezocht programma rond La Vuelta georganiseerd. Het programma kende een breed scala aan activiteiten, waardoor Leusden zich niet alleen heeft geprofileerd als aantrekkelijke fietsgemeente. Door capaciteitsgebrek is niet ingezet op de verkiezing van 'Fietsstad 2022'.

5. Buitengebied

Wat hebben we bereikt?

1. Behoud en versterking van de kernkwaliteiten van ons buitengebied.

De omgevingsvisie buitengebied zet in op het behoud en de versterking van de groene kernkwaliteiten van ons buitengebied. Dit heeft doorgewerkt in de plannen die wij maken voor het buitengebied en de beoordeling van plannen van initiatiefnemers. Natuur en landschap zijn sturend geweest bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit is in het belang van ons agrarisch cultuurlandschap, de bos- en natuurgebieden en cultuurhistorische elementen zoals de Grebbelinie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.5.1.1: We geven samen met betrokken partijen uitvoering aan de omgevingsvisie landelijk gebied en passen deze visie waar nodig aan.

We hebben samen met betrokken partijen de uitvoering van de omgevingsvisie landelijk gebied voortgezet. We zijn gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van het Handlingsperspectief Buitengebied voor de Regio Amersfoort in 2023. Een nieuwe visie met uitvoeringsprogramma voor de Regio die naar het (ruimtelijk) beleid van de provincie, het waterschap en de gemeenten zal worden vertaald. In 2022 werd een startnotitie opgesteld voor de aanpak en planning in 2023.

R.5.1.2: We bieden ruimere mogelijkheden voor hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB).

We bieden meer mogelijkheden voor hergebruik van stallen die leeg komen te staan. In het beleid voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) willen we meer sturen op de bijdrage van nieuwe functies aan de groene kernkwaliteiten van ons buitengebied. Hiervoor zijn we in 2022 gestart met een regionale aanpak om het VAB-beleid te herzien, dit met betrokkenheid van de provincie Utrecht.

R.5.1.3: We voeren het uitvoeringsprogramma voor het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) uit. Dit voor behoud van biodiversiteit en het versterken van natuur en landschap.

Voor de uitvoering van het Landschapsontwikkelingsplan werden bloemenstroken over een lengte van 1,6 kilometer gerealiseerd, 2 poelen gegraven en op 14 locaties zijn kleine landschapselementen hersteld of aangeplant. Er zijn 10 ringslangen broeihopen opgezet in samenwerking met stichting de Boom, de helft van de hopen is gebruikt om eieren in af te zetten. De natuur (biodiversiteit) en het landschap worden hiermee versterkt. De vier Leusdense klompenpaden zijn beheerd en blijven zo toegankelijk. Dit wordt uitgevoerd in samenwerking met Landschap Erfgoed Utrecht (LEU). Er is een start gemaakt met beter beheer van de Grebbelinie objecten.

R.5.1.4: We delen onze kennis met Stichting De Boom over een inrichtingsplan voor het Langesteeggebied en toetsen de plannen.

Wij hebben onze kennis gedeeld met Stichting De Boom voor het maken van een groen inrichtingsplan voor het Langesteeggebied. Dit voor de versterking van de natuur, de recreatieve mogelijkheden, behoud en versterking cultuurhistorie en toekomst voor de landbouw. Het conceptplan is in wording en zal met betrokkenen worden besproken.

R.5.1.5: We geven samen met betrokken partijen uitvoering aan de Intentieverklaring Green & Social Deal voor de Defensierterreinen.

We hebben ook in 2022 inzet geleverd om samen met de gemeenten Soest en Amersfoort en Defensie de mogelijkheden van samenwerking te onderzoeken, dit voor de thema's duurzaamheid, cultuurhistorie en werkgelegenheid/onderwijs.

De Kamerbrief van Defensie van december 2022 voor het Strategisch Vastgoedplan laat zien dat de operationele en logistieke plannen van Defensie ingrijpender zijn dan de eerdere plannen voor revitaliseren, de consequenties hiervan voor Leusden zijn nog onbekend en moeten in 2023 worden bezien. Eind 2022 hebben betrokken gemeenten, waterschappen en provincie Utrecht gekozen voor een gebiedsgerichte samenwerking om de maatschappelijke opgaven goed te laten meeliften in de plannen van Defensie.

De gemeente Leusden en Defensie/Rijksvastgoed Bedrijf zijn in gesprek over de ruimtelijke kaders op hoofdlijnen voor het omzetten van de tankwerkplaats naar een Technology Centre Land (onderhoud al het rijdend materieel en innovatie).

2. Leusden werkt aan duurzaam economisch perspectief voor de landbouw.

De omgevingsvisie buitengebied zet in op toekomstbestendige en duurzame landbouw. Vitale landbouw vormt de voorwaarde voor het behoud van ons waardevolle cultuurlandschap.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.5.2.1: We geven samen met de betrokken partijen uitvoering aan de omgevingsvisie landelijk gebied en het Ontwikkelbeeld voor de Regio Amersfoort en ondersteunen de Regiodeal Food Valley voor een duurzame en toekomstbestendige landbouw.

We hebben samen met betrokken partijen de uitvoering van de omgevingsvisie buitengebied voortgezet en ondersteunen de inzet van plattelandscoaches, dit voor een duurzame en toekomstbestendige landbouw. We hebben overleg met de boeren(-organisaties) gehad voor een reactie op de stikstofplannen van de Rijksoverheid. We hebben de boerenorganisaties LTO Gelderse Vallei en Vallei Horstee gekoppeld aan de visievorming in het kader van het Handelingsperspectief buitengebied.

R.5.2.2: We ondersteunen de landbouw door ruimte te houden en te bieden voor een duurzaam economisch perspectief.

We ondersteunen de landbouw door in onze plannen ruimte te houden en te bieden voor een duurzaam economisch perspectief. De agrarische gronden behouden zoveel mogelijk een agrarische functie en we gaan meer ruimte bieden voor nevenactiviteiten in vrijkomende stallen.

3. Behouden en versterken van natuur en ecologie.

De omgevingsvisie buitengebied zet in op het behoud en de versterking van de groene kernkwaliteiten van ons buitengebied, waaronder het Natuurnetwerk Nederland. Dit komt de kwaliteit, aantrekkelijkheid en biodiversiteit van ons buitengebied ten goede.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.5.3.1: We geven samen met betrokken partijen uitvoering aan de omgevingsvisie landelijk gebied.

We hebben samen met betrokken partijen de uitvoering van de omgevingsvisie buitengebied voortgezet. We zijn aangehaakt bij het provinciale initiatief Groen Groeit Mee wat kansen biedt voor de natuur en recreatie in Leusden.

R.5.3.2: We adviseren stichting De Boom over het planologisch mogelijk maken van de omzetting van 55 hectare grond in nieuwe natuur.

We adviseren Stichting De Boom over het planologisch mogelijk maken van de omzetting van 55 hectare grond in nieuwe natuur.

R.5.3.3: We delen onze kennis met Stichting De Boom over een inrichtingsplan voor het Langesteegebied en toetsen de plannen.

Wij hebben onze kennis gedeeld met Stichting De Boom voor het maken van een groen inrichtingsplan voor het Langesteegebied. Dit voor de versterking van de natuur, de recreatieve mogelijkheden, behoud en versterking cultuurhistorie en toekomst voor de landbouw. Het conceptplan is in wording en zal met betrokkenen worden besproken.

4. We benutten en versterken van de mogelijkheden voor recreatie en toerisme in het buitengebied.

In 2022 zijn impulsen gegeven aan dit doel door o.a. aan te sluiten bij het wandelknooppuntnetwerk provincie Utrecht en het oprichten van een informatiecentrum over de recreatieve en toeristische mogelijkheden van Leusden. Daarnaast is onderzoek uitgevoerd naar de behoefte aan verblijfsaccommodatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.5.4.1: We geven samen met onze partners uitvoering aan de Leusdense visie voor recreatie en toerisme.

In het afgelopen jaar zijn er diverse impulsen gegeven aan de mogelijkheden voor recreatie en toerisme. Zo is Leusden afgelopen jaar onderdeel geworden van het wandelknooppuntennetwerk provincie Utrecht, hebben we geparticipeerd in totstandkoming provincieprogramma Recreatie en Toerisme. Daarnaast is het toeristisch informatiecentrum Leusden Natuurlijk! In april van start gegaan met een, nieuw online platform en hebben we de deelname aan Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug voortgezet. Veel energie is gestoken en opgewekt rond La Vuelta wielerronde.

R.5.4.2: We onderzoeken samen met Defensie de mogelijkheden voor gedeeltelijke openstelling van de Leusderheide.

We verkennen met Defensie of delen van de Leusderheide beperkt kunnen worden opengesteld/beter beleefbaar kunnen worden gemaakt, rekening houdend met de natuurwaarden.

6. Cultuurhistorie

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden werkt aan behoud en instandhouding van boven- en ondergronds cultuurhistorisch erfgoed.

Bij diverse ruimtelijke ontwikkelingen is het belang van het erfgoed meegenomen in de vorm van behoud historisch landschap, uitstraling naar monumenten en inpassing nieuwe ontwikkelingen in het historisch palet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.6.1.1: We werken met het paraplubestemmingsplan Cultureel Erfgoed en de daarmee samenhangende waardenkaart, om cultuurhistorisch erfgoed te beschermen.

Het paraplubestemmingsplan wordt, sinds het startjaar 2021, standaard meegenomen samen met de waardenkaart bij initiatieven en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

R.6.1.2: We verbinden duurzaamheid en cultureel erfgoed.

Duurzaamheid, en uitstraling van in de ruimte genomen maatregelen tot verduurzaming/energietransitie van een monument, is een onderdeel geworden van de objecten binnen het cultureel erfgoed. Eigenaren van een monument of initiatiefnemers van plannen bij of aan een monument, krijgen gevraagd en in een enkel geval ongevraagd advies. In 2022 was bijvoorbeeld Leusderend een belangrijke en grote opgave in deze. Verder is de planologische verplaatsing van schaapskooi Den Treek mogelijk gemaakt.

2. De (her)kenbaarheid en zichtbaarheid van cultureel erfgoed vergroten.

Een paar keer is door middel van artikelen in diverse media-aandacht besteed aan het Leusdense erfgoed. Bijvoorbeeld over de aanwijzing van Leusderend als monument en over de werkzaamheden op de begraafplaats Oud-Leusden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.6.2.1: We gaan door met het aanwijzen van gemeentelijk monumenten.

We hebben in 2022 één nieuw gemeentelijk monument, namelijk het hoofdhuis van Leusderend, aangewezen.

R.6.2.2: De cultuurhistorische waardenkaart is digitaal te raadplegen voor bewoners en belangstellenden.

In 2022 is de cultuurhistorische waardenkaart digitaal raadpleegbaar geworden. Via de gemeentelijke website hebben bewoners en belangstellenden deze kunnen raadplegen.

R.6.2.3: We ondersteunen eigenaren van monumenten actief.

We hebben aan de voorkant meegedacht bij omgevingsvergunningaanvragen. Dit met raadpleging van de adviescommissie ruimtelijke kwaliteit en advisering van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

7. Omgevingswet

Wat hebben we bereikt?

1. De gemeente Leusden is in staat de Omgevingswet op een adequate wijze toe te passen (in lijn met landelijke doelen en eigen ambities) en beschikt over daarvoor benodigde processen, ICT-systemen, vaardigheden en regelstelsels.

De gemeente Leusden heeft ook in 2022 ingezet op zo veel mogelijk een beleids-neutrale invoering van de Omgevingswet. Desondanks moesten systemen, werkprocessen/-wijze, regelstelsels etc. worden aangepast.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R.7.1.1: We voeren het programma “invoering omgevingswet” en alle onderliggende projecten in samenhang uit en dragen de resultaten over aan de lijnorganisatie.

Het programma Invoering Omgevingswet is in 2022 verder uitgevoerd en per 1/1/23 overgedragen aan de lijn. Er is in de regio een Intentieovereenkomst opgesteld om de samenwerking met medeoverheden en ketenpartners (gemeenten, provincie, RUD, waterschap, VRU, GGD) te borgen.

In Leusden zijn voorbereidingen getroffen om met de nieuwe systemen en processen te kunnen werken en informatie te stroomlijnen, om te kunnen werken naar de bedoeling van de Omgevingswet.

Waaronder de ontwikkeling van een 'beleidshuis' dat moet leiden tot een meer integrale benadering van de het beleid binnen de fysieke leefomgeving. Ook zijn voorstellen voorbereid om diverse regelingen, zoals verordeningen, aan te passen ter voorbereiding op de nieuwe regelgeving. Nu de inwerkingtreding van de wet is uitgesteld, zullen in 2023 de voorbereidingen vanuit de lijn worden voortgezet.

Wat heeft het gekost 2022

Lasten en baten Domein 4 - Ruimte

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening		Saldo
	Primitief	Na wijziging			
Lasten	3.851	8.904	7.051		1.853
Baten	1.965	6.702	4.968		-1.734
Resultaat voor bestemming	-1.886	-2.202	-2.083		119
Toevoeging aan reserves	-184	1.206	890		316
Onttrekking aan reserves	-210	1.098	975		-123
Resultaat na bestemming	-1.912	-2.310	-1.998		312

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

	Lasten		Baten		Saldo
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
2.1 Verkeer en vervoer	354	301	0	9	62
2.2 Parkeren	61	73	10	2	-20
2.5 Openbaar vervoer	10	23	0	0	-13
3.1 Economische ontwikkeling	21	21	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	130	80	80	28	-2
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	93	105	7	9	-10
3.4 Economische promotie	85	63	49	45	18
5.4 Musea	20	12	0	0	8
5.5 Cultureel erfgoed	70	66	0	0	4
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	607	533	0	0	74
8.1 Ruimtelijke ordening	1.723	1.914	842	1.202	169
8.3 Wonen en bouwen	1.102	1.086	916	990	90
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	10	10
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	673	145	2.492	0	-1.964
8.1 Ruimtelijke ordening	355	201	435	202	-79
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.600	2.428	1.871	2.471	1.772
Domein Ruimte	8.904	7.051	6.702	4.968	119
0.10 Mutaties reserves	866	890	928	812	-140
0.10 Mutaties reserves (GB)	340	0	170	163	333
Resultaat na bestemming	10.110	7.941	7.800	5.943	312

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2022. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

2.1 Verkeer en vervoer € 62.000 (voordeel)

- Het geraamde bedrag € 45.000 in het kader van het Fietsplan is niet uitgegeven. Dit bedrag is daardoor ook niet onttrokken uit de reserve bovenwijkse voorzieningen en valt dan ook weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves. De middelen blijven beschikbaar in de reserve bovenwijkse voorzieningen en worden ingezet ter dekking van de uitvoeringsagenda bij het Mobiliteitsplan (deze agenda wordt in 2023 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd).

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie € 74.000 (voordeel)

- Van het budget voor SMP (soorten management plan) is € 41.000 nog niet uitgegeven. Dit bedrag is daardoor ook nog niet onttrokken uit de reserve met aangewezen bestemming en valt dan ook weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.
- Op salarissen blijft € 22.000 over.
- Voor ondersteuning van initiatieven en projecten voor versterking van landbouw en natuur bleef na de najaarsnota een budget van € 15.000 beschikbaar maar ook hier is geen gebruik van gemaakt. De grote mate van onduidelijkheid en onzekerheid onder de landbouw (stikstof) heeft een stevige rem gezet op initiatieven.

8.1 Ruimtelijke ordening € 169.000 (voordeel)

- Voordeel € 100.000 project Princenhof. Dit project zit budgettair neutraal in de begroting. Op taakveld 5.7 in domein 2 een nadeel van € 100.000 vanwege nog niet verkochte grond. Dit loopt budgettair weg tegen het voordeel hier op taakveld 8.1
- Voordeel € 32.000 op salarissen en inhuur. Een aantal vacatureplekken kon niet meteen worden ingevuld.
- Voordeel van € 31.000 op (inhuur)kosten voor de implementatie omgevingswet. De dekking van deze uitgaven uit de reserve met aangewezen bestemming was doordoor ook niet nodig. Het voordeel hier valt dus weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.

8.3 Wonen en bouwen € 90.000 (voordeel)

- Hogere baten omgevingsvergunningen (meer leges +/- extra kosten inhuur) geven een voordeel van € 60.000 Dit voordeel is conform afspraak in de egalisatiereserve bouwleges (reserve aangewezen bestemming) gestort en valt dus weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.

Grondbedrijf € 72.000 (voordeel inclusief mutaties reserves)

Na mutaties in de reserve blijft er per saldo een voordeel over van +/- € 261.000 + € 333.000 = € 72.000

Dit resultaat is het saldo van:

- Tussentijdse winstnemingen uit twee grondexploitaties € 47.000 (voordeel)
- Vrijval gereserveerde middelen voorziening afgesloten complexen € 15.000 (voordeel)
- Baten strategische gronden € 10.000 (voordeel)

0.10 Mutaties reserves AD € 140.000 (nadeel)

- € 45.000 nadeel; Fietsplan niet onttrokken
- € 41.000 nadeel; SMP-middelen niet onttrokken
- € 31.000 nadeel; Omgevingswet minder onttrokken op taakveld 8.1
- € 60.000 nadeel; extra storting hogere netto baten omgevingsvergunningen

BBV indicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden per domein weergegeven. De indicatoren staan op waarstaatjegemeente.nl en zijn daar ook te raadplegen. Op de website kunnen ook vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar	812,1	819,6	864,3	-
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners	173,8	182,2	191,7	-
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	8,2	11,3	5	21,5
% Functiemenging	53,9	54	54,9	-
% Demografische druk	80,7	81,7	83,2	83,6

Indicator: Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar

Toelichting: Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar

Toelichting: Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

Toelichting: Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.
Bron: ABF Research - Systeem woningvoorraad (Syswov)

Indicator: % Functiemenging

Toelichting: De functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: % Demografische druk

Toelichting: De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot het aantal personen van 15 tot 65 jaar.
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Bevolkingsstatistiek

Overhead

Algemeen

Binnen het onderdeel overhead geven we inzicht in de kosten van de bedrijfsvoering.

Wat heeft het gekost 2022

Lasten en baten Overhead

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	8.427	9.083	9.092	-9
Baten	391	318	672	354
Resultaat voor bestemming	-8.036	-8.765	-8.420	345
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	135	387	387	0
Resultaat na bestemming	-7.901	-8.378	-8.033	345

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

	Lasten		Baten		Saldo
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
	0.4 Overhead	9.083	9.092	318	
Overhead	9.083	9.092	318	672	345
0.10 Mutaties reserves	0	0	387	387	0
Resultaat na bestemming	9.083	9.092	705	1.059	345

Verschillenanalyse

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2022. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

0.4 Overhead € 345.000 (voordeel)

- Op dit taakveld zijn € 153.000 incidenteel beschikbaar gestelde middelen over die niet besteed zijn in 2022 maar in 2023 worden uitgegeven. Via de resultaatsbestemming wordt dan ook voorgesteld om deze middelen over te hevelen naar 2023. Het gaat om de volgende bedragen:
 - € 32.000 voor inhuur projectmatig werken voor de organisatie ontwikkeling
 - € 27.000 voor de motie 'Kleur en aanpassing Huis van Leusden'
 - € 27.000 voor BLNP (o.a. harmonisatie arbeidsvoorwaarden en optimalisatie Youforce)
 - € 67.000 voor de wet open overheid
- Voordeel € 228.000 op salarissen en inhuur. Een aantal vacatureplekken kon niet meteen worden ingevuld.
- In 2022 kon er € 57.000 minder overhead doorberekend worden aan de civiele werken, dit komt voort uit fasering van civiele projecten.
- Voordeel € 26.000 op directiebudget.
- Voordeel € 56.000 op de opleidingsbudgetten.
- Nadeel € 51.000 op software. Er zijn twee grote projecten waarvoor externe expertise noodzakelijk was (ontwikkeling moderne werkplek en transitie Azure public Cloud).
- Voordeel € 34.000 op de exploitatie van het Huis van Leusden. Over 2021 waren te lage voorschotten bij gebruikers in rekening gebracht.
- Nadeel € 33.000 op juridische zaken. Er liepen in 2022 een aantal juridische procedures waarbij vertegenwoordiging door een advocaat en juridische advisering nodig was en ook juridische werkzaamheden waarvoor op dat moment de juridische capaciteit ontbrak.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Formatie (FTE) per 1.000 inwoners	4,8 fte	4,9 fte	4,9 fte	5,0 fte
Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners	4,5 fte	4,8 fte	4,8 fte	4,8 fte
Apparaatskosten per inwoner	€ 513,15	€ 507,92	€ 551,33	€ 584,28
Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.	24,0 %	20,9 %	18,1 %	23,2%
Overhead (% van de totale lasten)	10,1 %	9,7 %	11,3 %	10,7%

Indicator: Formatie (FTE) per 1.000 inwoners

Toelichting: Uitgangspunt is het vastgestelde/toegestane formatieplan gedurende het jaar 1 FTE is het equivalent van een 36-urige werkweek.

Bron: Eigen gegevens

Indicator: Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners

Toelichting: Voor de begroting is het uitgangspunt de werkelijke bezetting per 1 januari van het vorige jaar. Voor het jaarverslag wordt het gemiddelde van de werkelijke bezetting op 1 januari en 31 december berekend.

Bron: Eigen gegevens

Indicator: Apparaatskosten per inwoner

Toelichting: Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten en dergelijke voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Bron: Eigen rekening

Indicator: Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.

Toelichting: Het betreft onder andere inzet van uitzendkrachten, zzp'ers of detachering. Dit kan inhuur zijn voor tijdelijke vervanging of specialistische kennis. Kenmerkend is dat de inhuurkracht een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie.

Bron: Eigen rekening

Indicator: Overhead (% van de totale lasten)

Toelichting: Dit betreft de verantwoorde overheadkosten (exclusief reservemutaties). Deze kosten moeten worden gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

Bron: Eigen rekening

Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien

Algemeen

In de vier programma's van deze jaarstukken zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de algemene uitkering, de algemene belastingen, de financiering, de onvoorziene uitgaven, de stelposten en de vennootschapsbelasting. Deze nemen we op bij de Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Wat heeft het gekost 2022

Lasten en baten Algemene dekkingsmiddelen

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	1.681	690	796	-106
Baten	46.963	53.696	54.434	738
Resultaat voor bestemming	45.282	53.006	53.638	632
Toevoeging aan reserves	0	5.446	5.447	-1
Onttrekking aan reserves	600	1.975	1.969	-6
Resultaat na bestemming	45.882	49.535	50.160	625

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

	Lasten		Baten		Saldo
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
0.5 Treasury	252	243	303	330	36
0.61 OZB woningen	328	306	4.931	4.942	33
0.62 OZB niet-woningen	0	0	3.313	3.378	65
0.64 Belastingen Overig	0	6	24	4	-26
0.7 Algemene uitkering gemeentefonds	0	10	44.975	45.251	266
0.8 Overige baten en lasten	0	93	7	332	232
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	10	0	0	-10
3.4 Economische promotie	0	0	143	197	54
6.3 Inkomensregelingen	110	128	0	0	-18
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	690	796	53.696	54.434	632
0.10 Mutaties reserves	2.146	2.147	1.975	1.969	-7
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	3.300	3.300	0	0	0
Resultaat na bestemming	6.136	6.243	55.671	56.403	625

Verschillenanalyse

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2022. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

0.62 OZB niet-woningen € 65.000 (voordeel)

- Deze hogere opbrengst bij de niet-woningen is grotendeels het gevolg van een lagere inschatting van de verminderingen ten opzichte van de kerncijferbegroting vanuit GBLT.

0.7 Algemene uitkering gemeentefonds € 266.000 (voordeel)

- Dit voordeel van 0,6% t.o.v. de raming komt door een hogere uitkering decembercirculaire van € 261.000. Daarvan kan € 45.000 vrijvallen ten gunste van het rekeningresultaat.

Voorgesteld wordt om hiervan € 216.000 via de resultaatsbestemming te reserveren voor 2023 waarbij:

- * de ontvangen compensatiemiddelen 6^e ondersteuningspakket COVID € 36.000 worden gereserveerd in de reserve corona.
- * de ontvangen middelen voor participatie en inburgering € 52.000, in afwachting van nadere bestedingsvoorstellen, worden gereserveerd in de reserve met aangewezen bestemming.

0.8 Overige baten en lasten € 232.000 (voordeel)

- In de jaarrekening 2020 is een voorziening verlofsaldi ingesteld vanwege het corona effect op de verlofsaldi.

Ultimo dit boekjaar is het corona effect niet meer van toepassing. In 2022 zijn relatief veel medewerkers uit dienst gegaan, waaronder dus een aantal met verlofstuwmeren. Daarnaast konden medewerkers hun verlof meer opnemen dan in corona tijd. Hierdoor is het aantal verlofuren weer in patroon van voor corona. De hele voorziening valt dus vrij. Dit resulteert in een voordeel van € 167.000.

- Omdat betreffende personen nieuw werk hebben gevonden kon de voorziening voormalig personeel bijna in z'n geheel vrijvallen (voordeel van € 92.000)
- Mutatie voorziening dubieuze debiteuren algemene dienst € 43.000 (nadeel).
- Mutatie voorziening dubieuze belastingdebiteuren € 12.000 (nadeel) .

3.4 Economische promotie € 54.000 (voordeel)

- Dit wordt veroorzaakt door één aanslag toeristenbelasting die nog over 2021 is opgelegd. De aangifte is later dan verzocht ontvangen door GBLT en het aantal overnachtingen was hoger dan verwacht.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)	321	341	360	391
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (in euro's)	598	707	723	776
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro's)	605	726	740	795

Indicator: *Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)*

Toelichting: De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek – Statistiek Waarde Onroerende Zaken

Indicator: *Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (in euro's)*

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag per jaar in euro's dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Indicator: *Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro's)*

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Paragrafen

Paragraaf A lokale heffingen

Wettelijk kader

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan inwoners en bedrijven mag opleggen. In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleid en de belangrijkste ontwikkelingen in 2022 bij de lokale heffingen. Daarnaast wordt ingegaan op de belastingopbrengst, de ontwikkeling van de lokale lastendruk en kwijtscheldingen.

Beleidskader

Op basis van door de raad vastgestelde verordeningen zijn in 2022 de volgende heffingen opgelegd: OZB, toeristenbelasting, precariobelasting, reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht), rioolheffing, rioolaansluitrecht, leges en lijkbezorgingsrechten. De gemeente voert een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid. De tarieven van belastingen en heffingen zijn in 2022 met 2% verhoogd in verband met de ontwikkeling van de inflatie. De hondenbelasting is per 2022 afgeschaft.

Uitvoering

Het Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT) verzorgt de heffing en inning van de OZB, rioolheffing, reinigingsheffingen, hondenbelasting en de toeristenbelasting. De overige heffingen int de gemeente Leusden zelf.

Tarieven

In de tabel hieronder zijn de belangrijkste belastingtarieven in 2022 vermeld, en de tariefontwikkeling ten opzichte van 2021.

Belastingtarieven	2021	2022
OZB, % van de WOZ-waarde:		
- eigendom woningen	0,1007%	0,0942%
- eigendom niet-woningen	0,3197%	0,3327%
- gebruiker niet-woningen	0,2577%	0,2683%
Reinigingsheffingen:		
- afvalstoffenheffing, vast deel	€ 217,00	€ 203,00
- afvalstoffenheffing, variabel deel		
inwerptrommel 30 liter	€ 0,80	€ 0,80
inwerptrommel 60 liter	€ 1,60	€ 1,60
mini-container 240 liter	€ 6,40	€ 6,40
- reinigingsrecht bedrijven, vast deel (incl. btw)	€ 262,57	€ 245,63
Rioolheffing, per aansluiting	€ 127,90	€ 140,20
Hondenbelasting, 1 ^e hond	€ 80,70	-
Toeristenbelasting, per overnachting:		
- in hotels, vakantiewoningen, chalets	€ 1,67	€ 1,70
- in overige onderkomens/verblijfaccommodaties	€ 1,12	€ 1,14

Opbrengst

	Begroting, primitief	Begr.wijziging	Na wijziging	(bedragen x € 1.000) Opbrengst 2022
Belastingen:				
OZB	8.279	-34	8.245	8.320
Toeristenbelasting	143		143	197
Precariobelasting	29	-6	23	4
Heffingen en rechten:				
Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht	2.993*)		2.993	3.108
Rioolheffing	1.904*)		1.904	1.946
Rioolaansluitrecht	5		5	11
Lijkbezorgingsrechten	36		36	44
Leges	761	497	1.258	1.393
Totaal	14.150	457	14.607	15.023

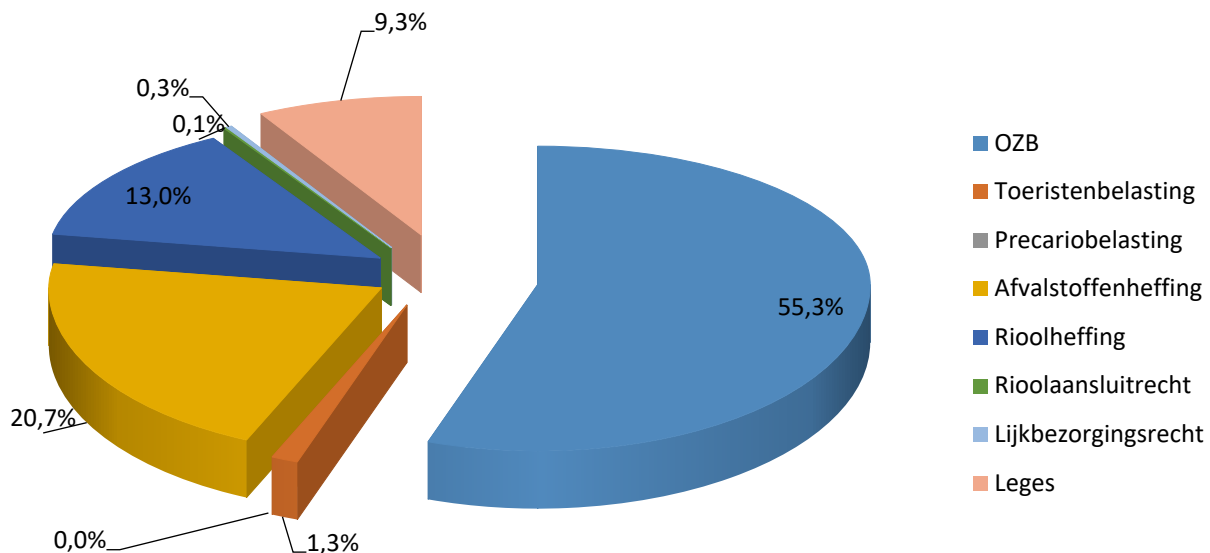
*) is geraamd bedrag na aftrek van kwijtschelding

Toelichting

Bij de OZB is een meeropbrengst ontstaan doordat er bij de niet-woningen minder leegstand was dan verwacht. De hogere opbrengst bij de toeristenbelasting is veroorzaakt door een gunstige afrekening over voorgaande jaren. Daarnaast was in de begrotingsraming van de toeristenbelasting rekening gehouden met het vertrek van een belastingplichtige hetgeen echter op basis van voortschrijdend inzicht op zijn vroegst in 2023 zijn beslag gaat krijgen. Het positief saldo van de reinigingsbegroting is toegevoegd aan de egalisatievoorziening, en wordt komende jaren via eenmalige verlaging van het tarief aan inwoners teruggegeven. De meeropbrengst bij de leges wordt verklaard door meer aanvragen om omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten waaronder enkele grote projecten.

De reinigingsheffingen zijn kostendekkend: het resultaat bij de jaarrekening wordt verrekend met de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing, en in een volgend jaar betrokken bij de tariefstelling van de heffingen. Bij de riolering is het uitgangspunt een kostendekkende rioolheffing over de totale looptijd van de riolering. De kostendekkendheid wordt periodiek herijkt bij het actualiseren van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Procentuele verdeling opbrengst lokale heffingen

Ontwikkeling lokale lastendruk

Tot de gemeentelijke woonlasten worden de bedragen gerekend die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. In 2022 bedraagt de gemiddelde woonlastendruk volgens bureau Coelo in Leusden € 795 voor een meerpersoonshuishouden. Dat is ruim beneden het landelijk en provinciaal gemiddelde (zie de tabel hierna).

Op de landelijke ranglijst van bureau Coelo van woonlasten in gemeenten staat Leusden op de 42^e positie van in totaal 345 gemeenten. De tabel geeft een overzicht van de gemiddelde woonlasten van meerpersoonshuishoudens in Leusden en in omringende gemeenten. Ten opzichte van de omringende gemeenten heeft Leusden de laagste woonlasten. De cijfers zijn ontleend aan de Coelo Atlas lokale lasten 2021 en 2022.

Lokale woonlasten	2021		2022	
Leusden	€	740	€	795
Soest	€	755	€	845
Barneveld	€	823	€	892
Scherpenzeel	€	834	€	914
Zeist	€	836	€	976
Amersfoort	€	872	€	994
Woudenberg	€	932	€	1.025
Gemiddeld in provincie Utrecht	€	862	€	966
Gemiddeld in Nederland	€	811	€	904

Kwijtschelding

Voor inwoners met de laagste inkomens is er de mogelijkheid om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Gehele of gedeeltelijke kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

In totaal is in 2022 voor € 127.600 aan kwijtscheldingen verleend.

Paragraaf B Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Algemeen

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Leusden in staat is middelen vrij te maken om (incidentele) financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid inzake de gemeentelijke dienstverlening'. Het weerstandsvermogen is een financieel vangnet voor optredende gevolgen van risico's die niet goed kunnen worden afgedekt op basis van het gevoerde risicomanagement. In deze paragraaf geven wij u inzicht in risico's van de gemeente, het beschikbare en het benodigde weerstandsvermogen.

Beleidskader

Het beleid is vastgelegd in de [Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2010](#). Er wordt onderscheid gemaakt in risico's van de algemene dienst en die van het grondbedrijf.

Risico's en benodigd weerstandsvermogen Algemene dienst

Het benodigde weerstandsvermogen is in beginsel genormeerd op 10% van de omzet van de algemene dienst (exclusief sociaal domein). Tenzij de financiële kwantificering van de risico's hoger is dan dit bedrag. Voor 2023 is dit aan de orde. Dit komt door de toevoeging van een risico binnen het sociaal domein. Door het vervallen in de begroting van de risicoverevening voor hoog specialistische zorg voor enkele cliënten wordt dit risico nu niet meer structureel opvangen, maar via de risicoreserve. De belangrijkste risico's zijn in beeld gebracht aan de hand van een drietal scenario's, namelijk het optimistische scenario, het pessimistisch scenario en het midden scenario. De norm zetten wij af tegen de geïnventariseerde risico's aan de hand van het midden scenario om te bepalen of de norm niet te laag gesteld. Hiervoor zijn de belangrijkste risico's van de algemene dienst meerjarig in beeld gebracht en wordt in relatie gebracht met het berekende benodigde weerstandsvermogen op basis van onderstaande financiële kwantificering.

bedragen x € 1.000

	Risico	Bedrag
1	Algemene uitkering	1.954
2	Jeugdzorg	2.481
3	Verbonden en gerelateerde partijen	375
4	WMO	370
5	Bedrijfsvoeringrisico's	360
6	Grote projecten en onderhoud kapitaalgoederen	250
7	Werk, inkomen & participatie	210
8	Pensioenen & wachtgeld wethouders	180
9	Fiscale risico's	150
10	Leningen en garanties	100
	Overige risico's	100
	Totaal	6.530

Ontwikkeling risicoprofiel

Het risicoprofiel is verder toegenomen. Enerzijds komt dit door onzekerheden vanuit het Rijk. Vooral bij de Algemene Uitkering en de herijking daarvan, maatregelen en inmenging van het Rijk binnen het Sociaal domein en nog steeds de onzekerheid over de Rijksbijdrage voor de energietransitie die wel is aangekondigd, maar niet is toegezegd.

Anderzijds hebben we te maken met externe ontwikkelingen die veel impact gaan hebben op onze bedrijfsvoering. Dit betreft vooral de arbeidsmarkt, de inflatie en daarbij in het bijzonder de hogere energieprijzen. Investerings- en onderhoud in gebouwen, civiel en infra zullen onvoorspelbaar duurder worden. Het tekort aan medewerkers kan de realisatie van de begroting vertragen. Het hogere risicoprofiel vertaalt zich ook in een hoger gewenst weerstandsvermogen.

Beschikbare weerstandsvermogen Algemene dienst

Het beschikbare weerstandsvermogen voor het afdekken van de risico's bij de algemene dienst wordt gevormd door het de algemene reserve (basisdeel). Dit bedrag bedraagt per 31-12-2022 € 10.426.000.

Ratio weerstandsvermogen Algemene dienst

Wij drukken het weerstandsvermogen uit in een ratio. Met behulp van dit verhoudingsgetal wordt bepaald of het weerstandsvermogen toereikend is. De gemeente streeft naar een ratio van 1,0 met een ondergrens van 0,8. Komt de ratio onder de ondergrens dan wordt binnen een jaar door het college een voorstel gedaan om het beschikbare weerstandsvermogen te verhogen of te verlagen. De ratio wordt als volgt berekend:

Conclusie:

De ratio van 1,60 valt boven de ondergrens. Het weerstandsvermogen is toereikend.

Risico's Grondbedrijf

In de actualisatie 2022 van de diverse grondexploitaties zijn de risico's benoemd (en waar mogelijk gekwantificeerd) die de gemeente loopt met de uitvoering van grondexploitaties.

Benodigd weerstandsvermogen Grondbedrijf

In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen is beschreven hoe de norm voor het benodigde weerstandsvermogen wordt berekend. Voor 2023 is het benodigde weerstandsvermogen grondbedrijf genormeerd op € 865.000.

Beschikbare weerstandsvermogen Grondbedrijf

Het beschikbare weerstandsvermogen grondbedrijf wordt gevormd door het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserve Grondbedrijf. De geprognostiseerde omvang van deze reserve bedraagt per 31 december 2023: € 475.000.

Ratio weerstandsvermogen Grondbedrijf

Evenals voor de Algemene Dienst wordt ook voor het Grondbedrijf uitgegaan van een ratio van minimaal 1,0 met een ondergrens van 0,8. Komt de ratio onder de ondergrens dan wordt binnen een jaar een voorstel gedaan om het beschikbare weerstandsvermogen te verhogen of te verlagen. De ratio wordt als volgt berekend:

Conclusie:

De ratio valt onder de ondergrens van 0,8, welke in het voornoemde beleidskader is vastgelegd. Hierdoor is het in principe noodzakelijk aanvullende maatregelen te treffen. Uit de doorkijk naar de ontwikkeling van de Reserve Grondbedrijf en de doorkijk van de benodigde weerstandscapaciteit na 2023 blijkt dat de ratio in 2024 weer boven de gewenste 1,0 ligt. Bij gelijkblijvende uitgangspunten is het daarom niet noodzakelijk om aanvullende maatregelen te treffen.

Grondbedrijf	2023	2024	2025	2026
Aanwezige weerstandscapaciteit per 1-1	637.640	801.060	860.336	705.336
Benodigde weerstandscapaciteit	1.009.129	609.545	609.545	600.000
Resultaat weerstandsvermogen	-371.489	191.515	250.791	105.336
Ratio weerstandsvermogen	0,63	1,31	1,41	1,18

De afname van het benodigde weerstandsvermogen in de tijd wordt veroorzaakt door het afsluiten van een groot gedeelte van de lopende exploitaties. Na sluiting van een exploitatie is immers ook geen weerstandsvermogen meer noodzakelijk.

Kengetallen financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de rekening of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie.

Bij de beoordeling van de kengetallen maken we gebruik van zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten en het gemeenschappelijk (provinciaal) financieel toezichtskader 2020. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) horen. Wij zullen de kengetallen opnemen en indelen in onderstaande drie categorieën waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Signaalwaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Kengetallen:			
Netto schuldquote	< 90 %	90 -130 %	> 130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90 %	90 -130 %	> 130 %
Solvabiliteitsratio	> 50 %	20 – 50 %	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20 – 35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	> 0 %	0%	< 0 %
Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 – 105 %	> 105 %

In de hierna opgenomen tabel zijn de voorgeschreven kengetallen vermeld en zijn de berekende waarden en het verloop van deze waarden ingevuld. Daarna volgt per kengetal een korte uitleg en wordt op de uitkomst en situatie voor Leusden ingegaan. Deze kengetallen zijn gebaseerd op de begroting 2023-2026.

Kengetallen:	Jaarrek	Jaarrek	Begroting	MJR	MJR	MRJ	MRJ
	2022	2021	2023	2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	12% 	14% 	12% 	12% 	13% 	13% 	13%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	7% 	10% 	7% 	7% 	11% 	11% 	11%
Solvabiliteitsratio	54% 	52% 	52% 	53% 	54% 	51% 	51%
Grondexploitatie	4% 	1% 	1% 	1% 	0% 	0% 	0%
Structurele exploitatieruimte	7% 	0% 	0,6% 	1,0% 	2,0% 	-2,6% 	-2,1%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	86% 	93% 	84% 	84% 	84% 	84% 	84%

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

De netto schuldquote van Leusden neemt in meerjarenperspectief toe omdat onze door een aantal investeringsprojecten waar we mogelijk financiering voor moeten aantrekken. Toch blijft onze netto schuldpositie laag en financieel gezond.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

Het aandeel doorgeleende gelden (de leningen voor o.a. duurzaamheidsleningen) is voor Leusden relatief beperkt waardoor de uitkomst van dit kengetal niet of nauwelijks afwijkt van de netto schuldquote. Dit geeft aan dat het 'terugbetalingsrisico' gering is.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Normaal bevindt de solvabiliteitsratio van een gemeente zich tussen de 30% en 80%. Leusden bevindt zich binnen deze bandbreedte.

Hierbij moet wel rekening worden gehouden met het grote aandeel van onderhoudsvoorzieningen in onze balans. Dit geeft een negatief effect op de hoogte van ons solvabiliteitsratio, maar geeft wel aan dat we in staat zijn goed te voldoen aan onze financiële verplichtingen.

Grondexploitatie

Dit cijfer geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren omvat. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. Voor 2025 en verder heeft het kengetal een waarde van 0 omdat de grondexploitaties langzaam aflopen.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Deze posten zijn tijdelijk en/of hebben een eindig doel. Met andere woorden, er is een einddatum bekend. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Het kengetal helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte onze gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. In ratio's hierboven wordt zichtbaar dat vanaf 2026 de structurele exploitatieruimte onvoldoende is. Deze ratio's zijn gebaseerd op de begroting 2023-2026.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale lokale woonlasten. Daaronder worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Als dit percentage belastingcapaciteit laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze. Voor de jaarrekening 2022 komt het kengetal voor de belastingcapaciteit uit op 86%. De belastingcapaciteit ligt hiermee beneden het landelijk gemiddelde.

De onbenutte belastingcapaciteit is op basis van het landelijke gemiddelde in 2023 € 2.200.000. Dit was in 2022 € 1.996.000. De toename komt doordat de woonlasten in andere gemeenten gemiddeld meer zijn gestegen dan in de gemeente Leusden.

2023	Leusden	Provincie Utrecht	Nederland
Woonlasten per jaar	€ 811	€ 1.020	€ 944
Verskil per jaar		-€ 209	-€ 133
Percentage		80%	86%
Onbenutte belastingcapaciteit			€ 2.200.000

Beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie

De gemeente Leusden kent een sluitende begroting en het weerstandsvermogen is toereikend, waardoor er voldoende ruimte is om financiële tegenvallers op te vangen. De schuldenlast van Leusden ten opzichte van de eigen middelen is relatief laag. Hierdoor is de druk van de rentelasten en de aflossing van geldleningen op de exploitatie laag te noemen. Daarnaast kent Leusden ten opzichte van het landelijk gemiddelde een gematigde lokale lastendruk.

De solvabiliteit is stabiel en meerjarig boven de norm. Het kengetal grondexploitatie geeft aan dat wij nog boekwaarden aan voorraad gronden hebben die door middel van verkopen moeten worden goedge maakt. In meerjarenperspectief droogt dit op. Daar staan wel toekomstige winstnemingen tegenover. Ook beschikken we voor onze grondexploitaties over voldoende weerstandsvermogen om eventuele financiële tegenvallers op te vangen. De structurele begrotingscapaciteit staat vanaf 2026 wel onder druk door de afnemende rijksinkomsten en als gevolg daarvan een begrotingstekort conforme de begroting 2023. De onbenutte belastingcapaciteit is daarnaast in 2023 ruim onder het landelijke gemiddelde. Overall is de vermogenspositie van Leusden goed, echter het structureel evenwicht in de exploitatie vormt vanaf 2026 een risico.

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

In deze paragraaf wordt weergegeven hoe het gemeentelijk beleid ten aanzien van het groot onderhoud van kapitaalgoederen in het jaar 2022 tot uitvoering is gebracht en welke middelen hiervoor zijn aangewend. Er zijn twee soorten onderhoud; het dagelijks klein onderhoud, waarvan de kosten direct ten laste van de exploitatie komen en daarnaast het groot onderhoud, waarvan de uitgaven ten laste van de onderhoudsvoorzieningen worden gebracht. Daarnaast zijn er vervangingsinvesteringen waarmee kapitaalgoederen geheel- of gedeeltelijk worden vervangen.

Kapitaalgoederen in Leusden

De gemeente Leusden heeft circa 1.770.000 m² aan verharding, 260 kilometer aan riolering, 22 kilometer aan watergangen, 1.330.000 m² aan groen en ca. 30 gebouwen in beheer. De instandhouding van de kapitaalgoederen vergt circa 20% van de jaarlijkse gemeentelijke lasten.

Ontwikkelingen

Eind 2021 zijn de groot onderhoudsperspectieven geactualiseerd en vastgesteld door de raad. De geactualiseerde onderhoudsramingen zijn vastgesteld voor de vierjaarlijkse periode 2021-2024 en financieel doorgerekend tot en met het jaar 2032. De benodigde uitgaven voor de Openbare Verlichting en de vervanging van de containers voor ondergrondse afvalinzameling maken tevens onderdeel uit van de vierjaarlijkse actualisatie van de beheerplannen. In de onderhoudsactualisatie zijn zowel de uitgaven van groot onderhoud- als de vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt.

Prijzontwikkelingen

In de jaren 2021 en 2022 was er sprake van een bovengemiddelde prijsstijgingen in de civiele sector door schaarste in bouwmaterialen, stijgende brandstofprijzen en stijgende lonen. De budgetten voor groot onderhoud- en vervanging van kapitaalgoederen zijn verhoogd op basis van de middelen die de gemeente van het rijk heeft ontvangen. De toereikendheid van de budgetten wordt hierbij gemonitord en daar waar noodzakelijk in de begroting bijgesteld.

Actualiteit van de beheerplannen

Voorzieningen die zijn gevormd om de onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan. De beheerplannen zijn in december 2021 door de raad vastgesteld in het rapport 'IBOR 2021-2032 – actualisatie uitgaven voor groot onderhoud en vervanging kapitaalgoederen in de openbare ruimte'. In het beheerplan worden de activiteiten en middelen voor de instandhouding van de kapitaalgoederen vermeld. Onderstaand wordt per onderhoudsdiscipline het actuele beheerplan en de geplande actualisatie daarvan weergegeven.

Discipline	beheerplan	actualisatiejaar
Water	IBOR 2021-2024	2024
Wegen	IBOR 2021-2024	2024
Verkeersregelinstanties	IBOR 2021-2024	2024
Civiele kunstwerken	IBOR 2021-2024	2024
Gebouwen	IBOR 2021-2024	2024
Groenonderhoud	IBOR 2021-2024	2024
Speelvoorzieningen	IBOR 2021-2024	2024
Sportterreinen	IBOR 2021-2024	2024
Riolering	GRP 2019-2023	2023/2024
Openbare verlichting	IBOR 2021-2024	2024
Ondergrondse afvalinzameling	IBOR 2021-2024	2024

Budgetten

In onderstaande tabel geven wij een overzicht van de uitgaven voor het groot- en vervangingsonderhoud van de kapitaalgoederen in het jaar 2022. De begroting is in 2022 bijgesteld naar aanleiding van de door de raad vastgestelde onderhoudsactualisatie. In de tabel is dit de kolom "begroting 2022 na wijzigingen".

De bedragen zijn inclusief de toerekening van 'VAT' (kosten van voorbereiding- administratie en toezicht). Met die toerekening worden jaarlijks loonkosten en indirecte kosten toegerekend aan de onderhoudsvoorzieningen.

Tabel C.1 Uitgaven groot onderhoud en vervanging kapitaalgoederen

Budget inclusief VAT, pp 2022	Begroting 2022		Realisatie 2022	Saldo 2022
	Primitief	na wijziging		
Groot onderhoud				
- Wegen	3.287.000	958.000	1.271.000	-313.000
- civiele kunstwerken inclusief parkeerdekken	135.000	684.000	438.000	246.000
- verkeersregelininstallaties	266.000	14.000	17.000	-3.000
- waterbeheer	57.000	324.000	320.000	4.000
- openbaar groen	132.000	33.000	18.000	15.000
- speelvoorzieningen	116.000	27.000	20.000	7.000
- buitensportaccommodaties	243.000	582.000	609.000	-27.000
- verhuurde panden	22.000	76.000	19.000	57.000
- panden algemeen gebruik	193.000	64.000	57.000	7.000
- binnensportaccommodaties	133.000	91.000	38.000	53.000
- cultureel / sociaal	105.000	33.000	21.000	12.000
- onderhoud zwembad	172.000	418.000	260.000	158.000
Totaal groot onderhoud	4.861.000	3.304.000	3.088.000	216.000
Vervangingsinvesteringen				
- vervangen wegen	0	374.000	74.000	300.000
- vervangen civiele kunstwerken	0	44.000	128.000	-84.000
- vervangen verkeersregelininstallaties	0	56.000	31.000	25.000
- vervangen groenvoorzieningen	0	200.000	228.000	-28.000
- vervangen speelvoorzieningen	0	264.000	242.000	22.000
- vervangen buitensportaccommodaties	0	0	0	0
- masten / armaturen openbare verlichting	119.000	6.000	0	6.000
- ondergrondse afvalinzameling	0	92.000	99.000	-7.000
- riolering (GRP)	777.000	534.000	333.000	201.000
Totaal vervangingsinvesteringen	896.000	1.570.000	1.135.000	435.000
Totaal	5.757.000	4.874.000	4.223.000	651.000

Inclusief de budgetten die beschikbaar zijn voor de instandhouding van de gemeentelijke riolering en de vervanging van de openbare verlichting komen de totaal voor 2022 voorziene investerings-/groot onderhouds uitgaven neer op ca. € 4,9 mln. De feitelijke uitgaven in 2022 bedroegen in totaal € 4,2 mln. De voornaamste financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting worden hierna toegelicht.

Afwijkingen uitgaven groot onderhoud 2022

Groot onderhoud wegen, € 313.000 hoger dan geplande uitgaven.

In de voorgaande jaarrekening over het jaar 2021 is toegelicht dat niet alle beoogde onderhoudswerkzaamheden voor dat jaar uitgevoerd konden worden door de uitvoering van een weginspectie en maatregelentoets. Een groot deel van de in 2021 geplande onderhoudswerkzaamheden (o.a. aanpak Moorsterweg) zijn doorgeschoven naar 2022 en hebben in het jaar 2022 tot extra bestedingen geleid. De fasering van werkzaamheden brengt geen financiële effecten met zich mee.

Groot onderhoud civiele kunstwerken, € 246.000 lager dan geplande werkzaamheden.

In 2022 is het bovendeck van parkeerdek De Twijnderij voorzien van een nieuwe slijtlaag. En bij beide parkeerdekken in de Hamershof is de opritverwarming vervangen. Middels de najaarsnota is hier de begroting 2022 op aangepast. Voor wat betreft de overige civieltechnische kunstwerken (vnl. bruggen en duikers) hebben de 2022 uitgevoerde werkzaamheden plaatsgevonden op basis van de in 2021 uitgevoerde inspectie. Vanwege knelpunten in de personele bezetting is in 2022 alleen het hoogst noodzakelijke onderhoud uitgevoerd. In 2022 zijn diverse houten bruggen en steigers gereinigd en is onderhoud gepleegd aan de brug in de Ooievaardsweg. Divers onderhoud aan stalen-, houten en betonnen bruggen is doorgeschoven naar het jaar 2023.

Verder is uit inspectiegegevens naar voren gekomen dat de onderhoudsstaat van de brug in de Lockhorsterweg zorgwekkend was. Daarom is hier in 2022 nader onderzoek naar gedaan. Daarop is de brug afgesloten voor het landbouw- en (vracht)autoverkeer.

Groot onderhoud buitensportaccommodaties, € 27.000 lager bate in verband met SPUK sport (btw).

De toplaagrenovatie van twee kunstgrasvelden bij voetbalvereniging Roda '46 is in 2022 binnen budget uitgevoerd. Echter doordat het ministerie van VWS op basis van de landelijke aanvragen over het jaar 2022 'slechts' 73% van de betaalde btw over 2022 kon beschikken (de zgn. SPUK sport inzake de instandhouding van- en investering in sportaccommodaties) ontstaat een nadeel doordat niet alle btw uitgaven door het ministerie van VWS zijn vergoed. Op een later moment, uiterlijk in 2024, wordt de SPUK SPORT subsidie over het jaar 2022 vastgesteld. Bij die vaststelling kan blijken dat de feitelijke btw bestedingen op landelijk niveau lager liggen dan door de gemeenten op voorhand bij het ministerie is aangevraagd. In die situatie ontstaat er meer bestedingsruimte binnen de regeling waardoor de gemeente Leusden op een later moment ook het restant aan de btw uitgaven zou kunnen ontvangen van het rijk. Over de jaren tot 2022 heeft de gemeente overigens 100% van de betaalde btw vergoed gekregen.

Groot onderhoud zwembad, € 158.000 lager dan geplande uitgave.

Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2022 is er nog niet afgerekend met de SRO over het in 2022 aan het zwembad uitgevoerde groot onderhoud. De afrekening met de SRO vindt in het jaar 2023 plaats.

Onderhoud aan overige gemeentelijke panden, totaal ca. € 129.000 lager dan geplande uitgaven.

Direct noodzakelijke werkzaamheden aan onder andere daken, elektrische en CV installaties zijn uitgevoerd. In 2022 is het – mede door knelpunten in de personele capaciteit - niet gelukt om samen met de contractpartner voor de uitvoering van het gebouwenonderhoud een jaarplan op te stellen- en uit te voeren. Hierdoor verschuiven diverse onderhoudsmaatregelen naar de komende jaren.

Afwijkingen vervangingsinvesteringen buitenruimte 2022

Vervanging materiaal wegen, € 300.000 lager dan geplande uitgaven

In 2022 stond het project Leusden zuid noord Fase 2 (van Diepenheim Scheltuslaan) op de planning. Door gebrek aan personele capaciteit is het project niet tot uitvoering gekomen. Het werk is in 2022 wel voorbereid en aanbesteed. De start van de uitvoering is door langere levertijden van materialen en om voorgaande reden doorgeschoven naar het eerste kwartaal van 2023.

Vervanging civiele kunstwerken, € 84.000 hoger dan geplande uitgaven

Voor de vervanging van civiele kunstwerken stond voor 2022 een uitgave gepland van € 44.000. In het jaar 2022 zijn zes bruggen vervangen waarvan er een aantal oorspronkelijk voor het jaar 2021 op de planning stonden. Daarnaast is een trap aangelegd op de Liniedijk. Deze uitgave stond niet in vervangingsplanning maar diende aangelegd te worden om ervoor te zorgen dat de Liniedijk niet verder afkalft.

Groot onderhoud en renovatie riolering, € 201.000 lagere uitgaven

Door fasering van werkzaamheden zijn niet alle vanuit het GRP voor het jaar 2022 voorziene werkzaamheden uitgevoerd. De voorbereiding van de projecten "fase 3 Leusden Zuid Noord" en de "Burgemeester de Beafortweg" zijn weliswaar gestart maar nog niet in uitvoering genomen. Fase 3 Leusden Zuid Noord gaat in kwartaal 2 van 2023 in uitvoering en zal dan leiden tot uitvoering gerelateerde uitgaven. De uitvoering van Burgemeester de Beafortweg zal in 2023 naar verwachting nog niet tot grootschalige uitvoeringskosten leiden.

Verloop van de onderhoudsegalisatievoorzieningen

De uitgaven aan groot onderhoud (excl. de uitgaven vanuit het GRP) worden gedekt vanuit diverse onderhoudsegalisatievoorzieningen. De uitgaven voor groot onderhoud passen binnen het door de raad in december 2021 vastgestelde raadsvoorstel L286969 'actualisatie beheerplan IBOR – uitgaven groot onderhoud en vervanging kapitaalgoederen'. Het verloop van de onderhoudsvoorzieningen in het jaar 2022 wordt in Tabel C2 weergegeven. Het totale saldo van de onderhoudsvoorzieningen exclusief de voorziening egalisatie rioolbeheer neemt met circa € 0,7 mln. af ten opzichte van de stand per 1 januari 2022. Per eind 2022 bevindt er zich een bedrag van € 3,6 mln. in de onderhoudsegalisatievoorzieningen (excl. het GRP).

Op basis van de door de raad vastgestelde onderhoudsplannen werd er per eind 2022 een bedrag van ca. € 2,1mln. in de diverse onderhoudsegalisatievoorzieningen voorzien (excl. GRP). Het per saldo hoger dan voorziene saldo in de onderhoudsegalisatievoorzieningen wordt veroorzaakt door fasering in werkzaamheden. Het betreft voornamelijk fasering van onderhoudswerk aan gemeentelijke panden, onderhoud aan civiele kunstwerken en fasering van wegenonderhoud. De onderhoudsvoorzieningen kennen per eind 2021 en dusdanige hoogte dat de in Leusden aanwezige kapitaalgoederen voor een periode van 12 jaar in stand gehouden kunnen worden (periode onderhoudsactualisatie 2021-2032).

De instandhouding van de gemeentelijke riolering wordt bekostigd vanuit de rioolheffing. De vanuit de rioolheffing gespaarde bedragen zijn ondergebracht in de voorziening egalisatie rioolbeheer.

Tabel C.2 Saldi onderhoudsvoorzieningen					(bedragen x € 1.000)	
Onderhoudsvoorzieningen	stand 1-1-2022	Vermeerdering	Vermindering	stand 31-12-2022	mutatie in 2022	
wegbeheer, deklagen	1.611	982	1.271	1.322	-289	
wegbeheer, elementen	305	231	159	377	72	
Waterbeheer	607	128	320	415	-192	
Gebouwenbeheer	967	773	693	1.047	80	
Groenbeheer	90	54	37	107	17	
Sportterreinen	741	306	695	352	-389	
Onderhoudsvoorzieningen	4.321	2.474	3.175	3.620	-701	
voorziening rioolbeheer	2.547	351	333	2.565	18	
totaal	6.868	2.825	3.508	6.185	-683	

Paragraaf D Financiering

Treasury-functie

De gemeentelijke treasury-functie heeft als doel het financieren van het gemeentelijk beleid (zorgen voor tijdige beschikbaarheid van voldoende geldmiddelen) en het uitzetten van overtollige geldmiddelen. De risico's en kosten worden daarbij geminimaliseerd en het renteresultaat geoptimaliseerd. De functie wordt uitgevoerd binnen de normen van de Wet FIDO, de ministeriële regeling Ruddo en de Treasury verordening 2016.

Financieringsbeleid

De (tijdelijke) overtollige liquide middelen worden aangehouden bij het Agentschap (schatkist). Dit gebeurt in een rekening courant-verhouding. De vergoeding hierop was lange tijd 0%. Vanaf 14 september 2022 wordt weer rente vergoed. Oplopend van 0,66% op 14 september tot 1,89% op 31 december.

Om het renteresultaat te optimaliseren wordt financiering van investeringen met externe middelen beperkt door eerst de eigen liquide financieringsmiddelen te gebruiken. Als deze laatste ontoereikend zijn kunnen er externe middelen in de vorm van projectfinanciering worden aangetrokken, mede op basis van de liquiditeitsprognose en rentevisie. In 2022 zijn geen langlopende leningen aangetrokken.

Indicatoren

Om vooral de financieringsrisico's (renterisico's) te beperken, staan in de Wet FIDO twee instrumenten: renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Daarnaast is met het schatkistbankieren een drempelbedrag bepaald. De provincie toetst of de gemeente aan deze normen voldoet.

Renterisiconorm

Onze verplichte jaarlijkse aflossingen langlopende leningenportefeuille zijn € 1.051.000 en vallen daarmee ruimschoots binnen de norm van € 12.802.000.

Kasgeldlimiet

Er zijn in 2022 geen kasgeldleningen aangetrokken.

Rente en beleggingsvolume

Ontvangen rente uitgezette leningen en liquide middelen

In de programmabegroting is uitgegaan van een gewijzigde opbrengst van € 68.000 (primitief € 28.000). De gerealiseerde opbrengst is € 97.000.

Overzicht resultaat uitgezette leningen en liquide middelen	bedragen x €1.000	
	Rekening 2021	Rekening 2022
Opbrengst per saldo	24	97
Gemiddeld volume	13.583	21.342
Gemiddeld rendement	0,18%	0,45%

Betaalde rente leningenportefeuille (externe projectfinanciering)

In 2022 zijn geen langlopende leningen aangetrokken.

Leningenportefeuille 2022: (bedragen x € 1.000)

Nummer	Kredietverstrekker	Project	Ingangsdatum	Einddatum	Hoofdsom	Tarief	Aflossing
1	BNG	MFC Atria	15-7-2015	14-7-2040	6.000	1,705%	lineair
2	BNG	Hart van Leusden	11-10-2018	31-12-2042	5.700	1,455%	lineair
3	BNG	IKC Berkelwijk	6-2-2019	5-2-2044	4.315	1,278%	lineair
4	BNG	MKC t'Ronde	11-8-2020	11-8-2045	3.900	0,245%	lineair
5	NWB	IKC Groenhouten	1-6-2021	31-5-2046	6.350	0,489%	lineair
					26.265		

Nummer	Schuld 1-1	Lening 2022	Aflos 2022	Schuld 31-12	Rente 2022	Verplichte aflos
1	4.560		240	4.320	76	240
2	4.788		228	4.560	70	228
3	3.969		173	3.796	49	173
4	3.744		156	3.588	9	156
5	6.350		254	6.096	30	254
	23.411	0	1.051	22.360	234	1.051

De totale restant schuld per ultimo boekjaar is € 22.360.000. De verplichte aflos voor 2023 is € 1.051.000. De rentelast 2022 voor de totale leningenportefeuille is € 234.000

Renteschema

In onderstaand schema wordt uiteengezet hoe de rentetoerekening in 2022 heeft plaatsgevonden:

bedragen x € 1

a.	externe rentelasten over korte en lange financiering	233.784
b.	externe rentebaten	96.648
	saldo rente lasten en rentebaten	137.136
c1.	rente die aan grondexploitatie wordt doorbereken	0
c2.	rente van projectfinanciering die aan betreffende taakvelden is doorberekend	224.317
	aan taakvelden toe te rekenen rente	87.181
d1.	rente over eigen vermogen	
d2.	rente over voorzieningen	
	totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	
e.	aan taakvelden toegerekende rente	
	renteresultaat op het taakveld treasury (positief)	87.181

Volume leningen en liquide middelen

Het volume aan uitgezette langlopende leningen en liquide middelen per ultimo boekjaar is als volgt:

Overzicht leningen en liquide middelen	<i>bedragen x € 1.000</i>	
	31-12-2021	31-12-2022
Uitgezette leningen, looptijd langer dan 1 jaar	2.438	3.562
Middelen in de Schatkist	14.643	21.615
Bankrekeningen	373	52
	17.454	25.229

EMU-Saldo

In het volgende overzicht berekenen we het EMU-saldo. Het EMU-saldo drukt uit welk financieringstekort we hebben. Het EMU-saldo van een land is gelijk aan het saldo van alle inkomsten en uitgaven van de rijksoverheid en de decentrale overheden. De Europese Unie heeft bepaald dat het EMU-tekort van een land niet hoger mag zijn dan 3% van het bruto binnenlands product.

De begroting van een gemeente wordt opgesteld conform een stelsel van baten en lasten. Bij de berekening van het EMU-saldo wordt uitgegaan van ontvangsten en uitgaven (het kasstelsel). Dit betekent bijvoorbeeld dat investeringen volledig ten laste komen van het EMU-saldo in het jaar van aanschaf, terwijl bij een stelsel van baten en lasten de investering wordt afgeschreven over de gebruiksduur. Ook bijdragen en onttrekkingen aan voorzieningen worden niet meegenomen in de berekening van het EMU-saldo. Een positief begrotingssaldo hoeft dus niet te betekenen dat het EMU-saldo ook positief is.

EMU-saldo		<i>bedragen x € 1.000</i>		
		Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
1 (+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	3.210	-1.567	4.543
2 (-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	3.564	-2.442	2.727
3 (+)	Mutatie voorzieningen	-6.635	-2.233	-1.036
4 (-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.308	- 450	2.449
5 (-)	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-5.681	- 909	-1.696

Gemeentegaranties

Garantstelling geldleningen

Het totaal van door de gemeente geborgde geldleningen bedraagt per eind 2022 € 2,57 miljoen (per eind 2021: € 2,50 miljoen). Het betreft in totaal 11 gemeentegaranties. In 2022 is een nieuwe gemeentegarantie verstrekt voor de aanleg van padelbanen door LTV Lockhorst.

Paragraaf E Bedrijfsvoering

Doel en Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft op hoofdlijnen inzicht in de stand van zaken en beleidsvoornemens van de bedrijfsvoering in onze gemeente voor het jaar 2022. We werken er bij de gemeente Leusden hard aan om de gemeente Leusden een fijne plek te laten zijn om te wonen, te werken en te leven. Dat doen we voor onze inwoners, organisaties en bedrijven. Samen vooruitkijken, samen werken en als het kan samen besluiten. Dat is de verwachting die we waar willen maken. Met een gezonde werkbalans voor alle medewerkers van de gemeente Leusden. We werken met kracht en focus aan oplossingen die aansluiten bij de vraagstukken en ambities in de Leusdense samenleving. De gemeente Leusden, faciliteert, regelt, en organiseert. Om alle taken uit te voeren en onze plannen en ambities te realiseren is het van belang dat de organisatie goed is uitgerust. Daarvoor is een goede bedrijfsvoering nodig. Bedrijfsvoering gaat over mensen, middelen en mogelijkheden om de gemeente goed te laten functioneren en over de randvoorwaarden die onze ambities, plannen en voornemens helpen realiseren. Onderwerpen die daarbij aan de orde kunnen komen zijn: personeel, organisatie, automatisering, huisvesting, financiën enzovoort.

1. Personeel en Organisatie Leusden

Het werken aan de organisatieontwikkeling in 2022 was lastig. Om te kunnen bouwen aan samenhang, professionaliteit en leiderschap is het nodig om de basis op orde te hebben. Die was in 2022 juist niet op orde. Corona, de Vluchtelingen crisis, hoog ziekteverzuim, een sterke toename van het personeelsverloop en ook een nieuwe raad en college hebben samen genoodzaakt om veel aandacht te schenken aan het op korte termijn overeind blijven. Door de vele wisselingen van de wacht in het management en andere posities in de organisatie en het forse aandeel interim krachten konden veel van de voornemens m.b.t. de Organisatieontwikkeling nog niet worden uitgevoerd. In plaats van te kunnen bouwen aan meer samenhang heeft de organisatie alle zeilen moeten bijzetten om de samenhang die er is te behouden. Door stappen te zetten in gestructureerd en planmatig werken zijn bestaande tekortkomingen in de organisatie als het ware 'boven water' gekomen. Dat heeft geleid tot een investering van ca 10 fte onder de noemer 'basis op orde'. Hoewel deze investering zeker helpt bij het in control komen blijven de uitdagingen onverminderd groot en de omgeving zeer dynamisch. Los van de nieuw noodzakelijke extra investeringen is de taakstelling van 400.000 structureel wel behaald binnen de kaders van het raadsbesluit organisatieontwikkeling uit maart 2020.

2. Intergemeentelijke samenwerking bedrijfsvoering

Per 1 januari 2017 werken de gemeente Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten samen op het gebied van bedrijfsvoering. De samenwerking (via een Regeling Zonder Meer) is aangegaan omdat er voordelen en resultaten kunnen worden behaald op de zogenaamde 4K's:

- een betere kwaliteit van dienstverlening;
- een minder kwetsbare positie bij een toenemend takenpakket en de eisen die daaraan gesteld worden;
- een kostenbesparing door gezamenlijke inkoop, standaardisatie en harmonisatie van werkzaamheden; een grotere kans voor het personeel in (door-) ontwikkeling en breedte en diepte in het takenpakket.

De samenwerking bedrijfsvoering heeft aantoonbare resultaten opgeleverd op de vier k's en daarmee bijgedragen aan de beoogde strategische doelstelling om elkaar te versterken en zelfstandig te blijven. Echter, de grenzen van verdere groei binnen deze regeling zijn inmiddels bereikt, waardoor verdere ontwikkeling wordt belemmerd. Met het kiezen van een verdergaande vorm van samenwerking uit de Wet op de gemeenschappelijke regelingen worden huidige belemmeringen weggenomen en kan een volgende stap in de samenwerking bedrijfsvoering worden gezet. Deze keuze zal de komende periode verder worden uitgewerkt.

Onze huidige Regeling Zonder Meer (die er eerder was dan de AVG) biedt ook onvoldoende grond om uitwisseling van persoonsgegevens mogelijk te maken. Inmiddels is gekozen voor een oplossing voor de korte termijn in de vorm van detacheringsovereenkomsten voor het 'BLNP-personeel'. Daardoor kunnen we gegevens delen, zoals ook de bedoeling was bij het aangaan van de Regeling Zonder Meer. Deze tussenoplossing is nodig totdat we over kunnen naar een ander juridisch construct.

De BLNP-samenwerking vindt plaats op de volgende taakvelden:

Financiën

In het jaar 2022 heeft de focus voor het taakveld financiën vooral gelegen op het harmoniseren van processen waarbij de focus heeft gelegen bij de basis op orde vanuit het vastgestelde jaarplan. In het kernteam is de voortgang hiervan bewaakt. Helaas heeft de teamleider financiën aan het einde van het jaar de BLNP-samenwerking verlaten waardoor de voortgang wat stil is komen staan in afwachting van de aanstelling van een opvolger.

De vernieuwing van de rechtmatigheidsverantwoording is met een jaar uitgesteld, omdat de wetgeving nog niet op orde was. Dit heeft ons wel de mogelijkheid gegeven om onze visie/ambitie, de kaderstelling en de monitor voorafgaand aan bestuurlijke behandeling eerst ter toetsing voor te leggen aan onze accountant. In een gezamenlijk gesprek met onze accountant hebben wij stilgestaan bij een aantal aandachtspunten die verder niet geleid hebben tot aanpassing van onze documenten.

De landelijke wetgeving is inmiddels aangepast, wel zal het BBV nog aangepast moeten worden op de nieuwe wet- en regelgeving. In 2023 zullen wij de bestuurlijke besluitvorming in de BLNP-gemeenten gaan voorbereiden en afronden.

ICT

In technische zin staat ons vakgebied nooit stil. We zijn ondersteunend aan de afdelingen om ervoor te zorgen dat zij met de inzet van de technische middelen hun werk goed kunnen doen. Naast de zaken die in het samenwerkingsverband spelen hebben we ook te maken met lokale aangelegenheden. Zo speelt in Nijkerk de voorbereiding van de aanstaande verhuizing. In de nieuwe huisvesting zullen er faciliteiten beschikbaar moeten komen en het serverpark gaat mee of de diensten worden op een andere wijze aangeboden. Daar is veel aandacht voor geweest. Ook het beheer van de bestaande systemen en vernieuwingen zijn aan de orde geweest.

In de BLNP-samenwerking heeft aandacht gekregen:

- Attentie voor de digitale veiligheid en weerbaarheid. Dat wordt apart nog nader toegelicht.
- De gezamenlijke beleidsontwikkeling;
- Het uitwerken van een proces aanpak om te komen tot een vernieuwde BLNP I visie. In de uitvoering komt dat in 2023 terug;
- Het successievelijk op afstand zetten van het applicatie landschap. De applicaties worden niet vanuit het eigen serverpark maar rechtstreekt vanuit de leverancier beschikbaar gesteld. Dat heeft gevolgen voor het eigen serverpark;
- Het continu bieden van een flexibele en hybride werkplek. Door de Corona zijn we anders gaan werken;
- De vernieuwing van het BLNP-contract met Microsoft en de reseller van de Microsoft licenties; We hebben daar een substantiële besparing op de listprijs van de licenties voor de komende 5 jaar kunnen afspraken voor 1200 accounts;
- De migratie van de diensten van Gemnet naar Diginet is als gezamenlijk project opgepakt.

HRM

Het jaar 2022 stond in het teken van verder intensiveren en professionaliseren van de BLNP-samenwerking, zowel op het gebied (beleids)advisering als personeels- en salarisadministratie.

- Harmonisatie van arbeidsvoorwaarden voor alle vier de gemeenten: nadat het project in de eerste helft van 2022 te weinig voortgang boekte zijn er in de tweede helft goede vervolgstappen gemaakt. De bestuurlijke en projectmatige aanpak is versterkt en er ligt een voorstel voor één arbeidsvoorwaardenpakket. Ook zijn de gesprekken met de lokale ondernemingsraden en het Lokaal Overleg (met de vakbonden) weer hervat.
- Het verder op orde krijgen (voornamelijk harmoniseren) van 'de basis processen' en daarbij het optimaal benutten van de mogelijkheden van ons HR-systeem Youforce blijft belangrijk. In 2022 is er in het project betreffende de optimalisatie van Youforce (HRM software) verdere voortgang geboekt. Naast noodzakelijke nieuwe functionaliteit als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving zijn er diverse processen gedigitaliseerd (zoals mutaties dienstverband, koppeling met de arbodienst).
- Naast de dagelijkse dienstverlening zijn we werkendeweg bezig geweest om ons HRM-beleid en -instrumenten verder te professionaliseren. We hebben resultaat bereikt op het gebied van hybride werken, een nieuwe gesprekscyclus, optimaliseren van het werving- selectie- en onboardingsproces en uitstroom (exitgesprekken).
- BLNP-HRM-Jaarplan: eind 2022 zijn er met de vier gemeenten prioritaire thema's voor het komende jaar vastgesteld. Het jaar 2023 zal in het teken staan van een definitief besluit over een geharmoniseerd arbeidsvoorwaardenpakket, een professionalisering van de arbeidsmarktbenadering, efficiëntere administratieve processen, betere beschikbaarheid van HR-(management)informatie, het doorontwikkelen op het gebied van duurzame inzetbaarheid en de voorbereiding op een Gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie.

Juridisch

Voor JZ stond 2022 in het teken van een verdere bestendiging en professionalisering van de reeds ingeslagen weg; de successen behouden die we al hebben geboekt en daar verder op bouwen. Dit zien we o.a. terug in de volgende punten:

- We hebben mooie ontwikkelingen gemaakt in de beoogde specialisatie en zichtbaarheid/vindbaarheid van onze medewerkers; een aantal teamleden heeft met succes specialisatie-opleidingen gevolgd. Ook een aantal (relatief) nieuwe taken, zoals bijvoorbeeld de werkzaamheden omtrent de borging en uitvoering van de Woo, zijn het afgelopen jaar goed belegd in het team JZ. Daarnaast hebben we in 2022 gezien dat collega's uit de gemeenten steeds beter de weg weten te vinden naar Topdesk om via die weg hun hulpverzoeken bij JZ binnen te schieten.
- Verder hebben we in 2022 blijvend en terugkerend aandacht gevraagd voor het belang van een duidelijke waterscheiding tussen eerstelijns en tweedelijns werkzaamheden bij team JZ en de rol die de individuele gemeenten daarin ook moeten nemen. Gedurende het jaar hebben we hier in werk- en management overleggen aandacht voor gevraagd, waardoor de bewustwording van het belang van deze waterscheiding duidelijk(er) is geworden.

- Daarnaast heeft Juridische Kwaliteitszorg haar eigen verwachtingen ruimschoots overtroffen door maar liefst 350 inschrijvingen te hebben ontvangen van deelnemers aan ons cursusaanbod. In ons jaarplan 2022 hadden we ingezet op 100 inschrijvingen. Dit zorgt er echter ook voor dat we in de toekomst de inzet van medewerkers binnen Juridisch Kwaliteitszorg moeten vergroten.

Binnen het cluster Privacy hebben we het afgelopen jaar een grote stap gezet in het verbeteren van de integraliteit in samenwerking tussen de juristen en privacy-officers. Dit heeft o.a. geresulteerd in de totstandkoming van de BLNP-detacheringsovereenkomsten. Daarnaast hebben we een belangrijke formatieve uitbreiding binnen het cluster privacy-officers kunnen realiseren in 2022.

3. Informatieveiligheid

Ontwikkelingen

De Informatiebeveiligingsdienst (IBD) ontving de afgelopen twee jaar steeds meer meldingen van situaties waar gemeentelijke processen langdurig verstoord zijn als gevolg van gijzelsoftware. De gemeente Buren werd in 2022 getroffen door een ransomware aanval. Bij de hack zijn gegevens van de gemeente gestolen. Vervolgens is een grote hoeveelheid data gepubliceerd op het darkweb, een afzonderlijk en anoniem deel van het internet. Gemeenten zijn dus ook doelwit van cybercriminelen. Informatieveiligheid is daarom een van de belangrijkste gemeentelijke thema's en we moeten blijven investeren in onze digitale weerbaarheid.

Beleid en doelstellingen

Vanaf 2020 geldt de BIO (Baseline Informatiebeveiliging voor de Overheid) als normenkader voor informatieveiligheid voor de Nederlandse overheid. Het doel is op termijn te voldoen aan alle normen van de BIO. Informatieveiligheidsbeleid is gebaseerd op risicomanagement. Door periodieke risicoanalyses wordt in beeld gebracht waar op dat moment de grootste dreigingen en risico's liggen. De uitkomsten van deze analyses vormen de input voor het planmatig implementeren van verbetermaatregelen. Daarnaast wordt hiermee voldaan aan de doelstellingen en verplichtingen die vanuit diverse audits worden opgelegd.

Activiteiten en beheersmaatregelen

We hebben ons gericht op de implementatie van een aantal beheersmaatregelen die volgen uit de BIO en worden benoemd in jaarlijkse actieplannen. We blijven investeren in het proces om kwetsbaarheden te beheren. Het landelijke project GGI-Veilig (VNG/KPN) voor actieve monitoring en response is helaas afgebroken. We hebben in BLNP-verband een marktonderzoek gestart naar een goed alternatief. We maken gebruik van een veilige e-mailoplossing waarmee fouten bij het versturen van informatie worden beperkt of kunnen worden voorkomen. Medewerkers hebben de beschikking over een wachtwoordkluis. We hebben in BLNP-verband geïnvesteerd in e-learning modules om de digitale weerbaarheid van medewerkers te vergroten. We laten periodiek pentests uitvoeren en eventueel gevonden kwetsbaarheden worden verholpen.

Resultaten zelfevaluatie ENSIA

DigiD	Suwinet	BAG	BGT	WOZ	BRO	BRP	Reisdocumenten
							

Elk jaar leggen gemeenten verantwoording af over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen. Dit gebeurt volgens de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Deze verplichte zelfevaluatie is gebaseerd op het normenkader van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Het college geeft met de ENSIA-collegeverklaring aan in hoeverre aan de beveiligingsnormen voor het gebruik van DigiD en Suwinet wordt voldaan. De verklaring is bestemd voor de stelselhouders van DigiD en Suwinet, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Na vaststelling wordt de Collegeverklaring ENSIA gewaarmerkt door een IT-auditor.

Daarnaast legt het college in een aparte rapportage verantwoording af over de kwaliteit van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), de Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en de Basisregistratie Ondergrond (BRO). Ook de verantwoording over de Basisregistratie Personen (BRP) en Reisdocumenten maken onderdeel uit van ENSIA. De genoemde verantwoordingsrapportage voor raadsleden is vertrouwelijk inzichtelijk in te zien bij de griffie. Het resultaat van de zelfevaluatie 2022 is dat de gemeente Leusden aan de meeste normen voldoet. Op de BAG en de BGT zijn verbetermaatregelen van toepassing.

Datalekken

In 2022 heeft de gemeentelijke organisatie met 15 datalekken te maken gehad waarvan 0 gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) Het ging om 3 x verkeerd verzonden e-mail, 2 x verkeerd verzonden brief, 3 x te veel persoonsgegevens zichtbaar, 7 x onjuiste gegevensuitwisseling met zorgaanbieder. Bij elk datalek is de incidentenprocedure gevolgd waaruit bleek dat er geen melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens nodig was.

4. Huisvesting en Huisvestingsvisie

In de "Motie Kleur" verzoekt de raad het college om ervoor te zorgen dat de raadzaal veelkleurig wordt. In de motie is aangegeven dat Leusden een veelkleurige gemeente wil zijn. In 2022 is er kleur gegeven aan de raadzaal en zijn er diverse aanpassingen gedaan in de pantry's, werktuin, vergaderruimten en het EWC. Daarnaast zijn we bezig met het herijken van de huisvestingsvisie in relatie tot het hybride/nieuwe werken. In 2022 is de vergaderruimte gecreëerd en zijn er tussenwanden in de werktuin geplaatst. De afronding vindt plaats in 2023.

5. Fraude

Wij hebben in 2022 een frauderisicoanalyse opgesteld om een goed beeld te krijgen van de risico's die wij op het gebied van fraude lopen. In de frauderisicoanalyse worden de onderwerpen genoemd, waarin het risico van fraude het grootst is. Voor de geïdentificeerde risico's hebben we vervolgens beoordeeld in hoeverre er beheersmaatregelen bestaan binnen de organisatie die deze risico's verminderen. Met betrekking tot de fraude-risicoanalyse kan worden geconcludeerd dat er geen fraudezaken zijn geconstateerd.

6. Rechtmatigheid

Met ingang van het verslagjaar 2023 wordt de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. In de rechtmatigheidsverantwoording gaat het college van burgemeester en wethouders via de jaarrekening 2023 verantwoording afleggen over de rechtmatigheid. Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Over de naleving van de voorwaarden voor subsidies en Europese bestedingen bijvoorbeeld, maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik en lasten, waarvoor geen voorafgaande dekking opgenomen was in de begroting.

Hoewel de rechtmatigheidsverantwoording pas vanaf boekjaar 2023 van kracht wordt, is in BLNP verband afgesproken dat 2022 als pilot jaar gebruikt wordt. Concreet betekent dit dat in de paragraaf bedrijfsvoering al een doorkijk wordt opgenomen op deze nieuwe werkwijze. Dit wordt vormgegeven door een overzicht te geven van de onrechtmatigheden in de tabel 'monitor Rechtmatigheidsverantwoording, met een toelichting daarop.

Monitor Rechtmatigheid

In onderstaande tabel is het model opgenomen dat met ingang van 2023 gebruikt zal gaan worden. Voor 2022 zijn de geconstateerde onrechtmatigheden als volgt:

Monitor Rechtmatigheidsverantwoording (nog invullen)	
A. Begrotingscriterium	
- Overschrijding exploitatiebudgetten programma's begroot versus werkelijk	€ 192
- Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 101
- Niet geautoriseerde reserve mutaties	€ 0
B. Voorwaardecriterium	
- Gemiste Europese aanbesteding	€ 44 + € 116
- Terugvordering BSA Consortium	€ 56
C. Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	
- Fraude eigen medewerkers	€ 0
D. Totaal rechtmatigheidsfouten = A+B+C	€ 509
E. Verantwoordingsgrens 3% van € 79 miljoen	€ 2.370
F. Toets rechtmatigheidsfouten aan verantwoordingsgrens	
- D is kleiner dan E: afwijkingen toelichten in paragraaf bedrijfsvoering	
G. Totaal grondslag afwijkingen voor toelichtingen op fouten = D	€ 509
H. Af: Begrotingsafwijkingen waarvan de raad heeft besloten dat ze niet onrechtmatig zijn	€ 192
I. Saldo resterende rechtmatigheidsfouten = G-H	€ 317
Nader toe te lichten in de Rechtmatigheidsverklaring	

Toelichting

A	Overschrijding exploitatiebudgetten	In 2022 is op de domeinen de begroting met een bedrag € 192.000 overschreden. De begrotingsoverschrijding worden toegelicht in de verschillenanalyses die achter de domeinen zijn opgenomen in het jaarverslag. De overschrijdingen tellen niet mee voor de goedkeurende verklaring.
	Overschrijding investeringsbudgetten	Als aan een project meer wordt besteed dan het krediet dat door de gemeenteraad beschikbaar is gesteld, of indien al geld is besteed voordat de gemeenteraad een krediet beschikbaar heeft gesteld, spreken we van een onrechtmatige kredietoverschrijding. Op bladzijde 100 van het jaarverslag worden de verschillende investeringen die de gemeente doet op een rijtje gezet. Daarbij wordt ook duidelijk welke investeringsprojecten het hun beschikbaar gestelde krediet overschrijden. In totaal wordt gerapporteerd over een overschrijding van € 101.000. In de toelichting op bladzijde 100 worden de oorzaken toegelicht.
	Niet geautoriseerde reserve mutaties	Er hebben zich in 2022 geen niet geautoriseerde reservemutaties voorgedaan. Gemeente Leusden heeft een procedure ingericht met checks and balances die waarborgen dat geen mutaties in de reserves worden opgevoerd zonder vaststelling door de gemeenteraad.
B	Gemiste Europese Aanbesteding	Een budgethouder die een werk, levering of dienst afneemt bij een leverancier, dient zich af te vragen op welke wijze de afname moet worden aanbesteed. Hiervoor zijn heldere regels opgesteld en gemeente Leusden heeft procedures die moeten waarborgen dat de regels worden gevolgd. In 2022 is voor een bedrag van € 44.272 ingekocht waarbij de Europese richtlijnen niet juist zijn toegepast. Het betreft Djuma van Circle Software (onderdeel van Visma); het zaaksysteem van de gemeente. Hierbij is het pakket door middel van een enkelvoudige aanbesteding gekocht terwijl voor een Europese aanbesteding gekozen had moeten worden. Restant contractwaarde over 2023 en 2024 (€ 116.000) wordt in 2022 als onrechtmatig verantwoord.
B	Terugvordering BSA Consortium	Een fout van € 56.344 heeft betrekking op de terugvordering van het BSA consortium, waardoor de vordering te laag is verantwoord en de lasten jeugdzorg te hoog.
C	Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	In 2022 zijn geen gevallen van fraude door eigen medewerkers gerapporteerd. Dit is toegelicht in subparagraaf 5 van de bedrijfsvoeringsparagraaf op bladzijde 64 van het jaarverslag.
D-I	Totalen, Saldi en gevolgen	In totaal is over € 509.000 aan onrechtmatigheden in de Jaarrekening gerapporteerd. Deze onrechtmatigheden zijn toegelicht in de bedrijfsvoeringsparagraaf en bij de domeinen waar de onrechtmatigheden zijn geconstateerd. Op basis van de resultaten wordt actie ondernomen om het ontstaan van onrechtmatigheden in 2023 te voorkomen en waar mogelijk vroegtijdig op te sporen. Met name begrotingsonrechtmatigheid en kredietoverschrijdingen kunnen bij vroegtijdige signalering door de gemeenteraad worden "gerepareerd". Het totaal aan gerapporteerde onrechtmatigheden valt ruimschoots binnen de goedkeuringstolerantie van 1% van het begrotingstotaal dat is opgenomen in het controleprotocol. De geconstateerde onrechtmatigheden vormen daarmee geen beletsel voor het afgeven van een goedkeurende verklaring door de accountant. Deze monitor over 2022 is in overleg met de accountant opgesteld met de gegevens die, grotendeels, door de accountant gedurende de controle zijn aangeleverd. Over het jaar 2023 wordt de rechtmatigheidsmonitor opgesteld door het college van B&W en zal de accountant de eigen bevindingen van het college van B&W toetsen op de getrouwheid van de rapportage. Het college van B&W heeft zich in de afgelopen periode voorbereid op haar veranderende rol en procedures ontwikkeld om de rechtmatigheid van de bedrijfsvoering van gemeente Leusden blijvend te waarborgen.

Paragraaf F Verbonden Partijen

Visie op verbonden partijen in relatie tot de doelstellingen uit de begroting

De gemeente wil beoogde doelen optimaal realiseren. Een optimale borging van het publieke belang is daarbij essentieel. Soms zoeken we daarbij naar samenwerking met derden of beleggen we de uitvoering extern via subsidiëring of inkoop.

Een specifieke vorm van externe uitvoering is de verbonden partij. Soms volgt dit uit wetgeving, bijvoorbeeld bij de Veiligheidsregio's en de Regionale Uitvoeringsdiensten. Soms nopen de ontwikkelingen van schaalvergroting en nieuwe gemeentelijke taken tot regionale samenwerking voor de uitvoering van deze taken.

Kenmerken van Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een *bestuurlijk belang* en *financieel belang* heeft. Dit betreft enerzijds de publiekrechtelijke gemeenschappelijke regelingen en anderzijds privaatrechtelijke deelnemingen in vennootschappen, verenigingen en stichtingen.

Onder een *bestuurlijk belang* wordt verstaan: een zetel in het bestuur van de verbonden partij, of het hebben van stemrecht.

Met een *financieel belang* wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij of wanneer de financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Als de financiële relatie alleen bestaat uit gemeentelijke bijdragen in de vorm van inkomens- of vermogensoverdrachten zoals een subsidie, dan is er geen sprake van een financieel belang. Deze relaties zijn daarom niet in deze paragraaf opgenomen.

Verbonden partijen dienen een publiek, openbaar belang. De raad heeft een kader stellende en controlerende taak en ziet erop toe dat de verbonden partijen bijdragen aan de doelstellingen in de (beleids)programma's.

Lokale en regionale sturing op Verbonden Partijen

Het laten uitvoeren van taken door Verbonden Partijen heeft het risico dat de democratische controle niet optimaal is. Bij de realisering van beoogde gemeentelijke doelen is een optimale borging van het publieke belang echter essentieel. Sinds 2015 is (op initiatief van de Leusdense raad) daarom een regionale werkwijze voor de sturing en controle op verbonden partijen van kracht. De werkwijze is in 2014 regionaal opgenomen in het Manifest Verbonden Partijen, dat is ondertekend door 10 gemeenteraden uit de regio Zuid-Oost Utrecht. Krachtens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) moeten verbonden partijen jaarlijks vóór 15 april een kadernota met algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgende begrotingsjaar aan de deelnemende gemeenteraden aanbieden. Dit is vooral van belang bij voorgenomen inhoudelijke of financiële wijzigingen. In de regionale werkwijze worden de verbonden partijen verzocht hun kadernota uiterlijk op 31 januari in te dienen, zodat de raad nog een zienswijze op voorgestelde wijzigingen kan indienen vóórdat het AB van de verbonden partij de concept-begroting vaststelt. Zo wordt het zwaartepunt van sturing door de raad meer vooraan in de beleids- en begrotingscyclus geplaatst.

De raad heeft per verbonden partij twee "rapporteurs" benoemd. Zij volgen namens de hele raad de ontwikkelingen bij de verbonden partij nauwgezet en informeren de raadsfracties.

Beheersingsmethodiek voor verbonden partijen

De gemeente monitort de verbonden partijen door het beoordelen van management- en bestuursrapportages en de begrotingen en jaarrekeningen van de betreffende instellingen. Het college rapporteert de raad gedurende het jaar in de P&C-documenten over relevante ontwikkelingen zoals het aangaan of beëindigen van verbonden partijen, wijzigingen in de doelstellingen, nieuwe financiële risico's en beleidswijzigingen in de uitvoering van de taken.

Overzicht verbonden partijen en deelnemersbijdragen 2022

	Naam	Programma begroting	Juridische rechtsvorm	Bijdrage 2022
1	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Bestuur	Gemeenschappelijke regeling	€ 1.648.000
2	GGD regio Utrecht (GGDrU)	Bestuur en Samenleving	Gemeenschappelijke regeling	€ 1.104.000
3	Afval Verwijdering Utrecht (AVU)	Leefomgeving	Gemeenschappelijke regeling	€ 641.000
4	GBLT (belastingen)	Bestuur	Gemeenschappelijke regeling	€ 427.200
5	Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)	Bestuur en Leefomgeving	Gemeenschappelijke regeling	€ 385.000
6	Regionale Werkvoorziening Amersfoort e.o. (RWA)	Samenleving	Gemeenschappelijke regeling	€ 89.000
7	Amfors Holding BV	Samenleving	Vennootschap (BV)	€ 0
8	Vitens	Bestuur	Vennootschap (BV)	€ 0
9	VvE Atlas	Leefomgeving	Vereniging	€ 14.000
10	VvE Antares	Leefomgeving	Vereniging	€ 33.000
11	VvE Huis van Leusden	Leefomgeving	Vereniging	€ 9.000
12	Inkoopbureau Midden Nederland (IBMN)	Bestuur	Stichting	€ 86.000
13	Samenwerking Bedrijfsvoering BLNP	Bestuur	Regeling zonder meer	€ 0
14	Centrumregeling afvalwaterketen en grondwater	Leefomgeving	Regeling zonder meer	€ 9.000
	TOTAAL BIJDRAGEN 2022			€ 4.445.200

Financieel belang

In totaal is in 2022 door Leusden een deelnemersbijdrage aan de verbonden partijen van € 4,45 miljoen betaald. Dit is circa 6,5 % van de totale gemeentebegroting. Het grootste deel van deze bijdrage is gekoppeld aan afgenomen producten en diensten. Het resterende deel betreft een bijdrage naar rato van het aantal inwoners of woningen.

Gegevens en ontwikkelingen per verbonden partij

1. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

<i>Vestigingsplaats:</i>	Utrecht
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Gemeenschappelijke regeling
<i>Deelnemers:</i>	Alle gemeenten in de provincie Utrecht en de Meldkamer Ambulancezorg (MKA). De politie Eenheid Midden Nederland is aan de veiligheidsregio verbonden door een convenant.
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Burgemeester G.J. Bouwmeester
<i>Doel deelname:</i>	Uitvoering brandweezorg, organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening bij rampen. Noodhulpverlening in de regio Utrecht.
<i>Openbaar belang:</i>	Adequate brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	Alle burgemeesters van de 26 Utrechtse gemeenten hebben zitting in het AB.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur – programma veiligheid
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2022:</i>	€ 1.648.000
<i>Financieel belang:</i>	Jaarlijkse inwonersbijdrage op basis van verhoudingen van budgetten binnen het gemeentefonds, de zgn. "ijkpuntscores"
<i>Financieel belang in %:</i>	1,9%
<i>Resultaat over 2022:</i>	€ 742.000 (concept jaarrekening 2022)
<i>Eigen vermogen eind 2022:</i>	€ 23.252.000
<i>Vreemd vermogen eind 2022:</i>	€ 62.447.000
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	- Extra loonkosten a.g.v. gelijkwaardige bezoldiging vrijwilligers en beroepskrachten.

2. GGD regio Utrecht (GGDrU)

<i>Vestigingsplaats:</i>	Zeist
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Gemeenschappelijke Regeling
<i>Deelnemers:</i>	Alle gemeenten in de provincie Utrecht
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Wethouder M. Treep
<i>Doel deelname:</i>	Het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van openbare gezondheidszorg. De dienst voert wettelijke "basistaken" en op lokaal beleid gebaseerde "keuzetaken" uit.
<i>Openbaar belang:</i>	- Invulling geven aan de wettelijke rol bij crisis en rampen; - Bevorderen van een goede basisgezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de inwoners, onder meer door preventie.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	Elke gemeente is met een lid vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (met uitzondering van gemeente Utrecht) en ook in de bestuurscommissie. Het AB benoemt het DB.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur – programma Veiligheid Domein Samenleving – programma Sociaal Domein
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2022:</i>	€ 1.103.700
<i>Financieel belang:</i>	De kosten van de wettelijke basistaken worden bij alle deelnemers in rekening gebracht; keuzetaken alleen bij de gemeenten waarvoor de taken zijn uitgevoerd.
<i>Financieel belang in %:</i>	ca 2,7%
<i>Resultaat over 2022:</i>	€ 648.000
<i>Eigen vermogen eind 2022:</i>	€ 4.330.600 (stand ultimo 2022)
<i>Vreemd vermogen eind 2022:</i>	€ 29.287.700 (stand ultimo 2022)
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	De verhouding tussen de vaste (inwoner)bijdrage en de maatwerk-opbrengsten moet zodanig zijn, dat de GGDrU in de financieringsstructuur een eventuele daling van maatwerkinkomsten zelf kan opvangen.

3. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

<i>Vestigingsplaats:</i>	Soest
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Gemeenschappelijke regeling
<i>Deelnemers:</i>	De Utrechtse gemeenten
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Wethouder W. Vos
<i>Doel deelname:</i>	Zorgdragen voor een goede, reguliere en milieuverantwoorde verwijdering van door de Utrechtse gemeenten ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen.
<i>Openbaar belang:</i>	Zorgen voor overslag, transport en hoogwaardige verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen; de contractvorming en het -beheer hiertoe; monitoring van de samenstelling van het huishoudelijk restafval; advisering en communicatieve (campagnes) en beleidsmatige ondersteuning van de deelnemende gemeenten
<i>Bestuurlijk belang:</i>	Het AB bestaat uit 1 lid uit elke gemeente.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Leefomgeving – programma Duurzaamheid
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2022:</i>	€ 641.132
<i>Financieel belang:</i>	Baten en lasten worden 100% aan de deelnemers doorberekend. De GR heeft een 100% belang in de NV Afvalverwijdering Utrecht (en is zo hoofdelijk aansprakelijk voor eventuele omzetbelastingsschulden van de NV), en een minderheidsbelang in de NV Rova Holding.
<i>Financieel belang in %:</i>	1,6%
<i>Resultaat over 2022:</i>	€ 62.927
<i>Eigen vermogen eind 2022:</i>	€ 266.831
<i>Vreemd vermogen eind 2022:</i>	€ 27.573.052
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	Normale bedrijfsrisico's zoals rente-, krediet, debiteuren- en investeringsrisico's.

4. GBLT (Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus – Tricijn)

<i>Vestigingsplaats:</i>	Zwolle
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Gemeenschappelijke regeling
<i>Deelnemers:</i>	Vijf waterschappen en zes gemeenten, te weten Bunschoten, Dalfsen, Dronten, Nijkerk, Leusden en Zwolle.
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Wethouder A. Kolkman
<i>Doel deelname:</i>	Een efficiënte en effectieve heffing en invordering van gemeentelijke belastingen (en waterschap belastingen) en uitvoering van WOZ-taken op een hoog kwaliteitsniveau tegen zo laag mogelijke kosten.
<i>Openbaar belang:</i>	Juiste en klantgerichte uitvoering van gemeentelijke belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels en waardering onroerende zaken.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	Elke deelnemer heeft met één bestuurslid zitting in het AB.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur – programma Samenwerking
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2022:</i>	€ 427.200
<i>Financieel belang:</i>	De grondslagen voor de gemeentelijke bijdrage zijn waar mogelijk ontleend aan de Basisregistratie Personen en Woz-basisregistratie (aantallen inwoners en Woz-objecten).
<i>Financieel belang in %:</i>	2,6%
<i>Resultaat over 2022:</i>	€ 2.207.000
<i>Eigen vermogen eind 2022:</i>	€ 2.207.000
<i>Vreemd vermogen eind 2022:</i>	€ 5.276.000
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	GBLT beschikt in principe niet over eigen (weerstand)vermogen; financiële resultaten worden verrekend met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

5. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

<i>Vestigingsplaats:</i>	Utrecht
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Gemeenschappelijke regeling
<i>Deelnemers:</i>	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht, Woudenberg, alsmede de provincie Utrecht.
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Wethouder W. Vos
<i>Doel deelname:</i>	Uitvoeren van milieutaken op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving voor de deelnemende gemeenten.
<i>Openbaar belang:</i>	Het behartigen van de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het zorgdragen van een goede, klantvriendelijke en efficiënte uitvoering van de opgedragen milieutaken.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	Elke deelnemende gemeente heeft een zetel in het Algemeen Bestuur.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur - programma Veiligheid Domein Leefomgeving – programma Duurzaamheid
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2022:</i>	€ 385.460
<i>Financieel belang:</i>	2,6%
<i>Resultaat over 2022:</i>	- € 210.000
<i>Eigen vermogen eind 2022:</i>	€ 1.271.000
<i>Vreemd vermogen eind 2022:</i>	€ 6.350.000
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	Outputfinanciering (productie, kengetallen en innovatie), ziekteverzuim, bedrijfsvoering.

6. Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en Omstreken (RWA)

<i>Vestigingsplaats:</i>	Amersfoort
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Gemeenschappelijke regeling
<i>Deelnemers:</i>	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Wethouder M. Treep

<i>Doel deelname:</i>	Het uitvoeren van alle gemeentelijke taken die voortvloeien uit de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en de daarmee verband houdende voorschriften en regelingen.
<i>Openbaar belang:</i>	Het realiseren van voldoende passend werk voor mensen met een SW-indicatie.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	Elke deelnemende gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Werk en Inkomen.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Samenleving – programma Sociaal Domein
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2022:</i>	€ 89.000 (ná teruggave t.g.v. resultaat 2022 € 77.000)
<i>Financieel belang:</i>	De gemeente stelt de ontvangen rijksbijdrage WSW volledig ter beschikking aan RWA. Daarnaast draagt elke gemeente naar rato bij in een eventueel negatief exploitatiesaldo.
<i>Financieel belang in %:</i>	6,07%
<i>Resultaat over 2022:</i>	Resultaten over 2022: Resultaat RWA (Wsw-resultaat) is € 3,013 miljoen negatief. Dit wordt aangezuiverd met het bedrijfsresultaat van Amfors ad € 2,045 miljoen positief. Het per saldo negatieve resultaat is door de gemeenten aangezuiverd met € 1,468 miljoen (waarvan Leusden € 89.000). Per saldo € 0,5 miljoen positief
<i>Eigen vermogen eind 2022:</i>	€ 1.697.000
<i>Vreemd vermogen eind 2022:</i>	€ 10.215.000
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	Het resultaat van RWA is enerzijds afhankelijk van de Rijkssubsidie. Het macrobudget waarop deze Rijkssubsidie is gebaseerd, gaat uit van een hogere uitstroom van het aantal SW-ers dan in werkelijkheid plaatsvindt, waardoor de Rijkssubsidie eerder afneemt dan wenselijk. Het resultaat van RWA is anderzijds afhankelijk van de opbrengst van Amfors. Amfors heeft te maken met krimp in het aantal medewerkers en vergrijzing van medewerkers. Amfors moet daarop voldoende (kunnen) anticiperen om de opbrengsten op niveau te houden.

7. Amfors Holding

<i>Vestigingsplaats:</i>	Amersfoort
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Besloten Vennootschap
<i>Deelnemers:</i>	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg.
<i>Gemeentelijk aandeelhouder</i>	Wethouder M. Treep
<i>Doel deelname:</i>	Instandhouding van werkbedrijven waarheen werknemers van RWA gedetacheerd worden om te (leren) werken.
<i>Openbaar belang:</i>	Het realiseren van voldoende passend werk voor mensen met een SW-indicatie.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	De portefeuillehouders Financiën uit de deelnemende gemeenten zijn aandeelhouder van Amfors Holding. Zij controleren begroting, jaarrekening en beleidsplannen. Daarnaast is er een Raad van Commissarissen bestaande uit personen zonder bestuurlijke binding met de gemeenten.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Samenleving – programma Sociaal Domein
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2022:</i>	€ 0
<i>Financieel belang:</i>	De gemeente Leusden bezit aandelen Amfors.
<i>Financieel belang in %:</i>	6,07%
<i>Resultaat over 2022:</i>	€ 0 . Betreft resultaat na aanzuivering tekort aan RWA van € 2,045 miljoen.
<i>Eigen vermogen eind 2022:</i>	€ 2.500.000
<i>Vreemd vermogen eind 2022:</i>	€ 5.086.989
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	Door het dalende aantal SW-ers bij RWA en een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten bij RWA worden opgevangen door een hoger netto resultaat van Amfors. De gemeente is erg afhankelijk van het behalen van de operationele resultaten van Amfors, die ter aanvulling van het negatief subsidieresultaat RWA nodig is om zodoende de gemeente niet meer te laten bijdragen.

8. Vitens

<i>Vestigingsplaats:</i>	Zwolle
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Naamloze vennootschap.
<i>Deelnemers:</i>	Vitens heeft honderdtien aandeelhouders, die gezamenlijk 5.777.247 aandelen bezitten.
<i>Bestuurlijke vertegenwoordiger:</i>	Wethouder J. Kramer
<i>Doel deelname:</i>	Zeggenschap op basis van het aantal aandelen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
<i>Openbaar belang:</i>	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de levering van drinkwater aan haar 5,7 miljoen klanten waaronder de gemeente Leusden. Vitens wil daarbij op duurzame basis een uitstekende kwaliteit drinkwater leveren met de daarbij behorende dienstverlening.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	De gemeente is aandeelhouder. Wethouder W. Vos is aandeelhouder namens de gemeente Leusden

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur – programma Samenwerking
	Gemeente Leusden heeft sinds 2006 een aandelenportefeuille van 25.902 aandelen € 1,00 Vitens.
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2022:</i>	€ 0
<i>Financieel belang in %:</i>	Ongeveer 0,5% i.c.€ 25.902. Gemeente Leusden heeft sinds 2006 een aandelenportefeuille van 25.902 aandelen Vitens met een nominale waarde van € 1,00 per stuk.
<i>Resultaat over 2022:</i>	€ 8.200.000. Over het jaar 2022 zal geen dividend worden uitgekeerd omdat de solvabiliteit lager is dan 30%.
<i>Eigen vermogen eind 2022:</i>	€ 649.500.000
<i>Vreemd vermogen eind 2022:</i>	€ 1.446.600.000
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	De financiële risico's zijn zeer beperkt. Er is geen verplichte afdekking van een eventueel tekort; aandeelhouders van een NV zijn niet aansprakelijk voor de schulden van een NV.

9. VvE Atlas

Programma	Domein Leefomgeving, accommodaties
Doel	De gemeente Leusden is eigenaar van de scholen, de gymzaal en de BSO ruimte in MFC Atlas. De Vereniging van Eigenaren is opgericht voor het beheer en onderhoud van de gemeenschappelijke delen.
Betrokkenen	Gemeente Leusden, Stichting Omthuis (de voormalige Woningstichting Leusden) en gebruikers waaronder Voila, Cordeo en Human Kind.
Openbaar belang	Het beheren en exploiteren van de gemeenschappelijke delen van VvE Atlas.
Bestuurlijk belang	Het behartigen van de belangen van de gemeente Leusden als gedeeltelijke eigenaar van het complex. De VvE wordt bestuurd door Stichting Omthuis . De concerncontroller is door het college van B&W gemachtigd om namens de gemeente het stemrecht in de VvE uit te oefenen.
Aandelen belang	In de splitsingsakte is vastgelegd dat de gemeente voor 52% eigenaar is (appartementenindex 1: onderwijs, gymzaal en BSO) en de Woningstichting Leusden 48% (appartementenindex 2: woningen).
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente in de VvE Atlas bedraagt op basis van de vastgestelde jaarrekening 2022 € 13.557.
Ambtelijke benoemingen	De concerncontroller vertegenwoordigt de gemeente tijdens de ledenvergaderingen. Twee financieel adviseurs van de gemeente Leusden vormen de kascommissie van de VvE.

10. VvE MFC Antares

Programma	Domein Leefomgeving, accommodaties
Doel	De gemeente Leusden is eigenaar van de sportzaal in MFC Antares. De Vereniging van Eigenaren is opgericht voor het beheer en onderhoud van de gemeenschappelijke delen.
Betrokkenen	Stichting Omthuis (voorheen Woningstichting Leusden) en Gemeente Leusden. Als gebruikers Voila, Real-gym, Leusden ZET, horeca exploitant.
Openbaar belang	Het beheren en exploiteren van de gemeenschappelijk delen van VvE Antares.
Bestuurlijk belang	Het behartigen van de belangen van de gemeente Leusden als gedeeltelijke eigenaar van het complex. De VvE wordt bestuurd door Stichting Omthuis.
Aandelen belang	In de splitsingsakte is vastgelegd dat de gemeente voor 12,5% eigenaar is (appartementenindex 5: sportzaal) en de stichting Omthuis voor 87,5% (Onderwijs, Horeca, kinderopvang, commercieel en woningen).
Financieel belang	Jaarlijks wordt de begroting van de VvE besproken en vastgesteld door de Algemene Leden Vergadering. De vergoeding voor 2022 was € 33.596.
Ambtelijke benoemingen	De beleidsadviseur vastgoed is door het college van B&W gemachtigd om namens de gemeente het stemrecht in de VvE uit te oefenen. Twee financiële adviseurs van de gemeente Leusden vormen de kascommissie van de VvE.

11. VvE Huis van Leusden

Programma	Domein Bestuur, dienstverlening
Doel	De gemeente is eigenaar van kantoorruimte op de begane grond en de 1e en 2e verdieping van het Huis van Leusden. De Vereniging van Eigenaren is opgericht voor het beheer en onderhoud van de gemeenschappelijke delen.
Betrokkenen	Gooi & Eemland VvE Beheer en Advies (bestuurder en beheerder), Gemeente Leusden (appartementenrecht 1: eigenaar van kantoorruimte op de begane grond, 1e en 2e verdieping. Stichting Omthuis (voorheen Woningstichting Leusden): eigenaar van de stallingsruimten en bergingen in het souterrain van gebouw, (zorg)woonruimten op de 1e tot en met de 5e verdieping van het gebouw.
Openbaar belang	Het beheren en exploiteren van de gemeenschappelijk delen van VvE Huis van Leusden.
Bestuurlijk belang	Het behartigen van de belangen van de gemeente Leusden als gedeeltelijke eigenaar van het complex. De VvE wordt bestuurd door Gooi & Eemland VvE Beheer en Advies.
Aandelen belang	In de splitsingsakte is vastgelegd dat de gemeente voor 27,7% eigenaar is.
Financieel belang	Jaarlijks wordt de begroting van de VvE besproken en vastgesteld door de Algemene Leden Vergadering. De bijdrage van de gemeente voor 2022 is € 9.000.
Ontwikkelingen	Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen.
Ambtelijke benoemingen	De beleidsadviseur vastgoed vertegenwoordigt de gemeente tijdens de ledenvergaderingen.

12. Inkoopbureau Midden Nederland

<i>Vestigingsplaats:</i>	Vianen
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Stichting
<i>Deelnemers:</i>	De gemeenten IJsselstein, Leusden, Molenlanden, Montfoort, Scherpenzeel, Vijfheerenlanden, Woudenberg, GR Avres, GR RMN.
<i>Doel deelname:</i>	Het behalen van financiële, kwalitatieve en procesmatige voordelen voor de leden door inkoop in te zetten als strategisch en tactisch instrument voor waarde creatie.
<i>Openbaar belang:</i>	Professionalisering inkoopproces voor deelnemende gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	In het bestuur van de stichting wordt de gemeente vertegenwoordigd door de gemeentesecretaris.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur – programma Samenwerking
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2022:</i>	De gemeente heeft zich contractueel vastgelegd tot een minimale dienstenafname ter hoogte van € 30.000. In totaal werd in 2022 voor € 86.000 aan diensten afgenomen van het IBMN.
<i>Financieel belang:</i>	Op basis van de afgesloten dienstverleningsovereenkomst worden rekening houdend met de minimale afnameverplichting – uren op basis van feitelijke afname vergoed aan het IBMN.
<i>Financieel belang in %</i>	De gemeente Leusden draagt met haar bijdrage voor circa 11% bij in de totale opbrengsten van het IBMN (2022).
<i>Resultaat over 2022:</i>	€ -/- 2.042
<i>Eigen vermogen eind 2022:</i>	€ 200.312
<i>Vreemd vermogen eind 2022:</i>	€ 97.865
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	Niet realiseren van doelstelling van kostendekkendheid organisatie IBMN (regulier bedrijfsvoeringsrisico IBMN).

13. Samenwerking Bedrijfsvoering BNLN

<i>Vestigingsplaats:</i>	Bij gastgemeente (Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten), dit is wisselend afhankelijk van het onderwerp.
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Regeling zonder meer
<i>Deelnemers:</i>	De gemeenten Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten.
<i>Gemeentelijk aandeelhouder</i>	Burgemeester G. Bouwmeester
<i>Doel deelname:</i>	De meerwaarde van deze samenwerking zit onder meer in het samenvoegen van werkzaamheden en het gezamenlijk inzetten van de ambtelijke capaciteit. Daardoor kunnen we elkaar versterken. Dat komt uiteindelijk de dienstverlening aan onze inwoners ten goede.
<i>Openbaar belang:</i>	Doel is om op een aantal bedrijfsvoeringgebieden (Financiën, Juridische Zaken, HRM en ICT) structureel samen te werken.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	De Regeling zonder meer heeft geen eigen rechtspersoonlijkheid, bestuur en begroting. Wel kent de organisatie een stuurgroep waarin de burgemeesters zitting hebben een regiegroep waarin de gemeentesecretarissen deelnemen.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur – programma Samenwerken
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2022:</i>	€ 0
<i>Financieel belang:</i>	De verdeelsleutel voor de BNLN-samenwerking is de verhouding van de optelsom van de omvang van het begrotingsdeel in hun huidige gemeentelijke begroting op de vier samenwerkingstaken ten aanzien van personeelskosten, kosten inhuur derden en ICT-kosten. Deze verhouding is: Bunschoten 16,33%, Leusden 28,95%, Nijkerk 35,54%, Putten 19,19%. Deze verhouding wordt toegepast op enerzijds gezamenlijke investeringen en anderzijds op te realiseren besparingen binnen de samenwerking.
<i>Financieel belang in %:</i>	28,95% (2022)
<i>Resultaat over 2022:</i>	De samenwerking geschiedt in de vorm van een Regeling zonder meer. Deze vorm kent geen eigen begroting en rekening. Daarom is er geen sprake van een financieel resultaat zoals dat wordt bedoeld bij verbonden partijen.
<i>Eigen vermogen eind 2022:</i>	De samenwerking heeft geen eigen vermogen, hiervoor dient het eigen vermogen van de afzonderlijke gemeente.
<i>Vreemd vermogen eind 2022:</i>	De samenwerking heeft geen rechtspersoonlijk, kan daarom geen geldleningen sluiten en er is dus geen sprake van vreemd vermogen.
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	We zetten met de samenwerking BNLN in op zowel minder meerkosten, besparingen als op de opbrengsten op de andere K's, zijnde; kwaliteit, kwetsbaarheid verminderen en kansen voor medewerkers. Van de oorspronkelijke taakstelling van € 100.000 is uiteindelijk € 51.400 gerealiseerd. De restant taakstelling ad € 48.600 is bij de Voorjaarsnota 2021 structureel afgeeraamd. In het najaar van 2022 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar het functioneren van de samenwerking. Hieruit kwam naar voren dat de huidige regeling zonder meer door regelgeving (fiscaal, AVG) niet meer helpend is als construct. Ook in de aansturing van medewerkers kent de regeling beperkingen. Daarom heeft het

	onderzoeksbureau geadviseerd om door te gaan met de samenwerking en een andere vorm te onderzoeken.
--	---

14. Centrumregeling afvalwaterketen en grondwater

<i>Vestigingsplaats:</i>	Apeldoorn
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Regeling zonder meer
<i>Deelnemers:</i>	College van burgemeester en wethouders van de gemeente Amersfoort, Baarn, Barneveld, Brummen, Bunschoten, Ede, Epe, Ermelo, Leusden, Nijkerk, Putten, Renkum, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Soest, Veenendaal, Wageningen, Woudenberg. En College van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Vallei en Veluwe.
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Wethouder J. Kramer
<i>Doel deelname:</i>	Samen met de gemeenten en het waterschap, krijgen we inzicht in het functioneren in de afvalwaterketen zodat deze duurzaam en goed functioneert. De UVO voert deze taken al sinds 2012 uit en door een centrumorganisatie op te richten wordt de UVO robuust en toekomstgericht. Meten, monitoren, databeheer, analyse is een onmisbare basis voor goed (afval)waterbeheer en is een basis voor onderbouwde klimaatadaptatiemaatregelen.
<i>Algemeen belang:</i>	Voor een relatief kleine gemeente als Leusden zijn we afhankelijk van onze buurgemeentes en hebben we er baat bij om kennis en ervaring over riolering en (grond-)water te delen binnen onze waterschapregio. De uitvoeringsorganisatie cq Centrumregeling helpt ons bij het op peil houden van onze kennis, het zicht houden op ons eigen stelsel met complexe technieken en analyses en houdt onze kosten en de belasting van onze organisatie laag.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	De Centrumregeling doet niets toe of af aan de bestuurlijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de deelnemende gemeenten en het waterschap. De uitvoering van de taken wordt belegd bij het waterschap maar de verantwoordelijkheid ligt bij de gemeenten. Het is dus van belang voor iedereen, gemeenten én waterschap.
<i>Programma in begroting:</i>	Domein Leefomgeving – programma Water, riolering en klimaatadaptatie
<i>Gemeentelijke bijdrage 2022:</i>	€ 9.127,-
<i>Financieel belang:</i>	Het Waterschap betaalt 1/3 deel en de deelnemende gemeenten betalen 2/3 deel, waarbij van de centrumregeling worden verdeeld naar rato van inwoneraantallen.
<i>Financieel belang in % Leusden:</i>	De bijdrage van Leusden aan de kosten van het basispakket bedraagt ca. 3%
<i>Financieel resultaat VP:</i>	De Centrumregeling sluit uit dat problemen ontstaan met betrekking tot mededinging/markt en overheid. Met het inzetten van het uitvoeringsteam worden specialistische (snipper)taken efficiënt uitgevoerd en kunnen betere investeringsbeslissingen genomen worden. Bovendien wordt kennis opgebouwd van het gebied en de werking van het afvalwatersysteem waardoor de kwaliteit toeneemt en kwetsbaarheid, door onvoldoende technisch personeel, afneemt. Inhoudelijk en financieel geeft een Centrumregeling weinig verschil voor de individuele gemeenten ten opzichte van de voorgaande samenwerkingsovereenkomst. De voorgestelde Centrumregeling is met betrekking tot toe- en uittreding even flexibel als de huidige samenwerkingsovereenkomst. In deze regeling wordt één centrumorganisatie aangewezen die namens de samenwerkingspartners de bevoegdheden uitoefent. Er wordt geen nieuw lichaam en bestuur opgericht. Deze regeling is geschikt voor het gemeenschappelijk organiseren van uitvoerende taken.
<i>Eigen vermogen VP:</i>	€ 0,-
<i>Vreemd Vermogen VP:</i>	€ 0,-
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	De financiële gevolgen zijn beperkt. De gemeente Leusden levert vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) een bijdrage aan deze centrumregeling.

Paragraaf G Grondbeleid

Belang en doelstelling paragraaf

De paragraaf grondbeleid heeft tot doel te informeren over het beleid rondom de ontwikkeling van grond binnen de gemeente. Met grondbeleid wordt bedoeld de beleidsafweging aangaande de grondproductie en de keuze in het daarbij wettelijke en gemeentelijke instrumentarium. Daarbij wil de gemeente transparant zijn over haar handelen en de juiste instrumenten bieden voor de realisatie van de ruimtelijke programma's die al zijn vastgesteld. Hoe de gemeente invulling geeft aan het grondbeleid is verder uitgewerkt in de Nota Grondbeleid 2020.

Bestuurlijke samenvatting

Over 2022 is op de grondexploitaties een positief resultaat gerealiseerd van € 72.000. Bij het vaststellen van de jaarrekening wordt voorgesteld om dit resultaat toe te voegen aan de Algemene reserve Grondbedrijf (ARG). Per 1 januari 2023 bedraagt de weerstandsratio 0,63. Hiermee bevindt de huidige ratio zich net onder de toegestane bandbreedte van 0,8-1,2. Uit de doorkijk naar de ontwikkeling van de Reserve Grondbedrijf en de doorkijk van de benodigde weerstandscapaciteit na 2023 blijkt dat de ratio in 2024 weer boven de gewenste 1,0 ligt. Bij gelijkblijvende uitgangspunten is het daarom niet noodzakelijk om aanvullende maatregelen te treffen. We verwachten op de grondexploitaties tot en met 2026 nog ongeveer € 3,4 miljoen aan winst te kunnen nemen. Bij het herijken van de ramingen voor 2023 zijn de gewijzigde marktomstandigheden (inflatie) die in 2022 zowel aan de kosten als opbrengstenkant zijn ontstaan in de ramingen per 1 januari 2023 verwerkt.

Grondbedrijf en planning-en-controlcyclus

In de planning-en-controlcyclus wordt de gemeenteraad jaarlijks drie keer geïnformeerd over de exploitatie van grond in de gemeente Leusden. Dat is op de volgende momenten:

1. In november via de paragraaf grondbeleid in de programmabegroting.
2. In mei/juni via de Actualisatie Grondexploitaties.
3. In juli via de paragraaf grondbeleid in de jaarrekening.

Beleidskaders

De Nota Grondbeleid 2020 geeft kaders die moeten bijdragen aan een voldoende adequaat grondbeleid. Dit gelet op de ontwikkeling van Leusden en de rol en positionering van de gemeente Leusden in de samenleving, in het bijzonder het ruimtelijk domein. De financiële beleidskaders zijn geactualiseerd en in het najaar 2020 vastgesteld door de Raad. Deze is als onderdeel toegevoegd aan de Nota Grondbeleid 2020. Hierdoor beschikken we voor zowel het beleid als de financiële sturing over actuele beleidskaders.

In onderstaand model is aangegeven in welke nota's de kaders rondom het grondbeleid zijn vastgelegd en in welke documenten de wijze van uitvoering van het grondbeleid naar voren komt.

Sturing Grondbeleid		
Kaders	Nota grondbeleid 2020	Nota financiële beleidskaders grondbeleid 2020
	Kaderbrief Grondprijsbeleid	Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen (2010)
	Nota Kostenverhaal 2019	
Uitvoering	Paragraaf Grondbeleid / Weerstandsvermogen	Begroting en jaarrekening
	Actualisatie grondexploitaties	Prijzenbrief Kostenverhaal 2019
	Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken, Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)	Grondprijzenbrief

Ontwikkelingen

Omgevingswet

In relatie tot de ontwikkelingen in het kader van de Omgevingswet wordt verwezen naar domein 'Ruimte' in het jaarverslag.

Woningbouwproductie

De gemeente Leusden heeft in maart 2023 de zogenaamde Woondeal Regio Amersfoort gesloten. In deze Woondeal zijn op regionaal niveau afspraken gemaakt over de hoeveelheid en type woningen die in periode 2022 tot en met 2030 gerealiseerd zullen worden. Concreet zullen in de regio Amersfoort 27.000 woningen worden gerealiseerd waarvan 2/3 in het segment betaalbaar en 1/3 als sociale huurwoning.

Inflatie

Bij het herijken van de ramingen voor 2023 zijn de gewijzigde marktomstandigheden die in 2022 zowel aan de kosten als opbrengstenkant zijn ontstaan in de ramingen per 1 januari 2023 verwerkt.

Didam arrest

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 26 november 2021 geoordeeld dat een overheidslichaam bij de verkoop van grond gelegenheid moet bieden aan alle potentiële gegadigden om mee te dingen. Dit houdt in dat overheden in principe niet meer vrij zijn om één-op-één grond te verkopen aan een partij naar keuze. Overheden dienen een koper te selecteren aan de hand van objectieve, toetsbare en redelijke criteria, zodat bij uitgifte van grond aan potentiële gegadigden gelijke kansen worden geboden.

De gemeente Leusden handelt in haar uitgifteproces van gemeentelijke gronden zo veel mogelijk naar het Didam arrest. Complicerende factor is dat de uitwerking van het arrest gedurende het afgelopen jaar is vormgegeven op basis van verschillende gerechtelijke uitspraken die niet altijd eenduidig zijn. De gemeente monitort de uitspraken en zal in voorkomende gevallen het uitgifteproces daar op aanpassen.

Warme gronden

Gronden waarvan op voorhand vaststaat dat deze als bouwgrond zullen gaan fungeren, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld worden in de regel als 'warme grond' geduid. Momenteel werkt de commissie BBV aan een actualisering van de Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) in het kader van de Omgevingswet. Vooruitlopend op de vaststelling en publicatie van deze geactualiseerde notitie heeft de commissie BBV besloten de voorwaarden waaronder sprake is van warme gronden aan te passen. Deze wijzigingen hebben geen impact op de verwerking van warme gronden binnen de gemeente Leusden.

Relatie met programma's

Het grondbeleid van de gemeente Leusden houdt nauw verband met de diverse programma's in de begroting en jaarrekening van de gemeente Leusden.

Tabel – Relatie met grondbeleid	
Hoofdstuk	Relatie met grondbeleid
Programma Ruimte	Met grondopbrengsten kan infrastructuur worden aangelegd.
Programma Ruimte	Grondexploitatie genereert nieuw uit te geven bedrijfskavels, alsmede kavels voor detailhandel.
Programma Ruimte	De doelstellingen op het gebied van Ruimte en Wonen houden nauw verband met grondbeleid.

Financieel resultaat Grondbedrijf 2022

Het resultaat van het Grondbedrijf over het jaar 2021 bedraagt € 72.000 positief.

Dit resultaat bestaat uit het saldo van:

- Tussentijdse winstnemingen uit twee grondexploitaties van in totaal € 47.000 (voordeel).
- Vrijval gereserveerde middelen in voorziening afgesloten complexen van € 15.000 (voordeel).
- Baten strategische gronden ter hoogte van € 10.000 (voordeel).

Tussentijdse winstnemingen

Het BBV stelt gemeenten namelijk verplicht om op basis van de zogeheten PoC-methode (Percentage of Completion) tussentijdse winsten te nemen bij grondexploitaties met een voorzien positief resultaat. Door de aanzienlijke verhoging van de kosten bij Valleipark is de Percentage of Completion gewijzigd. Dit leidt ertoe dat in dit geval in het verleden te veel winst genomen is en een terugname van de winst van € 42.000 is gedaan. In 2022 is bij het project Larikslaan tussentijdse winst genomen voor een totaalbedrag van € 89.000. Periodiek zal bij de vaststelling van de 'Actualisatie Grondexploitaties' worden voorgesteld om tot tussentijdse winstnemingen over te gaan.

Tussentijdse winstnemingen (x € 1.000)	Type	Actualisatie 2022
Larikslaan	Actieve grondexploitatie	89
Valleipark	Actieve grondexploitatie	-42
Totale tussentijdse winstneming		47

Verliesvoorzieningen

Conform het BBV dient de gemeente een verliesvoorziening te treffen voor negatieve grondexploitaties ter grootte van het geprognosticeerde verlies op netto contante waarde. Op dit moment is geen sprake van verlieslatende grondexploitaties met als gevolg dat er op moment geen verliesvoorzieningen zijn getroffen.

Voorziening afgesloten complexen

Voor de in 2020 afgesloten projecten Leusden-Zuid en De Biezenkamp worden naar verwachting in 2023 en verder minder kosten gemaakt dan in eerste instantie verwacht. Naar aanleiding hiervan valt ongeveer € 15.000 vrij van de voorziening afgesloten complexen.

Baten strategische gronden

In verband met de herziene verslaggevingsregels kunnen de baten (pachtopbrengsten) en lasten van de voormalige NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) gronden Restant Buitengebied niet meer geactiveerd worden. Met ingang van 2016 komen deze baten en lasten ten laste of ten gunste van het resultaat grondbedrijf. Dit betekent dat een bedrag van ongeveer € 10.000 zal worden toegevoegd aan de Algemene reserve grondbedrijf.

Bestemming Resultaat Grondbedrijf 2022

Wij stellen voor het, per saldo, positieve resultaat ad. € 72.000 als volgt te bestemmen:

- € 72.000 te storten in de Algemene Reserve Grondbedrijf.

Het besluit van de raad tot toevoeging/storting algemene reserve is opgenomen in het raadsvoorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2022.

Reserves grondexploitaties en weerstandsvermogen

(x € 1.000)	Stand 01-01-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2022
Algemene Reserve Grondbedrijf	513	363	332	545
Totaal Reserves Grondbedrijf				545
Totale 'vrij beschikbare ruimte' binnen ARG vóór resultaatbestemming				545
Bij: Storting vanuit resultaat grondbedrijf 2021				72
Totale 'vrij beschikbare ruimte' binnen ARG na resultaatbestemming				617

De beleidsuitgangspunten voor risico's zijn omschreven in de Nota Risicomanagement en Weerstandvermogen 2010. In de nota zijn de beleidskaders opgenomen hoe risico's moeten worden geïdentificeerd, geanalyseerd en beoordeeld.

Om eventuele risico's op te vangen dient de gemeente, alsmede het grondbedrijf, te beschikken over een weerstandsvermogen. De wijze waarop het weerstandsvermogen wordt berekend is tevens vastgesteld in de eerdergenoemde nota.

Zoals toegelicht in de paragraaf 'Weerstandvermogen en Risicobeheersing' van deze jaarrekening, bedraagt de actuele weerstandsratio van het grondbedrijf 0,63. Dit valt niet binnen de bandbreedte van 0,8 - 1,2, welke in het voornoemde beleidskader is vastgelegd. Aangezien de huidige ratio zich net onder de toegestane bandbreedte bevindt, is het in principe noodzakelijk aanvullende maatregelen te treffen. Uit de doorkijk naar de ontwikkeling van de Reserve Grondbedrijf en de doorkijk van de benodigde weerstandscapaciteit na 2023 blijkt dat de ratio in 2024 weer boven de gewenste 1,0 ligt. Bij gelijkblijvende uitgangspunten is het daarom niet noodzakelijk om aanvullende maatregelen te treffen.

Voor een toelichting op de actuele ratio weerstandsvermogen wordt verwezen naar de paragraaf 'Weerstandvermogen en Risicobeheersing' in deze jaarrekening.

Actuele prognose te verwachten resultaten

In deze paragraaf Grondbeleid is de uitkomst van de projecten gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties per 1 januari 2023. Dit om een reëel beeld te geven van de huidige stand van zaken. De voorzieningen voor de verliesgevende grondexploitaties worden gewaardeerd tegen de contante waarde. Zie voor een nadere toelichting hierop het rapport Actualisatie Grondexploitaties 2023.

De voorzieningen voor de verliesgevende grondexploitaties worden gewaardeerd tegen de netto contante waarde. Het effect ten opzichte van de waardering op nominale waarde op de te verwachten resultaten voor zowel de negatieve als positieve grondexploitaties is hieronder toegelicht. De hieronder genoemde nog te verwachten kosten en opbrengsten volgen uit de geactualiseerde grondexploitaties per 1 januari 2023.

Te verwachten resultaten actief grondbeleid

De gemeentelijke activiteiten inzake grondexploitatie zijn te onderscheiden in zogenoemd actief en faciliterend grondbeleid. Bij actief grondbeleid voert de gemeente zelf alle fasen van de grondexploitatie uit: van de aankoop van de gronden en eventuele opstellen, sloop, bouwrijp en woonrijp maken tot en met de uitgifte/verkoop van de bouwkaavel. De gemeente heeft de te ontwikkelen grond in eigen bezit.

Tabel - Verwachte resultaten actieve grondexploitaties (bouwgronden in exploitatie)							(bedrag x € 1.000)
Complex	Boekwaarde 31-12-2022	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (eindwaarde)	Geraamd resultaat (netto contante waarde)	Afsluiting per	
Buitenplaats	437	56	555	62	61	31-12-2023	
Larikslaan	378	29	471	64	63	31-12-2023	
Hamersveldseweg	948	17	1.113	148	145	31-12-2023	
Valleipark	-663	542	12	133	130	31-12-2023	
Mastenbroek II	2.426	5.599	10.007	1.982	1.831	31-12-2026	
Totaal	3.526	6.243	12.158	2.389	2.230		

Boekwaarde 31-12-2022	3.526
Nog te verwachten opbrengsten actieve grondexploitaties	12.158
Nog te verwachten kosten actieve grondexploitaties	6.243
Te verwachten winstsaldo (nominale waarde 1-1-2023) (negatief = verlies)	2.389
Reeds verwerkte verliesvoorzieningen 31-12-2022	0
Te verwachten te nemen winst 2023 en verder	2.389

De huidige boekwaarde ad. € 3,5 miljoen zal in de toekomst terugverdiend moeten worden door het genereren van de hierboven genoemde opbrengsten.

De eindconclusie is dat de te verwachten te nemen winst in komende jaren € 2,4 miljoen (eindwaarde) bedraagt voor de actieve grondexploitaties. Ten opzichte van de vorige actualisering (winstprognose 2,0 miljoen) is sprake van een lichte stijging van de verwachte winst met ongeveer 0,4 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door een stijging van het geraamde resultaat van het project Mastenbroek II.

Te verwachten resultaten faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid is de bouwkael in het bezit van een private partij (ontwikkelaar, particulier, etc.) en wordt deze door die partij ontwikkeld. De gemeente treedt enkel c.q. vooral op als overheid, die de plannen van private partijen faciliteert als daarvoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is.

Tabel - Verwachte resultaten passieve grondexploitaties (faciliterend)							(bedrag x € 1.000)
Complex	Boekwaarde 31-12-2022	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (eindwaarde)	Geraamd resultaat (netto contante waarde)	Afsluiting per	
Plantage	-520	141	272	651	625	31-12-2024	
Groot Agteveld	-159	23	251	387	379	31-12-2023	
Mastenbroek II	16	94	111	1	1	31-12-2026	
	-663	258	634	1.039	1.005		

Boekwaarde 31-12-2022	-663
Nog te verwachten opbrengsten passieve grondexploitaties	634
Nog te verwachten kosten passieve grondexploitaties	258
Te verwachten winstsaldo (nominale waarde 1-1-2023) (negatief = verlies)	1.039
Reeds verwerkte verliesvoorzieningen 31-12-2022	0
Te verwachten te nemen winst 2023 en verder	1.039

De hierboven genoemde nog te verwachten kosten en opbrengsten volgen uit de geactualiseerde passieve grondexploitaties per 1 januari 2023. De eindconclusie is dat de te verwachten te nemen winst in komende jaren € 1,0 miljoen (eindwaarde) bedraagt voor de faciliterende grondexploitaties.

De totale nog te nemen winst (eindwaarde) op alle grondexploitaties wordt geraamd op € 3.428.000 (€ 2.389.000 + € 1.039.000).

Voorzeningen grondexploitaties

Tabel - Stand voorzieningen grondexploitaties		
	(bedragen x € 1.000)	
	Stand 1-1-2022	Stand 31-12-2022
Voorz. Afgesloten complexen	38	23
Totaal voorzieningen	38	23

Voorziening afgesloten complexen

Voor de afgesloten projecten Leusden-Zuid en De Biezenkamp worden naar verwachting in totaal nog € 22.500 aan kosten in de toekomst gemaakt. Hiertoe zijn middelen gereserveerd in de voorziening afgesloten complexen. In 2022 is € 15.000 vrijgevallen uit deze voorziening.

Risico's per complex

Voor een nadere beschrijving van de risico's per complex kan worden verwezen naar de Actualisatie Grondexploitaties 2023, welke in juni van 2023 ter vaststelling aan de raad is aangeboden. Hierin zijn de risico's benoemd (en waar mogelijk gekwantificeerd) die de gemeente loopt met de uitvoering van alle grondexploitaties.

Vennootschapsbelasting

De te betalen vennootschapsbelasting (vpb) door de gemeente wordt bepaald op het totaal van activiteiten die vennootschapsbelastingplichtig zijn. Naar verwachting is de gemeente over haar grondbedrijfsactiviteiten in 2023 en 2024 vennootschapsbelasting verschuldigd, respectievelijk € 71.000 en € 85.000. Deze lasten worden gedekt uit de algemene reserve grondbedrijf. Doordat de vennootschapslast gedekt wordt vanuit de Algemene Reserve Grondbedrijf heeft het een budgettair neutraal effect. Over de afgelopen jaren is relatief weinig vennootschapsbelasting betaald. Als gevolg van het feit dat we meer winst maken dan geraamd en het in exploitatie nemen van de winstgevende exploitatie Mastenbroek II wordt de omvang van de vpb-last de komende jaren hoger.

Paragraaf H Paragraaf Taakstellingen

Belang en doelstelling paragraaf

In deze paragraaf wordt weergegeven welke taakstellingen er in 2022 waren opgenomen en tot in hoeverre deze zijn gerealiseerd of hebben geleid tot een besparingsverlies.

Totaaloverzicht bezuinigingsmaatregelen

In de programmabegroting 2020-2023 is een pakket aan bezuinigingsmaatregelen opgenomen voortkomend uit de drie scenario's die bij de Kaderbrief 2020 door de raad zijn vastgesteld. Hiernaast is vanuit de Kaderbrief 2020 een gefaseerde OZB verhoging vastgesteld vanaf 2021. Tot slot resteert nog een taakstelling vanuit een eerdere bezuinigingsronde. Het totaal aan bezuinigingsmaatregelen sluit in meerjarenperspectief op een bedrag van € 1,7 mln.

Om de voortgang te kunnen monitoren is een totaalijst van bezuinigingsmaatregelen opgesteld. Hierbij is per maatregel de status opgenomen: Gerealiseerd, Nog te realiseren of Besparingsverlies.

bedragen x € 1.000

	2022	2023	2024	2025	Stand van zaken
Scenario 1					
1.1 Besparing op zorgkosten	420	420	420	420	G / B Struc.
1.2 Uitvoeringskosten Sociaal Domein	150	150	150	150	G
1.3 Levensbeschouwend onderwijs	5,7	5,7	5,7	5,7	G
1.4 Lokale regelingen	30	30	30	30	G
1.5 Herijking welzijnsaccommodaties	50	50	50	50	G / B Struc.
1.6 Investerings Sociaal Domein	-250	-250	-250	-250	G
Scenario 2					
2.1 Rattenbestrijding	5	5	5	5	G
2.2 Openbare ruimte; afschaffen consignatiedienst	20	20	20	20	B structureel
2.3 Openbare ruimte; verkoop groenstroken	50	50	50	50	G
2.4 Openbare ruimte; verwijderen twee VRI's	10	10	10	10	G
2.5 Subsidie De Groene Belevnis	15	30	30	30	G
2.6 Niet-indexeren van subsidies	186,5	186,5	186,5	186,5	G
2.7 Elektriciteitskosten bij standplaatsen	6	6	6	6	B structureel
2.8 Faciliteren ruimtelijke initiatieven; verdere differentiatie tarieven	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	B structureel
2.9 Leges informatie bouwwerkzaamheden	80	80	80	80	B structureel
2.10 Niet-indexeren gemeentelijke budgetten	123,5	123,5	123,5	123,5	G
Scenario 3					
3.1 Verhoging OZB	583,3	583,3	583,3	583,3	G
Totaal maatregelen scenario's dekking begrotingstekort	1.485,0	1.500,0	1.500,0	1.500,0	
Gefaseerde verhoging OZB vanuit de Kaderbrief 2020 bovenop scenario 3	120	180	180	180	G
Resterende bezuinigingsopgave vanuit eerdere bezuinigingsronde; accommodatiebeleid	35,5	35,5	35,5	35,5	G / B Struc.
Totaal maatregelen	1.640,5	1.715,5	1.715,5	1.715,5	

Realisatie bezuinigingstaakstellingen

De raad heeft bij de Voorjaarsnota 2022 alle 'nog te realiseren' taakstellingen opgeschoond en afgeboekt. Het nieuwe college kon hiermee starten met een schone lei. Vanaf 2025 is, inclusief de Investerings Sociaal Domein (€ 250.000) hiermee een totaal bedrag van afgerond € 1,5 miljoen aan taakstellingen gerealiseerd van de in totaal € 1,7 miljoen.

Onderstaande tabel geeft weer welk aandeel van de totale bezuinigingsmaatregelen gerealiseerd en als besparingsverlies afgeboekt is.

bedragen x € 1.000

	2022	2023	2024	2025
Gerealiseerde maatregelen	1.663,4	1.705,7	1.704,4	1.704,4
Investerings Sociaal Domein	-250,0	-250,0	-250,0	-250,0
Besparingsverlies	227,1	259,8	261,1	261,1
Nog te realiseren	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	1.640,5	1.715,5	1.715,5	1.715,5

Paragraaf I Wet Open Overheid (Woo)

Transparantie en Openbaarheid

In de afgelopen jaren is er steeds meer aandacht gekomen voor transparantie en openbaarheid binnen de overheid. Ook de Gemeente Leusden werkt aan het vergroten van de transparantie en het verbeteren van de dienstverlening aan inwoners. Dit doet de gemeente onder andere door vragen en informatieverzoeken te blijven beantwoorden, door steeds meer informatie op eigen beweging openbaar te maken en door de volledigheid en toegankelijkheid van de beschikbare informatie te verbeteren.

Informatie- en Woo-verzoeken

De Gemeente Leusden staat altijd open voor vragen van inwoners en andere belanghebbenden. De medewerkers van het klantcontactcentrum staan daarom iedere werkdag klaar om mensen met een vraag door te verwijzen naar een medewerker die deze kan beantwoorden. Veel informatieverzoeken kunnen telefonisch of via de mail worden behandeld.

Niet alle opgevraagde informatie kan en mag zomaar worden gedeeld. Sommige informatie kan daarom alleen worden opgevraagd door een Woo-verzoek in te dienen. Wanneer er een Woo-verzoek binnenkomt bij de Gemeente Leusden bekijkt een medewerker of het verzoek volledig is, of de gemeente de opgevraagde documenten heeft en of deze mogen worden vrijgegeven. Binnen vier weken na ontvangst krijgt de indiener van het verzoek een bericht van de gemeente: Het verzoek is beantwoord, het verzoek is (deels) afgewezen of er is meer tijd nodig voor de beantwoording van het verzoek.

In 2022 heeft de Gemeente Leusden 11 Wob- en Woo-verzoeken in behandeling genomen. De mogelijkheid om het verzoek in te dienen zal blijven voortbestaan. In 2023 zal de gemeente bij gedeeltelijk vrijgegeven documenten herleidbaar maken waarom er passages uit de tekst niet openbaar zijn gemaakt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer er persoonsgegevens of veiligheidsgevoelige informatie in de tekst staat.

Actieve openbaarmaking van informatie

De Gemeente Leusden maakt verschillende soorten informatie online voor iedereen toegankelijk. De lokale- wet en regelgeving is bijvoorbeeld te vinden via <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/ZoekResultaat?gemeenten=Leusden>. Agenda's, stukken en bijeenkomsten van de gemeenteraad zijn te vinden via <https://gemeentebestuur.leusden.nl> en de begroting en jaarrekening zijn te vinden via <https://leusden.begrotingsapp.nl>.

Ook de komende jaren gaat de Gemeente Leusden aan de slag om opener en transparanter te worden. Dit proces wordt gedreven door vragen uit de samenleving en door nieuwe wetgeving. De komende jaren komt er stapsgewijs steeds meer informatie online beschikbaar. Denk hierbij bijvoorbeeld aan onderzoeken, adviezen van adviescommissies, convenanten en Woo-dossiers. Bewoners krijgen hierdoor steeds meer inzicht in de besluitvormingsprocessen binnen de gemeente.

In 2022 is er een samenwerking gestart in BLNP-verband en in de loop van 2023 zal er binnen de Gemeente Leusden en binnen de BLNP worden samengewerkt met verschillende disciplines om het proces voor actieve openbaarmaking verder vorm te geven.

Jaarrekening

Overzicht van baten & lasten 2022

Baten & Lasten 2022 <i>bedragen x € 1.000</i>	Lasten			Baten			Saldo
	Begroting primitief	Begroting na wijz.	Rekening	Begroting primitief	Begroting na wijz.	Rekening	Gerealiseerde B&L
Exploitatie (zonder reserve boekingen)							
Domein Bestuur	5.086	5.781	5.867	338	778	809	-5.058
Domein Leefomgeving	16.633	17.327	16.585	7.907	9.675	9.552	-7.033
Domein Samenleving	29.322	38.131	35.380	5.234	11.086	11.357	-24.023
Domein Ruimte	3.851	8.904	7.051	1.965	6.702	4.968	-2.083
Algemene dekkingsmiddelen	1.620	690	786	46.963	53.696	54.434	53.648
Overhead	8.427	9.083	9.092	391	318	672	-8.420
Heffing VPB	0	0	10	0	0	0	-10
Onvoorzien	61	0	0	0	0	0	0
Totaal	65.000	79.916	74.771	62.798	82.255	81.792	7.021
Reserve stortingen en onttrekkingen							
Domein Bestuur	0	0	0	123	68	58	58
Domein Leefomgeving	805	3.240	2.989	2.092	3.144	2.679	-310
Domein Samenleving	141	79	79	224	960	859	780
Domein Ruimte	-184	1.206	890	-210	1.098	975	85
Algemene dekkingsmiddelen	0	5.446	5.447	600	1.975	1.969	-3.478
Overhead	0	0	0	135	387	387	387
Heffing VBP	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	762	9.971	9.405	2.964	7.632	6.927	-2.478
Totaal inclusief reserve boekingen							
Domein Bestuur	5.086	5.781	5.867	461	846	867	-5.000
Domein Leefomgeving	17.438	20.567	19.574	9.999	12.819	12.231	-7.343
Domein Samenleving	29.463	38.210	35.459	5.458	12.046	12.216	-23.243
Domein Ruimte	3.667	10.110	7.941	1.755	7.800	5.943	-1.998
Algemene dekkingsmiddelen	1.620	6.136	6.233	47.563	55.671	56.403	50.170
Overhead	8.427	9.083	9.092	526	705	1.059	-8.033
Heffing VPB	0	0	10	0	0	0	-10
Onvoorzien	61	0	0	0	0	0	0
Totaal/Resultaat	65.762	89.887	84.176	65.762	89.887	88.719	4.543

Onvoorziene uitgaven algemeen

Er zijn geen uitgaven ten laste van onvoorzien gekomen.

Onvoorzien (x € 1.000)	2022
30.704 inwoners x € 2	61
Totaal raming onvoorzien algemeen primitieve begroting 202	61

Aanwending onvoorzien (x € 1.000)	2022
Primitieve raming 2022	61
Aframing najaarsnota	-61
Totaal	0

Overzicht van baten & lasten per taakveld

Baten & Lasten taakvelden 2022 Bedragen x €1.000		Lasten			Baten			Saldo tov Begroting
		Begroting Primitief	Begroting na wijziging	Rekening	Begroting Primitief	Begroting na wijziging	Rekening	
0.1	Bestuur	1.673	1.820	1.899	-	340	340	-79
0.10	Mutaties reserves	762	6.671	6.105	2.964	7.632	6.927	-139
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	635	3.300	3.300	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	1.082	1.368	1.344	321	421	457	60
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	312	453	439	220	1.160	1.238	92
0.4	Overhead	8.427	9.083	9.092	391	318	672	345
0.5	Treasury	251	252	243	262	303	330	36
0.61	OZB woningen	361	328	306	5.084	4.931	4.942	33
0.62	OZB niet-woningen	-	-	-	3.434	3.313	3.378	65
0.64	Belastingen Overig	-	-	6	30	24	4	-26
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-244	-	10	38.001	44.975	45.251	266
0.8	Overige baten en lasten	676	-	93	7	7	332	232
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	10	-	-	-	-10
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.827	1.790	1.808	-	-	-	-18
1.2	Openbare orde en veiligheid	504	803	816	17	17	12	-18
2.1	Verkeer en vervoer	4.668	3.948	4.009	55	65	202	76
2.2	Parkeren	81	61	73	10	10	2	-20
2.5	Openbaar vervoer	29	10	23	-	-	-	-13
3.1	Economische ontwikkeling	20	21	21	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	60	803	225	410	2.572	28	-1.966
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	82	93	105	7	7	9	-10
3.4	Economische promotie	57	85	63	220	192	242	72
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-	-	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	1.378	1.707	1.485	251	285	162	99
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.132	1.252	1.158	96	293	303	104
5.1	Sportbeleid en activering	386	430	467	20	38	69	-6
5.2	Sportaccommodaties	2.762	2.900	3.046	1.335	1.359	1.490	-15
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	335	450	386	29	29	32	67
5.4	Musea	20	20	12	-	-	-	8
5.5	Cultureel erfgoed	83	70	66	-	-	-	4
5.6	Media	459	468	458	-	-	-	10
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.000	2.404	1.901	64	249	86	340
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.323	6.615	4.273	58	5.521	5.860	2.681
6.2	Wijkteams	2.887	3.513	3.457	-	-	-	56
6.3	Inkomensregelingen	6.504	7.847	7.635	4.940	4.939	4.793	66
6.4	Begeleide participatie	1.583	1.672	1.696	-	-	-	-24
6.5	Arbeidsparticipatie	308	592	513	-	195	253	137
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	782	714	751	86	86	94	-29
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.748	4.448	4.453	89	49	34	-20
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	6.463	7.571	7.597	-	-	-	-26
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	107	111	97	-	-	-	14
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.177	1.306	1.240	-	-	-	66
7.1	Volksgesondheid	1.170	1.301	1.410	-	20	16	-113
7.2	Riolering	1.538	1.535	1.602	1.949	1.948	2.023	8
7.3	Afval	3.005	3.206	3.069	3.905	4.048	3.977	66
7.4	Milieubeheer	1.482	2.000	1.679	-	431	239	129
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	85	86	106	46	46	57	-9
8.1	Ruimtelijke ordening	1.151	2.078	2.115	288	1.277	1.404	90
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	935	3.600	2.428	709	1.871	2.471	1.772
8.3	Wonen en bouwen	696	1.102	1.086	464	916	990	90
Totaal		65.762	89.887	84.176	65.762	89.887	88.719	4.543

Overzicht van incidentele baten & lasten

In onderstaande overzicht wordt inzicht gegeven in de incidentele baten en lasten per programma.

x € 1.000	Lasten		Baten	
	Begroting na wijziging	Rekening	Begroting na wijziging	Rekening
Domein Bestuur				
Uitgaven corona domein bestuur dekking reserve corona	60	53	60	49
	60	53	60	49
Domein Leefomgeving				
Huisvestingskosten brandweer-politie dekking algemene reserve	17	0	17	0
Reserveren vernieuwingsinvesteringen zwembad storting in reserve aangewezen bestemming	16	16	0	0
CUP gelden dekking reserve aangewezen bestemming	12	12	12	12
Energietransitie dekking reserve aangewezen bestemming	100	30	100	30
Energietransitie (overheveling) storting in reserve aangewezen bestemming	130	130	130	130
Bouwagenda ontzorgingsexperiment (uit klimaatmidd.) dekking reserve aangewezen bestemming	180	180	180	180
Bouwagenda ontzorgingsexperiment dekking reserve aangewezen bestemming	20	20	20	20
Sloopkosten IKC Groenhouten dekking algemene reserve grondbedrijf	217	151	217	151
Middelen Biezenkamp (overheveling) storting in reserve aangewezen bestemming	65	65	0	0
Organisatie ontwikkeling; diverse besluiten dekking algemene reserve toevoeging exploitatie	98	98	98	98
Opbrengst verkoop grond de Fliert storting in reserve flexibel deel	685	687	685	687
Inzet projectleider de Fliert verkoop dekking reserve flexibel deel	25	10	25	10
Beheerskosten SVN Duurzaamheidsleningen dekking reserve SVN-leningen	0	0	1	4
Schade en vandalisme scholen dekking reserve onderwijshuisvesting	0	0	0	4
Tijdelijke huisvesting scholen dekking reserve onderwijshuisvesting	50	23	50	23
Grondverkoop de Meent storting in reserve kap.lasten maatschappelijk nut	226	226	226	226
Uitgaven corona domein Leefomgeving dekking reserve corona	13	13	13	13
	1.854	1.661	1.774	1.588
Domein Samenleving				
Kosten 75-jaar vrijheid	16	5		

dekking reserve aangewezen bestemming			16	5
Project kansrijke start kinderen	5	5		
dekking reserve aangewezen bestemming			5	5
Subsidie Jeugdzorg locatie Maarsbergen	15	15		
dekking reserve aangewezen bestemming			15	15
CUP 3.3 en 3.4 (overheveling)			30	30
storting in reserve aangewezen bestemming	30	30		
Bijdrage fonds samenl.initiatieven lokale omroep			33	33
storting in reserve aangewezen bestemming	33	33		
Bijdrage lokale omroep	7	1		
dekking uit reserve aangewezen bestemming			7	1
Middelen onderwijs achterstanden (overhevelen)			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	17	17		
Taakstelling SD inclusief CUP 3.1	97	97		
dekking uit reserve aangewezen bestemming			97	97
Sportakkoord	20	20		
dekking uit reserve aangewezen bestemming			20	20
Organisatie ontwikkeling; diverse besluiten	54	54		
dekking algemene reserve toevoeging exploitatie			54	54
Leerlingenprognose	0	0		
dekking reserve onderwijshuisvesting			2	2
Lokale initiatieven CUP 3.6b	44	44		
dekking reserve sociaal domein			44	44
Herziening contract Breed Spectrum aanbieders	51	51		
dekking reserve sociaal domein			51	51
Ontwikkeling zorgkosten 2022	0	0		
dekking reserve sociaal domein			281	281
Uitgaven corona domein Samenleving	227	144		
dekking reserve corona			227	144
	616	516	882	782
Domein Ruimte				
Woonvisie en beleid woonwagenstandplaatsen	0	4		
dekking reserve aangewezen bestemming			0	4
Onderzoek goedkope woningen Maanwijk	80	80		
dekking reserve aangewezen bestemming			80	80
Implementatie omgevingswet (m.n. inhuur)	323	345		
dekking reserve aangewezen bestemming			323	345
Reserveren Omgevingswet en WkB			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	337	337		
Extra inkomsten bouwleges			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	340	399		
Anterieure ovk (m.n. inhuur)	146	97		
dekking reserve aangewezen bestemming			146	97
Bijdrages plankosten anter. ovk			39	26
storting in reserve aangewezen bestemming	39	26		
Uitvoeren programma VTH (bouwleges)	13	13		
dekking reserve aangewezen bestemming			13	13
Terugverdieninv. Atlas-Atria			0	0

storting in reserve aangewezen bestemming	23	26		
Doorontw. Winkelgebieden	29	31		
dekking uit reserve aangewezen bestemming			29	31
CUP-gelden	27	27		
dekking reserve aangewezen bestemming			27	27
Soorten Management Plan SMP	99	58		
storting in reserve aangewezen bestemming			99	58
Bijdrage voorziening tbv project Princenhof			358	0
storting in reserve kap.lasten maatschappelijk nut	358	0		
Bijdrage LOP tbv project loopgraven			15	15
storting in reserve kap.lasten maatschappelijk nut	15	15		
Organisatie ontwikkeling; diverse besluiten	54	54		
dekking algemene reserve toevoeging exploitatie			54	54
Onderzoekskosten Fietsplan	45	0		
dekking fonds bovenwijkse voorzieningen			45	0
Bijdrages plankosten anter. ovk			54	32
storting in fonds bovenwijkse voorzieningen	54	32		
Beheerskosten SVN Startersleningen	0	0		
dekking reserve SVN-leningen			3	2
Uitgaven corona domein Ruimte	50	38		
dekking reserve corona			50	38
	2.032	1.582	1.335	822
Overhead				
Organisatie ontwikkeling; diverse besluiten	222	222		
dekking algemene reserve toevoeging exploitatie			222	222
Strategisch fin.adviseur organisatie ontwikkeling	20	20		
dekking reserve aangewezen bestemming			20	20
	242	242	242	242
Algemene dekkingsmiddelen				
Reserveren onderhoud sportinventaris voorg.jaren			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	22	22		
Vrijval 2021 wethouderspensioen			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	212	212		
Reserveren restant onderhoud openbare verlichting			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	42	42		
Reserveren middelen energietransitie			228	228
storting in reserve aangewezen bestemming	228	228		
Reserveren middelen alg. uitkering			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	204	204		
Nieuw beleid incidenteel	393	393		
dekking algemene reserve			393	393
Afbouw rentenadeel AD	8	8		
dekking algemene reserve grondbedrijf			8	8
Vennootschapsbelasting	0	10		
dekking algemene reserve grondbedrijf			0	10
CUP uitgaven	123	123		
dekking algemene reserve toevoeging exploitatie			123	123
Ontvangen coronamiddelen			307	307

storting in reserve corona	307	307		
	1.539	1.549	1.059	1.069
Totaal via reserves	6.343	5.603	5.352	4.552
Domein Bestuur				
Overgang van huidige naar nieuwe gemeenteraad	5	5		
Gemeenteraadsverkiezingen 2022	21	23		
Tijdelijke huisvesting brandweer	40	0		
	66	28	0	0
Domein Leefomgeving				
Huur Fila Tekna			44	86
Groen/grondverkoop (snippergroen)			85	33
	0	0	129	119
Domein Samenleving				
Inkomsten Rijk tbv ontheemden Oekraïne			5.459	5.750
Uitgaven tbv ontheemden Oekraïne	5.459	3.112		
	5.459	3.112	5.459	5.750
Totaal via exploitatie	5.525	3.140	5.588	5.869
Totaal incidentele lasten/baten	11.868	8.743	10.940	10.421

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in baten en lasten welke structureel worden toegevoegd en onttrokken aan reserves.

Structurele mutaties reserves

x € 1.000	Begroting na wijziging		Rekening	
	Structurele		Structurele	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Domein Bestuur; dekking kapitaallasten (onttrekkingen)		9		9
Domein Leefomgeving; dekking kapitaallasten (onttrekkingen)		1.641		1.507
Domein Leefomgeving; vervangingsinvesteringen (onttrekkingen)		115		216
Domein Leefomgeving; rijksmiddelen onderwijshuisvesting	744		744	
Domein Leefomgeving; jaarlijkse storting IBOR	725		725	
Domein Samenleving; dekking kapitaallasten (onttrekkingen)		4		4
Domein Ruimte; dekking kapitaallasten (onttrekkingen)		2		2
	1.469	1.771	1.469	1.738

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Topfunctionarissen in het kader van de WNT zijn diegenen die leiding geven aan de gehele organisatie en in de WNT als zodanig zijn aangemerkt. Voor gemeenten zijn de gemeentesecretaris en raadsgriffier aangemerkt als topfunctionaris.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	G.J. Schutte - van der Schans	H.W. de Graaf - Koelewijn
Functiegegevens	Raadsgriffier	Gemeente secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 30-11
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	77.244	109.437
Beloningen betaalbaar op termijn	13.788	20.147
<i>Subtotaal</i>	<i>91.032</i>	<i>129.584</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	192.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	91.032	129.584
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021		
bedragen x € 1	G.J. Schutte - van der Schans	H.W. de Graaf - Koelewijn
Functiegegevens	Raadsgriffier	Gemeente secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,86	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	68.510	103.425
Beloningen betaalbaar op termijn	11.559	17.561
<i>Subtotaal</i>	<i>80.069</i>	<i>120.986</i>

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	166.606	194.000
Bezoldiging	80.069	120.986

Tabel 1B

Gegevens 2022				
bedragen x € 1	Bertus Brinkman		Bert Schouten	
Functiegegevens ³	Gemeentesecretaris a.i.		Griffier a.i.	
Kalenderjaar ⁴	2022	2021	2022	2021
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	[21/11] t/m [31/12]	-	[01/09] t/m [31/12]	-
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar ⁵	2	0	4	0
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar ⁶	198	0	312	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar ⁷	€ 206	€ 199	€ 206	€ 199
Maxima op basis van de normbedragen per maand ⁸				
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 ⁹	198 * € 206		312 * € 206	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief? ¹⁰	[Ja]		[Ja]	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 27.720	0	€ 35.880	0
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 ¹¹	€ 27.720		€ 35.880	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹²	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	€ 27.720		€ 35.808	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹³	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹⁴	N.v.t.		N.v.t.	

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Balans per 31 december 2022

ACTIVA	(bedragen x € 1.000)	
	Ultimo 2022	Ultimo 2021
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	342	306
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	254	216
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	88	90
Materiële vaste activa	67.174	65.632
- Investerings met een economisch nut:		
- Inv. econ. nut, waar voor de kosten een heffing kan worden geheven	2.951	3.027
- Overige investeringen met een economisch nut	50.029	48.968
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	14.194	13.637
Financiële vaste activa	3.593	2.469
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	31	31
- Leningen aan:		
- Deelnemingen	0	0
- Overige verbonden partijen	0	0
- Leningen aan openbare lichamen	0	0
- Overige langlopende leningen u/g	3.562	2.438
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd van één jaar of langer	0	0
- Uitzettingen in Nederlands schuld papier met looptijd van één jaar of langer	0	0
- Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer	0	0
Totaal vaste activa	71.109	68.407
Vlottende activa		
Voorraden	3.529	1.080
- Grond- en hulpstoffen:		
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.526	1.077
- Gereed product en handelsgoederen	3	3
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar	27.327	19.918
- Vorderingen op openbare lichamen	3.875	3.247
- Verstrekte kasgeldleningen	0	0
- Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	21.615	14.643
- Rekening-courantverhoudingen niet financiële instellingen	0	0
- Overige vorderingen	1.837	2.028
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met looptijd < 1 jaar	0	0
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met looptijd < 1 jaar	0	0
- Overige uitzettingen	0	0
Liquide middelen:	52	373
- Kassaldi	2	5
- Bank- en girosaldi	50	368
Overlopende activa	1.183	1.789
Nog te ontv. voorschotten Europese en Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.183	1.789
Totaal vlottende activa	32.091	23.160
Totaal-generaal	103.200	91.567
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969	328	362

PASSIVA	(bedragen x € 1.000)	
	Ultimo 2022	Ultimo 2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen	55.062	48.398
- Algemene reserves	11.522	7.428
- Bestemmingsreserves	38.997	38.614
- Overige bestemmingsreserves	0	0
- Nog te bestemmen resultaat	4.543	2.356
Voorzieningen	9.131	10.836
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.440	3.379
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	3.620	4.321
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwending	3.071	3.136
- Bijdragen aan vervangingsinvesteringen waarvoor heffing wordt geheven	0	0
Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar	22.368	23.418
- Obligatieleningen	0	0
- Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	22.361	23.412
- Waarborgsommen	7	6
Totaal vaste passiva	86.561	82.652
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	5.500	3.721
- Kasgeldleningen van openbare lichamen	0	0
- Kasgeldleningen	0	0
- Banksaldi	0	0
- Overige vlottende schulden	5.500	3.721
Overlopende passiva	11.139	5.194
Vooruitontvangen uitkeringen met een specifiek doel	4.652	448
Overige vooruitontvangen bedragen	0	501
Overige nog te betalen bedragen	6.487	4.245
Totaal vlottende passiva	16.639	8.915
Totaal-generaal	103.200	91.567
Gewaarborgde geldleningen	2.565	2.547

Toelichting op de balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de financiële verordening zijn de uitgangspunten voor het financiële beleid opgenomen. Net als de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag.

Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Algemene uitkering

De uitkering gemeentefonds is gebaseerd op de meest recente circulaire van het ministerie van BZK. Voor zover maatstaven nog niet definitief vastgesteld zijn, hanteren wij onze eigen raming. Voor wat betreft het accres gaan wij uit van de laatst verwerkte stand zoals die in de septembercirculaire is opgenomen.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Stelselwijziging

In de jaarrekening 2022 zijn geen stelselwijzigingen doorgevoerd.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De continuïteit van gemeenten is op grond van artikel 12 van de financiële verhoudingwet wettelijk verankerd. Om die reden is de continuïteit van gemeente Leusden in voldoende mate gewaarborgd. Tevens zijn in de begroting 2023 of andere besluiten geen stellige voornemens om majeure aanpassingen te doen in beleid, taken, activiteiten of locaties die mogelijk materiële effecten hebben op vermogen of resultaat.

Grondslagen Activa

Algemeen

Activa die bedoeld zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente duurzaam te dienen. Waardering tegen verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen.

Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

- De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio.
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.
- De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Het saldo van agio en disagio wordt lineair gedurende de looptijd van een geldlening afgeschreven. Afsluitkosten voor geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen onder voorwaarden worden geactiveerd. De geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijktend uit een raads- of — indien gedelegeerd — collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen onder voorwaarden worden geactiveerd.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.

Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat (indien van toepassing) vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

Vanaf 1 januari 2017 worden ook alle investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut verplicht geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Het is niet meer toegestaan om reserves direct op deze activa in mindering te brengen en/of versneld af te schrijven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Alle materiële vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur.

Op voorstel van het college kan hiervan worden afgeweken door annuïtaire afschrijving toe te passen. Bijdragen van derden worden in mindering gebracht op de investeringssom. Het saldo vormt de afschrijvingsbasis.

De te hanteren afschrijvingstermijn wordt per actief beoordeeld aan de hand van de verwachte economische levensduur. De afschrijving vangt bij alle investeringen aan met ingang van het boekjaar volgend op de ingebruikneming/oplevering.

Binnen de onderstaande hoofdgroepen worden globaal de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

- Gronden en terreinen: op gronden wordt niet afgeschreven
- Aanlegkosten terreinen: 15 tot 60 jaar
- Bedrijfsgebouwen: 15 tot 40 jaar
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken: 15 tot 60 jaar
- Vervoermiddelen: 8 tot 15 jaar
- Machines, apparaten en installaties: 4 tot 20 jaar

Financiële vaste activa

Onder uitzettingen worden aandelen, obligaties, maar ook leningen en vorderingen verstaan. Uitzettingen met een oorspronkelijke rente typische looptijd korter dan één jaar worden opgenomen onder de vlottende activa. Uitzettingen met een oorspronkelijke rente typische looptijd van langer dan één jaar worden gedurende de gehele looptijd onder financiële vaste activa opgenomen.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Wanneer de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Voorraden (grondexploitatie)

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermindert met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen.

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening) die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen.

De waardering van de gronden in exploitatie per 31 december 2022 is gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties per 1 januari 2023 en de uitkomsten van de door de gemeente uitgevoerde risicoanalyses ter zake. Dit betreft de beste inschatting op dit moment die omgeven is door de nodige risico's, aannames en veronderstellingen die periodiek (jaarlijks) zullen worden herzien. Deze periodieke herziening kan leiden tot een aangepaste waardering van de gronden in exploitatie en de hiermee samenhangende voorziening voor negatieve grondexploitaties. Hieronder zijn de gehanteerde uitgangspunten toegelicht. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Uitzettingen met een looptijd van korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt hierop een voorziening in mindering gebracht die gevormd wordt op basis van een inschatting van het oninbare bedrag.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen Passiva

Algemeen

De vaste passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij bij het betreffende balanshoofd anders staat vermeld.

Reserves – Eigen Vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (en al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming op basis van een actueel beheerplan van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. In de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid hiervoor nader uiteengezet.

Van derden ontvangen bijdragen welke zijn bestemd voor een specifiek doel, bekleemde middelen, worden gewaardeerd na aftrek van de in het kader van deze middelen relevante gemaakte kosten. Deze staan op de balans vermeld als 'voorziening – door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwending'.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Verstreckte borg- en garantstellingen

De schuldrestanten per het einde van het boekjaar van de door de gemeente gewaarborgde geldleningen en garantstellingen zijn buiten de balanstelling opgenomen. Nadere informatie is in de toelichting op de balans opgenomen.

Toelichting Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de immateriële vaste activa weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 1 Verloop immateriële vaste activa	Boek-waarde 31-12-2021	Naar bouwgrond in exploitatie	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12-2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	216	0	38	0	0	0	0	254
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	90		0	0	2	0	0	88
Totaal	306	0	38	0	2	0	0	342

Materiële vaste activa - totaal

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de totale materiële vaste activa weer (economisch en maatschappelijk nut). De systematiek van activering en afschrijving is voor alle investeringen gelijk. Alle nieuwe investeringen worden verplicht geactiveerd en worden over de verwachte levensduur afgeschreven.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 2 Verloop materiële vaste activa - totaal	Boek-waarde 31-12-2021	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	3.348	0	0	54	0	0	3.293
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	40.892	2.911	0	1.576	0	-28	42.255
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	16.801	1.403	26	710	0	374	17.093
Vervoermiddelen	186	0	0	46	0	0	140
Machines, apparaten en installaties	1.915	394	0	270	0	0	2.041
Overige materiële vaste activa	2.490	183	-2	324	0	0	2.352
Totaal	65.632	4.892	24	2.980	0	346	67.174

De bijdragen van derden betreffen specifieke uitkeringen van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in het kader van verkeersveiligheidsmaatregelen (166.000) en intelligente verkeersregelinstallaties (25.000) en een subsidie van de provincie voor de herinrichting van het kruispunt Asschatterweg-Torenakkerweg (183.000). Een bijdrage van een vereniging voor onderwijs in de realisatie van een integraal kindcentrum (-/ 28.000) is van bedrijfsgebouwen naar langlopende leningen gecorrigeerd.

Materiële vaste activa – economisch nut waar voor de kosten een heffing kan worden geheven

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met economisch nut waar voor de kosten een heffing kan worden geheven.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 3 Verloop materiële vaste activa met economisch nut waar voor de kosten een heffing kan worden geheven.	Boek-waarde 31-12-2021	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12-2022
Bedrijfsgebouwen	1.719	0	0	103	0	0	1.616
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	108	99	0	9	0	0	198
Overige materiële vaste activa	1.200	77	-2	142	0	0	1.137
Totaal	3.027	176	-2	254	0	0	2.951

Overige materiële vaste activa – economisch nut

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de overige materiele vaste activa met economisch nut weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 4 Verloop overige materiële vaste activa met economisch nut	Boek-waarde 31-12-2021	Investe-ringen	Desin-veste-ringen	Afschrij-vingen	Afwaar-deringen	Bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	3.329	0	0	52	0	0	3.277
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	39.173	2.911	-28	1.473	0	0	40.639
Grond-, weg- en water- bouwkundige werken	3.394	0	0	303	0	0	3.092
Vervoermiddelen	186	0	0	46	0	0	140
Machines, apparaten en installaties	1.808	296	0	261	0	0	1.843
Overige materiële vaste activa	1.078	107	0	146	0	0	1.038
Totaal	48.968	3.314	-28	2.281	0	0	50.029

Materiële vaste activa – maatschappelijk nut

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de materiele vaste activa met maatschappelijk nut weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 5 Verloop materiële vaste activa met een maatschappelijk nut	Boek-waarde 31-12-2021	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Afwaar-deringen	Bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	18	0	0	2	0	0	16
Grond-, weg- en water- bouwkundige werken	13.407	1.403	26	408	0	374	14.001
Overige materiële vaste activa	212	0	0	35	0	0	177
Totaal	13.637	1.403	26	445	0	374	14.194

Voor een specificatie van de bijdragen van derden, zie de toelichting bij tabel 2.

Investeringen

Onderstaand overzicht geeft de investeringen 2022 weer op de beschikbaar gestelde kredieten hoger dan € 25.000.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 6 Investeringen groter dan 25.000	Beschikbaar gesteld krediet	Ten laste van krediet 2022	Cumulatief ten laste van krediet
Kosten onderzoek en ontwikkeling bepaald actief			
Vorbereidingskosten ruimtelijke projecten 2018	375	38	176
-	375	38	176
Bedrijfsgebouwen			
Ren. bouwkundig brandweerkaz. Lsd. centrum - 2021	1.040	52	70
Uitv. Kred. IKC Groenhouten onderwijskundig 2021	4.620	3.523	4.619
	5.660	3.575	4.689
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			
Renovatie Ursulineweg - 2019	765	90	263
IKC Groenhouten infrastructurele maatregelen 2020	630	41	116
Herinr. kruispunt Torenakkerweg Asschatterweg 2021	410	323	370
Aanschaf 2 kentekencamera's Biezenkamp – 2021	30	40	40
Princenhof – park Princenhof - 2022	283	26	26
Vervanging en renovatie wegen - 2022	374	85	85
Vervanging automaten vri's - 2022	32	32	32
Herinrichting Moorsterweg - 2022	180	277	277
Herinr. rijloper en parkeerpl. de Meent - 2022	226	37	37
Vervanging speelvoorzieningen - 2022	264	260	260

Vervanging beplanting algemeen - 2022	127	139	139
	3.321	1.350	1.645
Machines, apparaten en installaties			
iPads raad - 2022	30	29	29
Laptops - 2022	201	205	205
Vervanging ondergrondse containers 10 jaar - 2022	53	58	58
Renovatie ondergrondse containers 5 jaar - 2022	39	40	40
	323	332	332
Overige materiële vaste activa			
Rx.Mission - 2020	42	25	38
Basisregistraties zaaksysteem - 2019	276	41	240
Aanschaf mini-containers papier 2021	352	77	352
	670	143	630

Kentekencamera's Biezenkamp (overschrijding € 10.000)

Naast de aanschaf van de iets duurdere kentekencamera's is ook een geluidscherm aangeschaft om de overlast voor de bewoners zo veel als mogelijk te verminderen.

Herinrichting Moorsterweg (overschrijding € 45.000)

Voor dit project is een krediet beschikbaar gesteld van € 180.000.

De uitgaven voor dit project zijn € 277.000 geweest maar het tekort op dit project is, door de extra ontvangst van een sisa-bijdrage van € 52.000, per saldo € 45.000.

Dit tekort wordt veroorzaakt door:

- Prijsstijgingen € 32.000
- Extra kosten € 13.000 door onvoorziene ondergrond van kinderkopjes.

Financiële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de financiële vaste activa weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 7 Verloop van de financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2021	Verstrekkingsen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	31	0	0	31
Leningen aan deelnemingen	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	2.438	1.282	158	3.562
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	0	0	0	0
Totaal	2.469	1.282	158	3.593

Voorraden

Onderstaand overzicht geeft de stand van de voorraden weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 8 Voorraden uitgesplitst naar categorieën	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		
Onderhanden werk, w.o. bouwgronden in exploitatie	1.077	3.526
Af: Voorziening onderhanden werk	0	0
Totaal onderhanden werk	1.077	3.526
Gereed product en handelsgoederen	3	3
Totaal	1.080	3.529

Toelichting Vlottende Activa GB

Uitgangspunten actualisatie grondexploitatie

Het BBV (Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies) schrijft voor dat de jaarrekening een reëel beeld moet schetsen van de financiële positie van de gemeente, wat onder andere betekent dat het onderhanden werk reëel gewaardeerd moet worden.

Dat houdt in dat de grondexploitaties moeten worden begroot op basis van reële uitgangspunten. Het realiteitsgehalte van een grondexploitatiebegroting wordt bepaald door de (combinatie van de) volgende begrotingselementen:

- nominaal geraamde kosten (hoeveelheden x eenheidsprijzen)
- nominaal geraamde opbrengsten (hoeveelheden x eenheidsprijzen)
- kostenstijging (% en fasering)
- opbrengstenstijging (% en fasering)
- rentelasten en rentebaten (% en fasering)

Hierna wordt een toelichting gegeven op de gehanteerde uitgangspunten en de daarbij gemaakte keuzes.

De parameters voor prijsontwikkeling en rente

Om reële uitgangspunten te kunnen bepalen voor verwachte prijsontwikkelingen en renteontwikkelingen, is beoordeeld hoe in het verleden de prijsstijgingen werden begroot en hoe de grondprijzen en de kostprijs van bouwgrond zich in werkelijkheid hebben ontwikkeld.

Op basis hiervan hanteert het college voor het doorrekenen van iedere jaarschijf de volgende parameters:

- Kostenstijging 7,0% (2023), 4,0% (2024), 2,5% (2025 en verder)
- Opbrengstenstijging 0% (tenzij met ontwikkelende partijen contractuele afspraken zijn gemaakt over een jaarlijkse indexering)
- Rente 0%

Binnen de gemeente is geen financiering aanwezig in relatie tot de grondexploitatie. Daarom hanteert de gemeente een rentepercentage van 0%.

Disconteringsvoet

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2020: 2%).

De fasering van het programma (geraamde opbrengsten)

Het eindproduct van grondexploitaties is bouwrijpe grond voor woningbouw, bedrijven, kantoren en overige voorzieningen. Het 'bouwprogramma' vormt daarom een belangrijk kader voor de grondexploitatie. Het college hanteert ten aanzien van de nog te realiseren opbrengsten de volgende uitgangspunten:

- Het bouwprogramma wordt in de tijd gezet (gefaseerd) op basis van de woningbouwprogramma's en;
- De prijscomponent is gebaseerd op de Grondprijzenbrief.

Grondexploitaties mogen maximaal een looptijd hebben van 10 jaar. Als de grondexploitatie een looptijd kent van meer dan 10 jaar dan moeten aanvullende beheersmaatregelen worden genomen. De gemeente Leusden kent geen grondexploitaties met een horizon langer dan 10 jaar, waarmee deze wijziging op dit moment geen effect heeft op de lopende grondexploitaties.

Fasering en raming kosten

Het college hanteert ten aanzien van de nog te maken kosten de volgende uitgangspunten:

- raming van de externe planontwikkelingskosten (POK-kosten) is gebaseerd op door de projectleiders opgestelde meerjarige opgave van de te verwachten planontwikkelingskosten en;
- kosten voor bouw- en woonrijp maken en engineering zijn gebaseerd op kengetallen of, indien de plannen ver genoeg gevorderd zijn, opgaves van de afdeling Dienstverlening en/of externe adviseurs.

In exploitatie genomen gronden

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de in exploitatie genomen gronden.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 9 Overzicht bouwgronden in exploitatie							
	Boek- waarde 31-12-2021	Investe- ringen	Inkom- sten	Winst- uitname	Boek- waarde 31-12-2022	Voorziening verlieslatend complex	Balans- waarde 31-12-2022
Buitenplaats	334	103	0	0	437	0	437
Larikslaan	271	18	0	89	378	0	378
Hamersveldseweg	925	23	0	0	948	0	948
Valleipark	-931	310	0	-42	-663	0	-663
Mastenbroek II	478	1.948	0	0	2.426	0	2.426
Totaal	1.077	2.402	0	47	3.526	0	3.526

Per saldo is het onderhanden werk van € 1.077.000 met € 2.449.000 toegenomen tot € 3.526.000 ultimo 2022. In 2021 is Mastenbroek II in exploitatie genomen en de investeringen in 2022 zijn met name gedaan voor dit project. In verband met de richtlijnen vanuit de BBV is tussentijds winstgenomen bij Larikslaan en is bij Valleipark een correctie verricht op eerder genomen tussentijdse winst.

Resultaat bouwgronden in exploitatie

Onderstaand overzicht geeft het resultaat weer van de in exploitatie genomen gronden.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 10 Overzicht resultaat bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2022	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (netto contante waarde)
De Buitenplaats	437	55	556	64	61
Larikslaan	378	29	471	64	63
Hamersveldseweg	948	17	1.113	148	145
Valleipark	-663	542	12	133	130
Mastenbroek II	2.426	5.599	10.007	1.982	1.831
Totaal	3.526	6.242	12.159	2.391	2.230

Toelichting Vlottende Activa AD

Uitzettingen korter dan één jaar

De uitzettingen korter dan één jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 11 Specificatie uitzettingen met een looptijd ≤ 1 jaar	Gecorrigeerde boekwaarde 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerde boekwaarde 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	3.247	3.875	0	3.875
RC-verhoudingen met het Rijk	14.643	21.615	0	21.615
Overige vorderingen	2.028	2.211	-374	1.837
Overige uitzettingen ≤ 1 jr.	0	0	0	0
Totaal	19.918	27.701	-374	27.327

Rekeningcourant verhoudingen met het Rijk

Deze post bevat het totaal aan overtollige middelen die verplicht worden aangehouden bij het Rijk (schatkist). Dit gebeurt in een rekening-courantverhouding met het ministerie van Financiën (Agentschap). De middelen zijn ultimo 2022 met zo'n € 7 miljoen toegenomen. Dit werd met name veroorzaakt door de ontvangen middelen voor de proeftuin Eurowoningen en ontheemden uit Oekraïne. Per einde jaar is hiervan € 3,8 miljoen en € 2,6 miljoen nog niet uitgegeven.

Drempelbedrag schatkistbankieren

Alle (tijdelijke) overtollige middelen moeten verplicht in de schatkist aangehouden worden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is in 2022 niet overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1287,27688			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	73	98	96	51
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.215	1.189	1.192	1.236
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	64.364			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	64.364			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.		Drempelbedrag	1287,27688		
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	6.539	8.943	8.791	4.686
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	73	98	96	51

Liquide middelen

De liquide middelen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 12 Overzicht liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Kassaldi	5	2
Bank- en girosaldi	368	50
Totaal	373	52

Overlopende activa

De overlopende activa kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 13 Overzicht overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Vooruitbetaalde bedragen	384	128
Nog te ontvangen bedragen	1.396	1.038
Nog te verhalen kosten grondexploitatie	9	17
Totaal	1.789	1.183

De nog te verhalen kosten Grondexploitatie kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 14 Nog te verhalen kosten grondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2021	Mutaties 2022	Boekwaarde 31-12-2022
De Biezenkamp	1	0	1
Mastenbroek II	8	8	16
Totaal	9	8	17

Toelichting Vaste Passiva - Eigen vermogen

Eigen vermogen

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de reserves weer, ingedeeld naar hoofdgroep.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 15 Overzicht reserves	Saldo 31-12-2021	Toe- voeging	Onttrek- king	Bestemming resultaat 2021	Vermindering ter dekking kapitaallasten	Saldo 31-12-2022
<u>Algemene reserves</u>						
Algemene (bedrijfs)reserve	5.888	3.301	-207	1.030		10.426
Alg. reserve grondbedrijf	513	0	332	363		544
Alg. res. toevoeging exploitatie	983	0	550			433
Alg. res. flexibel inzetbaar	44	87	11			120
	7.428	3.388	686	1.393	0	11.523
<u>Bestemmingsreserves</u>						
Alg. res. aangewezen bestemming	7.614	985	1.061	802		8.340
Fonds Maatschappelijke vraagstukken	0	0	0			0
Res bovenwijkse voorz./ infrastr. projecten	173	32	-128			333
Best. reserve rente Startersleningen	790	0	6			784
Onderwijshuisvesting	1.052	744	30		721	1.045
Res. dekking kap.lasten inv. econ. nut	5.773	0	0		399	5.374
Res. dekking kap.lasten inv. maatsch. nut	14.969	671	0		403	15.237
Res. vervangingsinvesteringen openbare ruimte	450	725	714			461
Res. toekomstbestendige openbare ruimte	6.000	0	60			5.940
Egalisatiereserve reinigingsrecht	0	0	0			0
Egalisatiereserve WMO	0	0	0			0
Egalisatiereserve Sociaal Domein	826	0	376			450
Egalisatiereserve COVID-19	967	147	243	161		1.032
	38.614	3.304	2.362	963	1.523	38.996
<u>Nog te bestemmen resultaat</u>	2.356	4.543		-2.356		4.543
	2.356	4.543	0	-2.356		4.543
Totaal reserves	48.398	11.235	3.048	0	1.523	55.062

- Het totaal van de reserves is toegenomen met € 7 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de toevoeging van het tussentijdse resultaat van € 3,3 miljoen en het rekeningresultaat van € 4,5 miljoen.
- Bij de eerstvolgende actualisatie van de reserves komen we met voorstellen over de verdere inzet van de coronareserve. De planning hiervan is najaar 2023.

Toelichting Vaste Passiva – Voorzieningen

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorzieningen weer, ingedeeld naar hoofdgroep.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 16 Overzicht voorzieningen	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2022
<u>Voorz. voor verplichtingen, verliezen en risico's:</u>					
Voorziening afgesloten complexen	37	0	15	0	22
Voorziening De Biezenkamp	0	0	0	0	0
Voorziening grondexploitatie niet-Visie	0	0	0	0	0
Effecten bestemmingspl. Tabaksteeg	0	0	0	0	0
Voorziening voormalig personeel	156	0	92	55	9
Voorziening verlofsaldo's	167	0	167	0	0
Voorz. pensioenen en uitkeringen wethouders	2.679	245	340	175	2.409
Voorziening FPU	0	0	0	0	0
Liquidatie Recreatieschap 2018	0	0	0	0	0
Voorziening Masterplan Princenhof	340	-340	0	0	0
Subtotaal	3.379	-95	614	230	2.440
<u>Onderhoudsegalisatievoorzieningen:</u>					
Voorz. egal. wegbeheer deklagen	1.611	982	0	1.271	1.322
Voorz. egal. wegbeheer elementen	305	231	0	159	377
Voorz. egal. waterbeheer	607	128	0	320	415
Voorz. egal. gebouwenbeheer	967	773	0	693	1.047
Voorz. egal. sportterreinen	741	306	0	695	352
Voorz. egal. groenbeheer	90	54	0	37	107
Voorz. egal. huisv onderwijs	0	0	0	0	0

Subtotaal	4.321	2.474	0	3.175	3.620
<u>Door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwending</u>					
Voorz. egal. rioolbeheer	2.547	351	0	333	2.565
Voorz. egal. tarieven afvalstoffenheffing/rein.rechten	589	0	83	0	506
Subtotaal	3.136	351	83	333	3.071
Totaal voorzieningen	10.836	2.730	697	3.738	9.131

Toelichting Vaste schulden

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de vaste schulden met een looptijd > 1 jaar weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 17 Overzicht verloop van de vaste schulden	Saldo 31-12-2021	Vermeer- deringen	Aflos- singen	Saldo 31-12-2022
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	23.412	0	1.051	22.361
Waarborgsommen	6	1	0	7
Totaal	23.418	1	1.051	22.368

De verplichte aflossingen voor het komende jaar zijn € 1.051.000.

De totale rentelasten voor het jaar 2022 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 234.000.

Toelichting Vlottende Passiva

Vlottende Passiva

De vlottende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 18 Overzicht vlottende passiva	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
<u>Schulden < 1 jaar</u>		
Kasgeldleningen	0	0
Saldi bankrekeningen	0	0
Overige vlottende schulden	3.721	5.500
	3.721	5.500
<u>Overlopende passiva</u>		
Vooruitontvangen uitkeringen met een specifiek doel	448	4.652
Overige vooruitontvangen bedragen	501	0
Overige nog te betalen bedragen	4.245	6.487
	5.194	11.139
Totaal	8.915	16.639

Overige schulden

De overige schulden (crediteuren) kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 19 Overige vlottende schulden	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
ABP - af te dragen premies december	182	171
Belastingdienst - saldo af te dragen loonheffing en BTW	638	508
Waterschap Vallei en Veluwe	0	104
Gemeente Amersfoort	215	245
Stichting Beheer Dergengelden Wmo Consult (SDO)	283	0
GGD regio Utrecht	0	253
M.J. Oomen Inspectie B.V.	0	143
Wernsen B.V.	0	355
Ministerie VWS	195	24
Bechtle direct B.V.	0	270
SRO Leusden B.V.	0	845
Sight Landscaping BV	13	0
Stichting Lariks	120	132
Bouwbedrijf H.J. Klomps B.V.	461	172
Talenter	103	129
Overige	1.511	2.149
Totaal	3.721	5.500

Vooruit ontvangen uitkeringen met een specifiek doel

De vooruit ontvangen uitkeringen met een specifiek doel kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 20 Vooruitontvangen uitkeringen met een specifiek doel	Saldo 31-12-2021	Toevoe- gingen	Vrijval/ afboeking	Saldo 31-12- 2022
Min. van VWS - SPUK Sportakkoord	70	205	237	38
Belastingdienst - SPUK gedupeerden toeslagenproblematiek	14	0	0	14
Min. v Justitie en Veiligheid - Bijdrage handhaving	80	0	80	0
Rijksdienst voor Ondernemend Ned. - Subsidie ventilatie scholen	91	0	91	0
Dienst Uitvoering Onderwijs - Covid gerelateerde onderwijsvertragingen	54	0	6	48
Rijksdienst voor Ondernemend Ned. - reductie energiegebruik woningen	139	0	122	17
Aanpak energiearmoede	0	291	0	291
Versterking centrumgebied de Hamershof	0	80	28	52
Herinrichting kruispunt Asschatterweg-Torenakkerweg	0	185	183	2
Eurowoningen Toekomstbestendig	0	84	0	84
Proeftuin aardgasvrije wijken	0	3.875	117	3.758
Verbeteren verkeersveiligheid Moorsterweg	0	103	103	0
Intelligente verkeersregelininstallaties	0	143	25	118
Voucher isolatiemaatregelen	0	45	0	45
Naleving controle coronatoegangsbewijzen	0	117	0	117
Volwassen Educatie (NT1)	0	6	0	6
Leefstijlakoord 2023	0	31	0	31
Oekraïne ontheemden	0	5.865	5.865	0
IJsbanen en zwembaden	0	111	111	0
Onderwijsroute 2022	0	26	0	26
Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	0	75	70	5
Totaal	448	11.242	7.038	4.652

Dit zijn van derden ontvangen bedragen. Deze bedragen moeten besteed of terugbetaald worden.

Overige vooruit ontvangen en nog te betalen bedragen

Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 21 Overige vooruitontvangen en nog te betalen bedragen	
Vooruitontvangen bedragen	
Vooruitontvangen bedragen grondexploitatie	0
Overige vooruitontvangen bedragen	0
	0
Nog te betalen bedragen	
<i>Grondexploitatie</i>	
Westflank-De Plantage	520
Groot Agteveld	158
Princenhof	974
<i>Algemeen:</i>	
BNG en NWB rente leningen	393
Gemeente Amersfoort en SDO	1.813
Batches SDO en SoZa	734
SPUK Opvang Oekraïense vluchtelingen	116
Wernsen BV sloop scholen en bouwrijp maken Mastenbroek II	229
Remondis inzameling afval	65
Servicekosten opvanglocatie Storkstraat juni t/m dec 2022	191
Gemeente Bunschoten te betalen BLNP	56
Gemeente Nijkerk te betalen BLNP	91
Min. J&V SPUK Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	76
Stichting Integratiewerk Afrekening 2022	66
Te verrekenen TOZO Rijk	558
Lariks met name Fonds Samenlevingsinitiatieven 2022	130
Overige nog te betalen bedragen	317
Totaal	6.487

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen aan natuurlijke- en rechtspersonen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 22 Specificatie waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen					
Geldnemer	Aard / omschrijving	Oorspr. bedrag	Percentage borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Directe borgstellingen					
Scouting Manitoba	Uitbr./renovatie accommodatie	100	100	49	43
Stichting De Vallei	Clubhuis (op hockeycomplex)	350	100	166	152
SV Achterveld	Uitbr./renovatie accommodatie	60	100	23	20
LTV Lockhorst	Vervangen zes tennisbanen	150	100	45	0
Scouting Manitoba	Uitbr./renovatie accommodatie	25	100	11	10
Stichting De Wetering	Vervangen dak accommodatie	110	100	36	28
Roda '46	Vervanging kleedruimtes	350	100	298	291
Stichting De Vallei	Blaashal	250	50	81	68
VvE de Hamershof	Renov./verduurz. 97 woningen	3.400	50	1.700	1.700
LTV Lockhorst	Blaashal en led-verlichting	150	50	65	60
MHCL en Stichting De Vallei	Led-verlichting	73	50	73	68
LTV Lockhorst	Aanleg padelbanen	250	50		125
Totaal directe borgstellingen				2.547	2.565
Indirecte borgstellingen					
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	Woningstichting Leusden		Achtervang	128.000	109.300
Waarborgfonds Eigen Woningbezit (WEW)	Nationale Hypotheek Garantie		Achtervang	57.000	57.000
Totaal indirecte borgstellingen				185.000	166.300
Totaal directe en indirecte borgstellingen				187.547	168.865

In 2022 is de gemeente niet aangesproken en hebben geen betalingen plaatsgevonden wegens verleende borg- en garantiestellingen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Per 31 december 2022 is onder meer sprake van de volgende verplichtingen:

- ✚ Diverse verzekeringscontracten waarvan de grootste zijn: de brandverzekering voor gemeentelijke en onderwijsgebouwen (€ 100.000) en de aansprakelijkheidsverzekering (€ 57.000) die beide jaarlijks stilzwijgend verlengd worden.
- ✚ Met Renewi van Vliet Groep Milieu-dienstverleners is in 2018 voor het ledigen/huren van containers en het afvoeren van afvalstoffen een contract afgesloten voor een periode van 4 jaar, met een verlengoptie van 2 keer 2 jaar. De totale contractwaarde bedraagt € 492.000.
- ✚ Met Noot personenvervoer en Willemsen- de Koning Groep B.V. is een overeenkomst aangegaan voor een periode van twee jaar voor leerlingenvervoer en groepsvervoer, ingaande voor het schooljaar 2017-2018, met een optie tot verlenging van 4 keer 1 jaar. Voor het schooljaar 2022-2023 is er gebruikgemaakt van de verlengingsoptie. De contractwaarden liggen jaarlijks tussen de € 200.000 en € 220.000.
- ✚ Op basis van bestek IBMN-2015-LEU-ES-005 is in 2016 met Ziut B.V. (Spie) voor het beheer en onderhoud Openbare Verlichting inclusief telemanagementsysteem een contract afgesloten voor 15 jaar. De aanneemsom bedraagt € 2.655.000.
- ✚ Op basis van bestek IBMN-2016-LEU-EV-003 is in 2016 met SULO Nederland B.V. aan opdrachtnemer, tot het uitvoeren van het leveren en plaatsen/uitzetten van minicontainers (240 en 140 liter) voor de gemeente Leusden. De overeenkomst heeft een looptijd van 10 jaren. Het betreft de periode 1 september 2016 tot 1 september 2026. Na afloop van de initiële looptijd is er een mogelijkheid tot verlengen met 5 jaar. De totale contractwaarde is € 323.000.
- ✚ Met Remondis Nederland BV is in 2019 een contract afgesloten voor inzameling en transport van huishoudelijk afval. De duur van de overeenkomst is 4 jaar met een mogelijkheid om tweemaal 2 jaar te verlengen. De contractwaarde is jaarlijks € 479.000.
- ✚ Op basis van bestek IBMN-2018-LEU-HW-001 is met WMO Consult BV voor een zorgadministratiesysteem een contract afgesloten. De duur van de overeenkomst is 3 jaar en kan tweemaal 1 jaar verlengd worden. De totale contractwaarde is € 297.000.
- ✚ Op basis van bestek IBMN-2020-LEU-RR-001 is in september 2020 een contract afgesloten met Heijmans voor jaarlijks en groot onderhoud van diverse gemeentelijke gebouwen. De looptijd is tot en met 1 april 2024 en kan vervolgens verlengd worden met 4 jaar. De contractwaarde bedraagt maximaal € 2.794.000.
- ✚ Op basis van bestek IBMN-2019-LEU-CM-003 is eind 2020 met GeoBORG B.V. een contract afgesloten voor 3 jaar inzake meet- en karteringswerkzaamheden BGT, BOR, BAG en WOZ. De totale contractwaarde is € 120.000.
- ✚ Met Circle Software Group B.V. is een overeenkomst aangegaan voor de aanschaf van een nieuw zaakstelsel. De duur van de overeenkomst is 4 jaar dat jaarlijks stilzwijgend verlengd wordt. De totale contractwaarde is € 210.000.

Sisa bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties										
SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023										
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Gemeenten		Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
					<i>Aard controle F</i> Indicator: A13001	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A13002	<i>Aard controle F</i> Indicator: A13003	<i>Aard controle F</i> Indicator: A13004	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A13005	
					10			10	Ja	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Gemeenten		Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOD) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOD) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOD)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POD)
					<i>Aard controle F</i> Indicator: A16/01	<i>Aard controle F</i> Indicator: A16/02	<i>Aard controle F</i> Indicator: A16/03	<i>Aard controle F</i> Indicator: A16/04	<i>Aard controle F</i> Indicator: A16/05	<i>Aard controle F</i> Indicator: A16/06
					13.851.700	11.772.208				172.138
					Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POD	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POD) in (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
<i>Aard controle F</i> Indicator: A16/07	<i>Aard controle F</i> Indicator: A16/08	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A16/09	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A16/10	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: A16/11						
					15.696.046			Nee		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Gemeenten		Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
					<i>Aard controle F</i> Indicator: E2/01	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E2/02	<i>Aard controle E2</i> Indicator: E2/03	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E2/04	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E2/05	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E2/06
					1	30	1	10	Ja	Ja
					Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1			
					Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)				
					Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten				
					<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E2/07	<i>Aard controle F</i> Indicator: E2/08	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E2/09			
					Nee					

			<p>Reeks 1</p> <p>Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)</p> <p>Werkelijke kosten <i>Aard controle F Indicator: E2113</i></p> <p>10</p>	<p>Reeks 1</p> <p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)</p> <p>Werkelijke kosten <i>Aard controle F Indicator: E2111</i></p> <p>13.944</p>	<p>Reeks 1</p> <p>Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)</p> <p>Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle F Indicator: E2112</i></p> <p>10</p>	<p>Reeks 1</p> <p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)</p> <p>Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle F Indicator: E2113</i></p> <p>10</p>	<p>Reeks 1</p> <p>Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)</p> <p>Werkelijke kosten <i>Aard controle F Indicator: E2114</i></p> <p>10</p>	<p>Reeks 1</p> <p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)</p> <p>Werkelijke kosten <i>Aard controle F Indicator: E2115</i></p> <p>10</p>
			<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)</p> <p>Keuze normbedragen <i>Aard controle F Indicator: E2116</i></p> <p>1380</p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)</p> <p>Keuze normbedragen <i>Aard controle F Indicator: E2117</i></p> <p>110.640</p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)</p> <p>Keuze normbedragen <i>Aard controle F Indicator: E2118</i></p> <p>13.468</p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)</p> <p>Keuze normbedragen <i>Aard controle F Indicator: E2119</i></p> <p>134.680</p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3)</p> <p>Keuze normbedragen <i>Aard controle F Indicator: E2120</i></p> <p>10</p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)</p> <p>Keuze normbedragen <i>Aard controle F Indicator: E2121</i></p> <p>10</p>
			<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)</p> <p>Keuze normbedragen <i>Aard controle F Indicator: E2122</i></p> <p>10</p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)</p> <p>Keuze normbedragen <i>Aard controle F Indicator: E2123</i></p> <p>10</p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)</p> <p>Keuze normbedragen <i>Aard controle F Indicator: E2124</i></p> <p>10</p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)</p> <p>Keuze normbedragen <i>Aard controle F Indicator: E2125</i></p> <p>10</p>	<p>Totaal</p> <p>Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling</p> <p><i>Aard controle n.v.t. Indicator: E2126</i></p> <p>13.848</p>	
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	<p>Beschikingsnummer/naam</p> <p><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C4301</i></p> <p>RREW2020-00449239</p> <p>Totaal aantal bereikte huurwoningen</p> <p><i>Aard controle D1 Indicator: C4302</i></p> <p>1053</p>	<p>Besteding (jaar T)</p> <p><i>Aard controle F Indicator: C4302</i></p> <p>121.760</p> <p>Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)?</p> <p><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C4303</i></p>	<p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T)</p> <p><i>Aard controle F Indicator: C4303</i></p> <p>162.750</p>	<p>Aantal bereikte woningen</p> <p><i>Aard controle D1 Indicator: C4304</i></p> <p>1.019</p>	<p>Toelichting</p> <p><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C4305</i></p>	<p>Eindverantwoording (Ja/Nee)</p> <p><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C4306</i></p> <p>Nee</p>
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	<p>Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening</p> <p><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C5501</i></p> <p>10</p>	<p>Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten</p> <p><i>Aard controle F Indicator: C5502</i></p> <p>10</p>	<p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten</p> <p><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C5503</i></p> <p>10</p>	<p>Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening</p> <p><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C5504</i></p>	<p>Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten</p> <p><i>Aard controle F Indicator: C5505</i></p>	<p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten</p> <p><i>Aard controle n.v.t. Indicator: C5506</i></p>

			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten <i>Aard controle P Indicator: C55/08</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>				
				10	10				
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle P Indicator: C62/01</i>	Eindverantwoording (Ja/Neel) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04</i>					
			10	Nee					
BZK	C72	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3e ronde	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle P Indicator: C72/01</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C72/02</i>	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk <i>Aard controle L2 Indicator: C72/03</i>	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk <i>Aard controle L2 Indicator: C72/04</i>	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Neel) Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C72/05</i>	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C72/06</i>	
		Gemeenten	129.817	129.817					
			Eindverantwoording (Ja/Neel) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C72/07</i>						
			Nee						

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsnormen (conform artikel 153, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>
			132.948	135.000	10	10	10
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>
			1				
			100				
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhaken COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>
			150.404		18.050		148.419
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>	
			1				
			10				
leuW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
		Provincies en Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04</i>	
			150.739	150.739	1.179.029	Nee	

			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stukks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84N05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84N06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84N07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84N08</i>		
			1 315 Inzet t.b.v. verwijderen oneffenheden door opdruk van boomwortels/aantal in Dagen	Ja				
			2 316 Inzet t.b.v. vullen van gaten en scheuren/aantal in Dagen	Ja				
			3 317 Vervangen verharding fietspad/aantal in Meters	Ja				
			4 347 Zebrapad/aantal in Stuks	Ja				
			5 350 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GO'w naar 30 km/h-zone/aantal in Stuks	Nee				
			6 362 Aanleg van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en berm/aantal in Meters	Ja				
			7					
			8					
			50					
IenW	E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstallaties	Aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties in (jaar T) <i>Aard controle F Indicator: E85N01</i>	Cumulatief aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E85N02</i>	Totale besteding aan het project (jaar T) <i>Aard controle F Indicator: E85N03</i>	Cumulatieve besteding aan het project (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E85N04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E85N05</i>	
			3	3	149.591	149.591	Nee	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle F Indicator: G2N01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle F Indicator: G2N02</i>	Besteding (jaar T) IOAV Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAV) <i>Aard controle F Indicator: G2N03</i>	Baten (jaar T) IOAV (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAV) <i>Aard controle F Indicator: G2N04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle F Indicator: G2N05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle F Indicator: G2N06</i>
			13.998.292	174.050	1301.780	13.207	145.614	10
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle F Indicator: G2N07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle F Indicator: G2N08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle F Indicator: G2N09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle F Indicator: G2N10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle F Indicator: G2N11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle F Indicator: G2N12</i>
			192.806	19.955	10	1157.995	13.366	12.660

			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2113</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2114</i>				
			10	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de W/gr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G3101</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G3102</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G3103</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G3104</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G3105</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Ebz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G3106</i>
			10	10	13.463	10	10	10
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G3107</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G3108</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G3109</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G3110</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3111</i>	
10	10	10	10	Ja				
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de W/gr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4101</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G4102</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G4103</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G4104</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G4105</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	10	10	176.263	176.426	12.562
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	10	10	16.794	14.619	1490
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	10	10	10.734	16.244	1209
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	10	10	13.478	10	10
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	10	10	11215	10	10
			6 Totaal	10	10	138.484	197.289	13.261

	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: GA107</i>	Gemeente <i>Aard controle F Indicator: GA108</i>	Gemeente <i>Aard controle F Indicator: GA109</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: GA110</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
6	Totaal	0	0		
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: GA111</i>	<i>Aard controle F Indicator: GA112</i>	<i>Aard controle F Indicator: GA113</i>	<i>Aard controle F Indicator: GA114</i>	<i>Aard controle F Indicator: GA115</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	10	10	10	10
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: GA116</i>	<i>Aard controle F Indicator: GA117</i>	<i>Aard controle L2 Indicator: GA118</i>	<i>Aard controle F Indicator: GA119</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	10	10	10	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	10	10	10	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	10	10	10	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	10	10	10	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	10	10	10	
6	Totaal	0	0	0	

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle F Indicator: G1001</i>	<i>Aard controle F Indicator: G1002</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G1003</i>			
			1247.315	10	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW- domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle F Indicator: G1201</i>	<i>Aard controle F Indicator: G1202</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G1204</i>			
			12.659	10	Nee			
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle F Indicator: G1301</i>	<i>Aard controle F Indicator: G1302</i>	<i>Aard controle F Indicator: G1303</i>	<i>Aard controle F Indicator: G1304</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G1305</i>	
			10	126.217	10	10	Nee	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Gemeenten	Gemeenten				
			<i>Aard controle F Indicator: H401</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H402</i>				
			1152.088	1199.064				
		Activiteiten		Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H403</i>	<i>Aard controle F Indicator: H404</i>	<i>Aard controle F Indicator: H405</i>	<i>Aard controle F Indicator: H406</i>	<i>Aard controle F Indicator: H407</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H408</i>
		1 onderhoud onroerende zaken		1116.916	1116.916			
		2 aankoop roerende zaken		13.014		13.014		
		3 dienstverlening door derden		175.505		175.505		
		4 overige kosten		13.629			13.629	
		5						
		100						

VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8001</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8002</i>	Gerealiseerd <i>Aard controle F Indicator: H8003</i>	Gerealiseerd <i>Aard controle F Indicator: H8004</i>	Gerealiseerd <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8005</i>	Gerealiseerd <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8006</i>
			1 1033967	185.142	10	15.679	10	15.679
			2					
			3					
			4					
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8007</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8008</i>				
			1 1033967	Nee				
			2					
			3					
			4					
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle F Indicator: H12001</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12002</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12003</i>			
			1 15.510	Ja	Nee			
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikkingnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) <i>Automatisch berekend</i>	Totale definitieve exploitatiekort <i>Automatisch berekend</i>	Totale cumulatieve besteding <i>Automatisch berekend</i>	Eindverantwoording	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25001</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25002</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25003</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25004</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25005</i>	
			1 SPLW1221-2202?	-111.028	111.028	111.028		
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatiekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25006</i>	<i>Aard controle F Indicator: H25007</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25008</i>	<i>Aard controle F Indicator: H25009</i>	<i>Aard controle F Indicator: H25010</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25011</i>
			1 SFC Leusden B.V.	Nov + dec 2021	174.019	174.019	111.028	111.028
			2 SFC Leusden B.V.	jan-22	137.009	137.009		
			3					
			50					

